

URZĄD STATYSTYCZNY W KRAKOWIE

Sytuacja społeczno-gospodarcza województwa małopolskiego

IV kwartał 2010

MAŁOPOLSKI
OSRODEK BADAŃ
REGIONALNYCH

Kraków 2011

Opracowanie Urzędu Statystycznego w Krakowie

Małopolski Ośrodek Badań Regionalnych

Zespół w składzie: Marcin Marosz
Małgorzata Piwowarczyk
Marek Skuciński

pod redakcją Krzysztofa Jakóbika

Projekt okładki Marek Skuciński

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła

Urząd Statystyczny w Krakowie
ul. Kazimierza Wyki 3
31-223 Kraków

Tel. (12) 415 60 11; Fax: (12) 361 01 91
E-mail: sekretariatuskrrk@stat.gov.pl

Opracowanie dostępne w Internecie
<http://www.stat.gov.pl/krak>

Spis treści

Rozdział 1. Podmioty gospodarcze	5
Rozdział 2. Finanse przedsiębiorstw	12
Rozdział 3. Nakłady inwestycyjne	17
Rozdział 4. Produkcja sprzedana przemysłu i budownictwa	21
Rozdział 5. Import/eksport	24
Rozdział 6. Rynek pracy	30
Rozdział 7. Wynagrodzenia	36
Rozdział 8. Konsumpcja	41
Rozdział 9. Mieszkalnictwo	47
Rozdział 10. Turystyka	49
Rozdział 11. Powódź w województwie małopolskim w 2010 roku	56
Rozdział 12. Wybory samorządowe w województwie małopolskim w 2006 i 2010 r.	70

W wersji angielskiej: spis treści

Contents

<i>Chapter 1. Economic entities</i>	5
<i>Chapter 2. Finances of enterprises</i>	12
<i>Chapter 3. Investment outlays</i>	17
<i>Chapter 4. Sold production of industry and construction</i>	21
<i>Chapter 5. Imports/exports</i>	24
<i>Chapter 6. Labour market</i>	30
<i>Chapter 7. Wages and salaries</i>	36
<i>Chapter 8. Consumption</i>	41
<i>Chapter 9. Housing</i>	47
<i>Chapter 10. Tourism</i>	49
<i>Chapter 11. Flood in Małopolska in 2010</i>	56
<i>Chapter 12. Local elections in Małopolska in 2006 and 2010</i>	70

In English version: contents

Rozdział 1. Podmioty gospodarcze

W latach 2007 – 2010 obserwuje się w Małopolsce¹ systematyczny wzrost liczby podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON. W tym samym czasie w Polsce liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowana w rejestrze REGON ulegała wahaniom. W końcu grudnia 2010 r. na terenie województwa małopolskiego (bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne) zarejestrowanych było 331,4 tys. podmiotów gospodarczych (tablica 1). Według stanu na koniec IV kwartału 2010 r. liczba podmiotów gospodarczych w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego zwiększyła się o 5,5%, a w stosunku do stanu na koniec III kwartału 2010 r. o 0,8%. W Polsce według stanu na koniec IV kwartału 2010 roku w porównaniu do wielkości na koniec IV kwartału 2009 r. liczba podmiotów gospodarczych wzrosła o 4,5%. Wzrosty odnotowano zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym, zarówno dla województwa małopolskiego jak i dla kraju.

Tabl. 1. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w województwie małopolskim (stan na koniec okresu, podstawa stała: I-III 2007=100)

Okres		Ogółem		w tym			
				Sektor publiczny		Sektor prywatny	
		Liczba podmiotów	Dynamika (%)	Liczba podmiotów	Dynamika (%)	Liczba podmiotów	Dynamika (%)
2008	I-III	294613	102,3	8859	99,8	285754	102,4
	I-VI	297350	103,2	8859	99,8	288491	103,3
	I-IX	299777	104,1	8843	99,6	290934	104,2
	I-XII	301573	104,7	8165	92,0	293408	105,1
2009	I-III	302285	104,9	7932	89,4	294353	105,4
	I-VI	305913	106,2	7916	89,2	297997	106,7
	I-IX	308594	107,1	7958	89,6	300636	107,7
	I-XII	314017	109,0	7955	89,6	306062	109,6
2010	I-III	318784	110,7	7954	89,6	310830	111,3
	I-VI	324282	112,6	7958	89,6	316324	113,3
	I-IX	328867	114,2	7975	89,8	320892	114,9
	I-XII	331363	115,0	8020	90,3	323343	115,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z rejestru REGON

¹ Nazwy Małopolska i województwo małopolskie używane są zamiennie.

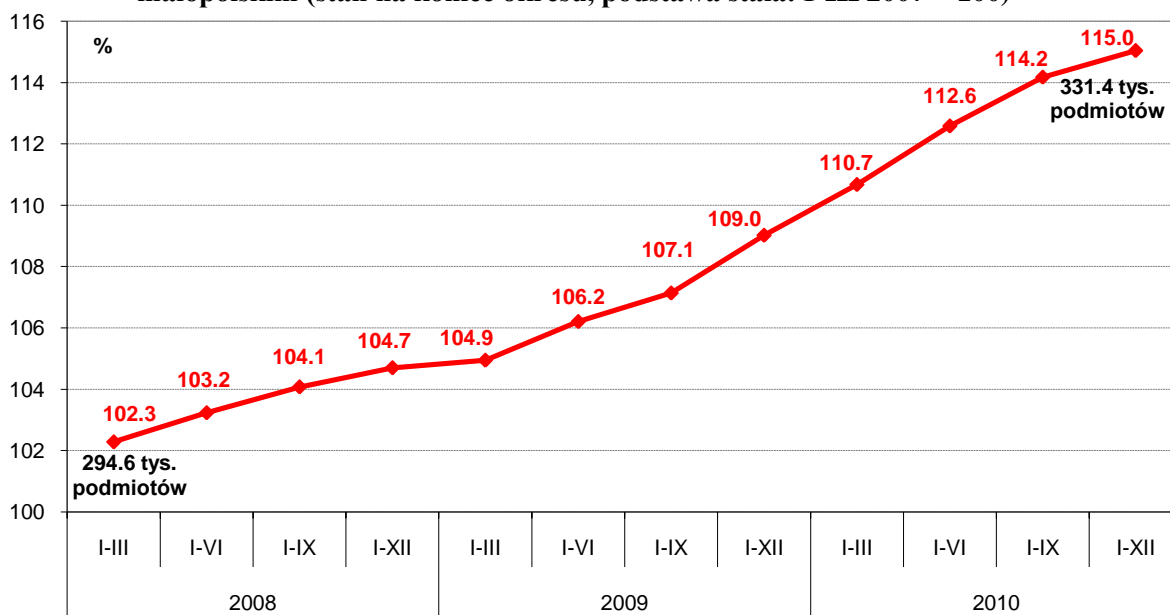
Tabl. 2. Nowo zarejestrowane i wyrejestrowane podmioty gospodarki narodowej w województwie małopolskim

Okres		Liczba podmiotów		
		Nowo zarejestrowane	Wyrejestrowane	Przyrost
2008	I-III	6740	5887	853
	IV-VI	7548	4840	2708
	VII-IX	6669	4407	2262
	X-XII	5920	4261	1659
2009	I-III	5460	5147	313
	IV-VI	7885	4555	3330
	VII-IX	8389	5670	2719
	X-XII	8803	4767	4036
2010	I-III	8946	4374	4572
	IV-VI	9991	4596	5395
	VII-IX	9066	4533	4533
	X-XII	8380	5798	2582

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z rejestru REGON

Jednostki sektora prywatnego, który w IV kwartale 2010 r. skupiał 323,3 tys. przedsiębiorstw, stanowiły niemal 97,6% ogółu zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Podmioty prowadzone przez osoby fizyczne stanowiły w IV kwartale 2010 r. 76,4% ogółu. Rok 2010 był czwartym z kolei, w którym odnotowano wzrost liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (o 5,9% w stosunku rocznym). W ujęciu przestrzennym, podobnie jak przed kwartałem, największą liczbę podmiotów odnotowano w Krakowie (34,9% ogółu), a także w powiatach: krakowskim, wadowickim, nowotarskim i oświęcimskim, a najmniej w powiatach: dąbrowskim, proszowickim i miechowskim.

Wykr. 1. Dynamika liczby podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w województwie małopolskim (stan na koniec okresu, podstawa stała: I-III 2007 = 100)

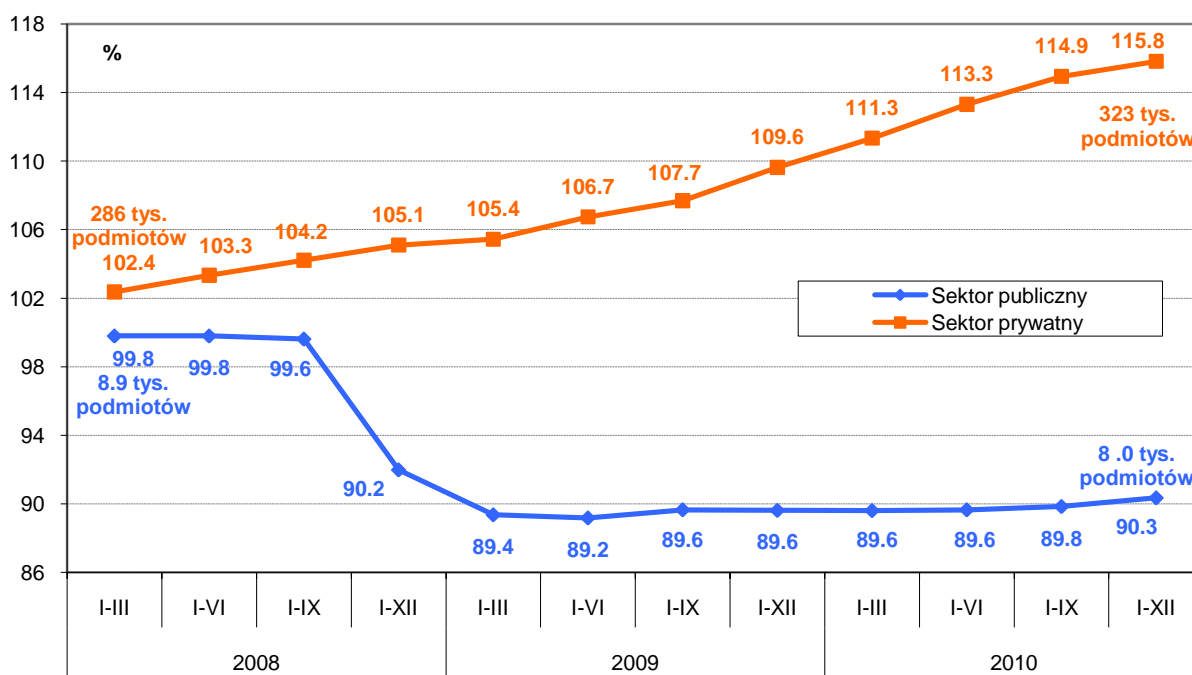
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z rejestru REGON

Widoczny pod koniec 2008 r. oraz z początkiem 2009 r. spadek liczby podmiotów gospodarki narodowej sektora publicznego był między innymi wynikiem weryfikacji rejestru, która towarzyszyła pracom mającym na celu przeklasyfikowanie działalności podmiotów wpisanych do rejestru REGON według nowej PKD 2007.

Uwidoczniona z końcem 2009 i początkiem 2010 r. zwiększona dynamika liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym była kontynuowana także w kolejnych kwartałach 2010 r., a zwłaszcza w II kwartale. Dynamika zaobserwowana w IV kwartale osiągnęła już tylko poziom o 0,9 pkt proc. większy w stosunku do poprzedniego kwartału, a więc wartość porównywalną z III kwartałem 2009 r. (wykres 2).

Różnica między podmiotami nowo zarejestrowanymi, a wyrejestrowanymi, która w trzech pierwszych kwartałach 2010 r. notowała wartości na tle ostatnich dwóch lat niespotykane wysokie, w ostatnim kwartale 2010 r. przybrała zdecydowanie mniej korzystną wartość. Przy mniejszej (zarówno od III kwartału 2010 r. jak i IV kwartału 2009 r.) liczbie podmiotów nowo zarejestrowanych i większej (także zarówno w stosunku kwartalnym jak i rocznym) liczbie podmiotów wyrejestrowanych, przyrost wyniósł zaledwie 2582 podmioty (tablica 2). W całym 2010 roku przyrost podmiotów gospodarczych był jednak zdecydowanie większy niż w latach poprzednich.

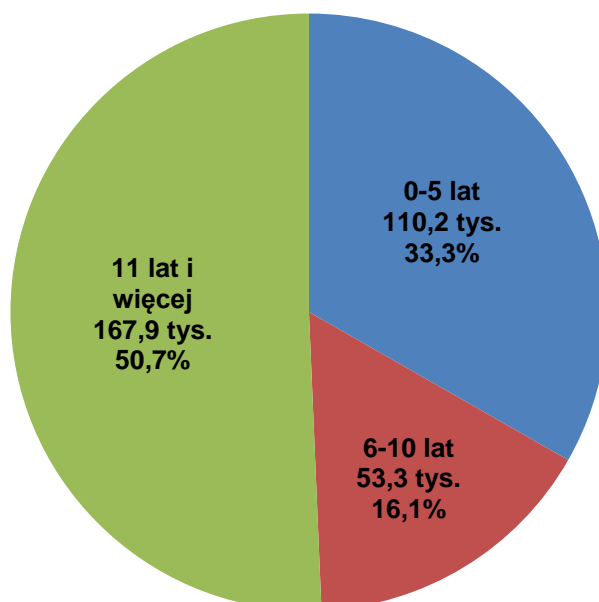
Wykr. 2. Dynamika liczby podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w województwie małopolskim według sektorów własności (podstawa stała: I-III 2007 = 100)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z rejestru REGON

Struktura wiekowa przedsiębiorstw przedstawiona na wykresie 3 pokazuje, że jedną trzecią działających w Małopolsce podmiotów gospodarczych stanowią firmy młode, obecne na rynku nie dłużej niż pięć lat. Ich udział zmniejszył się nieznacznie (z 34,5% do 33,3%) w stosunku do stanu na koniec roku 2009. W istotny sposób, o 5,5 pkt proc. w ujęciu rocznym zmniejszył się natomiast odsetek podmiotów młodych – stanowią one obecnie 16,1% ogółu wobec 21,6% przed rokiem. Ponad połowę (50,7%) wszystkich podmiotów stanowią przedsiębiorstwa działające na rynku dłużej niż 11 lat. Świadczy to o pewnej stabilności małopolskiego rynku, na którym coraz więcej podmiotów jest w stanie pomyślnie przejść przez początkowy okres swojej działalności oraz o tym, że coraz silniejszą pozycję posiadają podmioty dojrzałe.

Wykr. 3. Podmioty gospodarki narodowej w województwie małopolskim według wieku (stan na 31.XII.2010)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z rejestru REGON

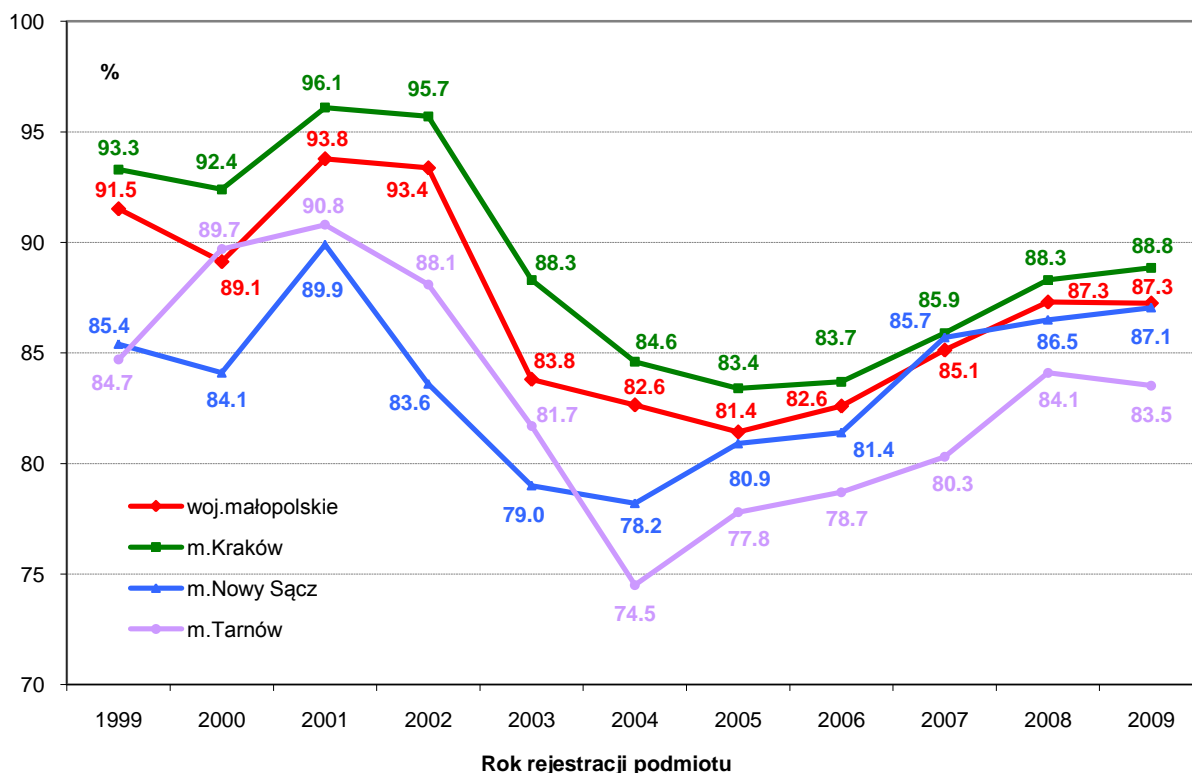
Wskaźnik przeżycia pierwszego roku działalności dla podmiotów gospodarczych działających w województwie małopolskim nie zmienił się w 2010 r. stosunku do roku poprzedniego, pozostając na poziomie 87,3%, będącym najwyższym od 2004 r. Podobne wskaźniki liczone dla miast na prawach powiatu, Krakowa i Nowego Sącza wykazały wzrost w stosunku do stanu sprzed roku (odpowiednio o 0,5 pkt proc. w przypadku Krakowa i 0,6 pkt proc. w przypadku Nowego Sącza), osiągając wartości przewyższające nawet stan z roku 2004, wciąż daleko im jednak do wartości wskaźnika z lat 2002-2003. Spadek wartości wskaźnika (o 0,6 pkt proc.) odnotowano natomiast w przypadku Miasta Tarnowa (wykres 4).

Tabl. 3. Przeżywalność podmiotów w kolejnych latach aktywności na rynku w województwie małopolskim

Wyszczególnienie	Nowo zarejestrowane przedsiębiorstwa	Wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw (w procentach)										
		pierwszego roku	drugiego roku	trzeciego roku	czwartego roku	piątego roku	szóstego roku	siódmego roku	ósmego roku	dziwiątego roku	dziesiątego roku	jedenastego roku
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Małopolska	26240	91,5	84,7	81,6	79,1	74,1	70,1	65,2	62,0	59,6	57,6	56,5
m. Kraków	9162	93,3	86,0	83,3	81,7	77,8	73,8	69,6	64,8	61,8	60,3	59,4
m. Nowy Sącz	927	85,4	75,1	67,9	63,5	58,9	55,8	52,9	48,4	47,2	48,0	47,2
m. Tarnów	1071	84,7	79,7	76,3	73,2	65,6	61,3	52,7	51,4	50,2	49,0	47,2
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Małopolska	25150	89,1	84,5	80,0	74,6	70,0	64,7	60,8	58,1	55,7	54,4	
m. Kraków	8310	92,4	88,9	87,0	82,7	78,0	73,5	67,8	64,3	62,3	61,0	
m. Nowy Sącz	864	84,1	74,1	69,0	63,3	60,3	55,8	53,4	51,9	48,8	47,8	
m. Tarnów	991	89,7	83,6	78,7	72,5	68,1	55,3	52,1	49,3	47,5	45,2	
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010		
Małopolska	19434	93,8	89,6	83,1	77,3	71,2	66,6	63,1	61,0	59,6		
m. Kraków	7265	96,1	93,9	89,1	83,6	78,6	73,0	68,2	66,7	65,3		
m. Nowy Sącz	730	89,9	80,4	73,6	67,8	64,0	59,0	57,7	56,8	55,8		
m. Tarnów	860	90,8	83,1	74,2	69,1	58,7	55,3	52,6	51,6	51,0		
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010			
Małopolska	16735	93,4	84,2	76,8	69,4	64,6	60,3	58,1	56,5			
m. Kraków	5863	95,7	88,2	80,4	73,4	68,1	61,7	60,0	58,7			
m. Nowy Sącz	622	83,6	71,1	63,5	57,7	53,5	51,3	50,5	49,7			
m. Tarnów	690	88,1	76,8	68,7	56,5	52,8	50,0	47,8	47,7			
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010				
Małopolska	20377	83,8	76,0	68,7	63,9	59,2	57,0	55,5				
m. Kraków	6668	88,3	80,2	73,2	67,7	61,9	60,3	58,5				
m. Nowy Sącz	735	79,0	71,4	64,1	60,4	57,0	53,9	51,8				
m. Tarnów	872	81,7	72,7	57,6	51,9	47,7	46,1	44,5				
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010					
Małopolska	18650	82,6	73,4	67,5	63,4	60,3	58,5					
m. Kraków	6406	84,6	75,6	69,5	65,2	62,5	60,7					
m. Nowy Sącz	605	78,2	66,6	59,5	57,0	53,6	51,6					
m. Tarnów	728	74,5	64,0	58,2	54,0	51,2	50,3					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010						
Małopolska	20564	81,4	71,2	65,7	62,4	59,7						
m. Kraków	6967	83,4	74,4	68,8	66,4	63,6						
m. Nowy Sącz	686	80,9	69,7	64,3	59,9	57,4						
m. Tarnów	809	77,8	65,1	57,8	54,9	52,0						
	2006	2007	2008	2009	2010							
Małopolska	24367	82,6	71,4	65,9	61,1							
m. Kraków	8199	83,7	74,1	70,1	66,3							
m. Nowy Sącz	846	81,4	68,7	61,5	55,0							
m. Tarnów	897	78,7	63,2	57,9	52,8							
	2007	2008	2009	2010								
Małopolska	24119	85,1	75,1	68,3								
m. Kraków	7884	85,9	78,7	72,8								
m. Nowy Sącz	761	85,7	73,6	66,5								
m. Tarnów	930	80,3	68,4	61,6								
	2008	2009	2010									
Małopolska	27059	87,3	74,9									
m. Kraków	8711	88,3	78,4									
m. Nowy Sącz	943	86,5	71,9									
m. Tarnów	945	84,1										
	2009	2010										
Małopolska	31388	87,3										
m. Kraków	10170	88,8										
m. Nowy Sącz	1143	87,1										
m. Tarnów	1238	83,5										

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z rejestru REGON

Wykr. 4. Wskaźnik przeżycia pierwszego roku działalności dla podmiotów gospodarczych w województwie małopolskim

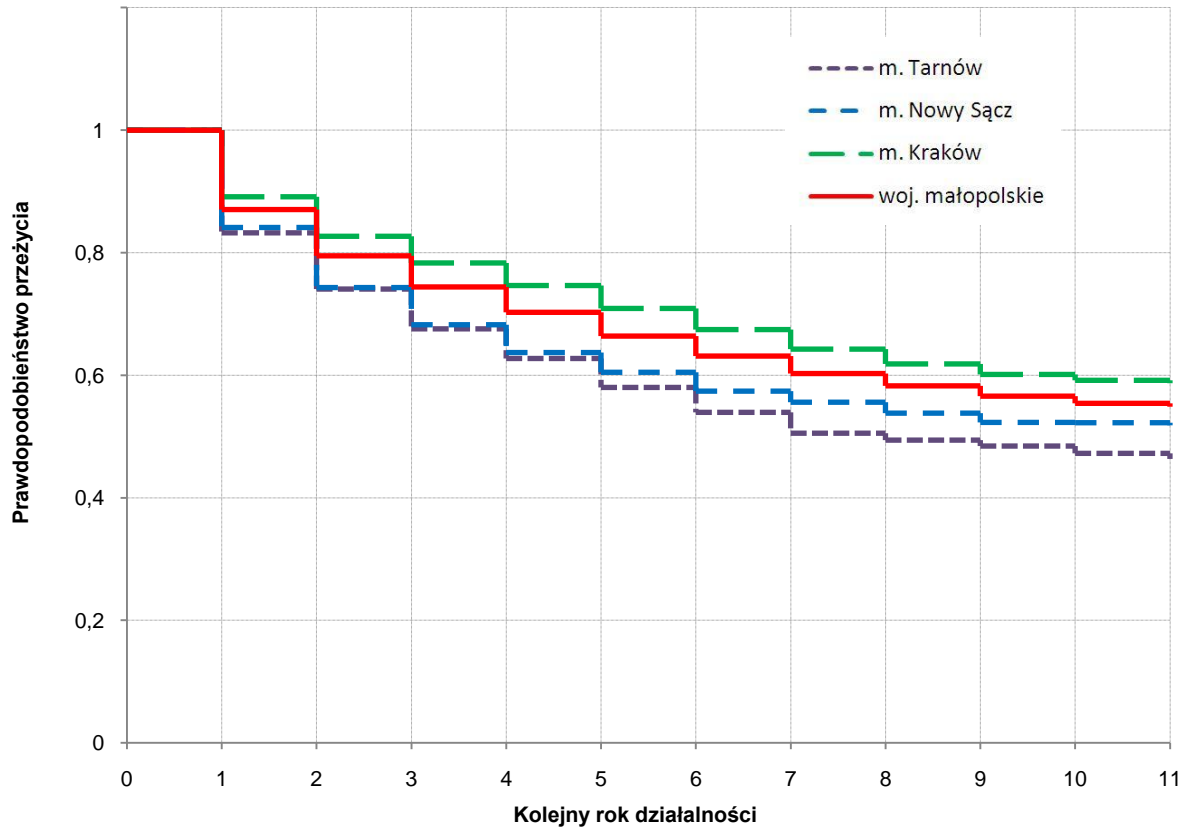
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z rejestru REGON

Funkcja przeżycia podaje prawdopodobieństwo przetrwania przez dany podmiot na rynku określonej liczby lat. Funkcja przeżycia dla podmiotów gospodarczych w Małopolsce przedstawiona na wykresie 5 jako funkcja schodkowa została oszacowana metodą Kaplana-Meiera. Dla porównania na wykresie przedstawiono także funkcję przeżycia dla podmiotów w miastach na prawach powiatu: Tarnowa, Nowego Sącza i Krakowa.

Wykres 5 obrazuje, że dla przedsiębiorstwa decydujące są pierwsze lata działalności. W przypadku podmiotów z województwa małopolskiego ogółem, po 4 latach 30% podmiotów nie jest już obecnych na rynku. Po kolejnych 4 latach, czyli po 8 roku działalności, liczba przedsiębiorstw spada o 12 pkt proc., a po następnych 3 latach czyli po 11 roku działalności, o dalsze 3 pkt proc. Porównując podmioty działające w poszczególnych miastach Małopolski różnice w prawdopodobieństwie przeżycia podmiotów nie są znaczne. Aż do 4 roku działalności praktycznie nie ma różnicy pomiędzy prawdopodobieństwem przetrwania podmiotów prowadzących działalność w Tarnowie i w Nowym Sączu - różnica udziału podmiotów pozostających w kolejnych latach na rynku nie przekracza w tym okresie 1 pkt proc. Od 4 roku nieco pewniejszym miejscem prowadzenia działalności staje się Nowy Sącz, a prowadzenie działalności gospodarczej w Tarnowie niesie za sobą największe ryzyko

spośród wszystkich trzech analizowanych miast. Największe prawdopodobieństwo przetrwania mają z kolei podmioty zarejestrowane w Krakowie, których prawdopodobieństwo przetrwania już od pierwszego roku działalności jest nieco wyższe od średniej wojewódzkiej.

Wykr. 5. Funkcja przeżycia podmiotów gospodarczych na rynku w województwie małopolskim ogółem oraz w miastach na prawach powiatu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z rejestru REGON

Rozdział 2. Finanse przedsiębiorstw

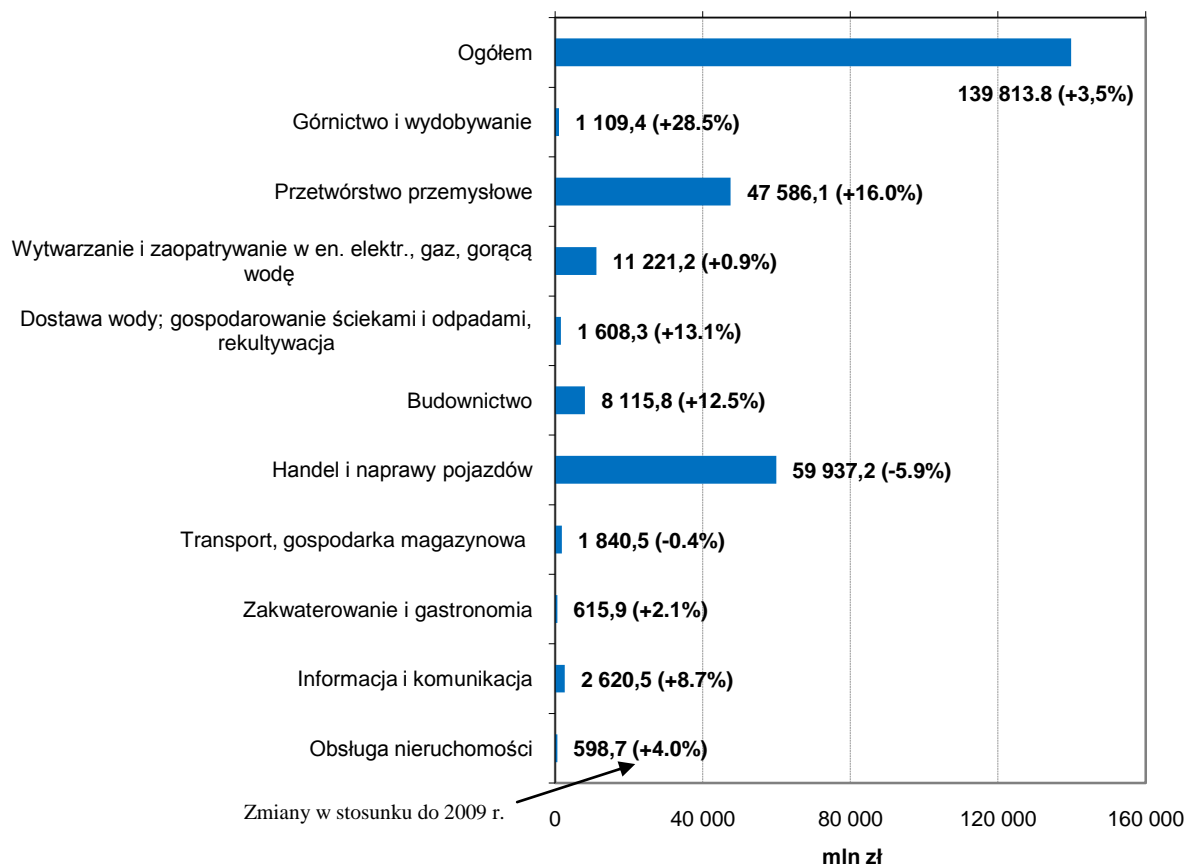
W 2010 r. w Małopolsce zauważalna była poprawa sytuacji finansowej przedsiębiorstw w stosunku do roku poprzedniego. Korzystnie prezentowały się sekcje składające się na *Przemysł ogółem*, gdzie odnotowano wzrost sprzedaż produkcji przemysłowej w każdej z nich, szczególnie w *Górnictwie i wydobywaniu* oraz *Przetwórstwie przemysłowym*. Ponad dwukrotnie wyższa wartość wyniku finansowego brutto przedsiębiorstw towarzyszyła sekcjom *Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i rekultywacja* oraz *Zakwaterowanie i gastronomia*.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów

W 2010 r. odnotowano wzrost przychodów netto przedsiębiorstw w porównaniu do 2009 r. (wykres 6). Największy wzrost w stosunku do 2009 r. nastąpił w sekcji *Górnictwo i wydobywanie* (o 28,5%) oraz *Przetwórstwo przemysłowe* (o 16,0%). Do pozostałych sekcji, w których przedsiębiorstwa osiągnęły wyższe przychody netto w odniesieniu do 2009 r. należą: *Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i rekultywacja* (o 13,1%), *Budownictwo* (o 12,5%), *Informacja i komunikacja* (o 8,7%), *Obsługa nieruchomości* (o 4,0%) oraz *Zakwaterowanie i gastronomia* (o 2,1%). Niewielki wzrost przychodów netto wystąpił w sekcji *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę* (o 0,9%).

Z kolei największy spadek przychodów netto w 2010 r. w porównaniu do 2009 r. widoczny był w sekcji *Handel i naprawa pojazdów samochodowych* oraz *Transport, gospodarka magazynowa* - odpowiednio o 5,9% i 0,4%.

Wykr. 6. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w wybranych sekcjach PKD w 2010 r.

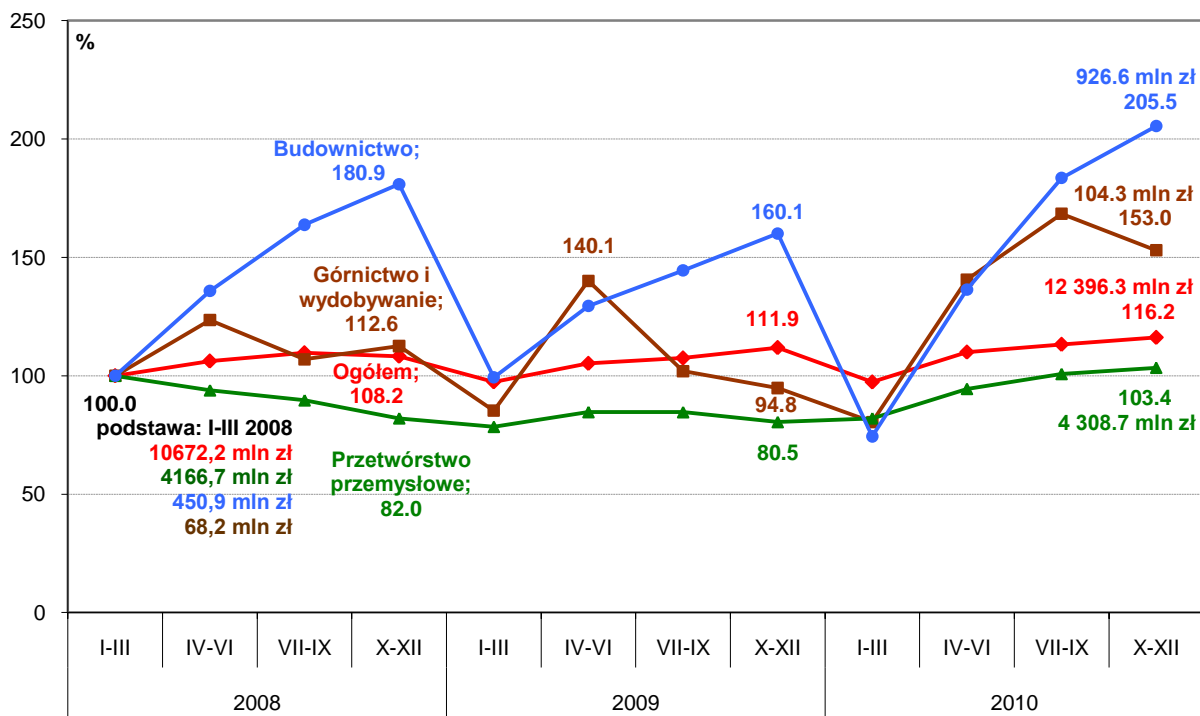

Źródło: Opracowanie własne

Największy wzrost średnich miesięcznych przychodów netto przedsiębiorstw (wykres 7) przypadających na IV kwartał 2010 r. w stosunku do IV kwartału 2009 r. odnotowano w sekcji *Górnictwo i wydobywanie* (o 61,4%) oraz *Przetwórstwo przemysłowe* (o 28,5%), największy spadek zaś w sekcji *Handel, naprawa pojazdów samochodowych* (o 15,9%).

Po osiągnięciu w sekcji *Budownictwo* w ciągu całego analizowanego okresu najniższych przychodów netto w I kwartale 2010 r., kolejne trzy kwartały 2010 r. okazały się znacznie bardziej korzystne dla tej branży. W odniesieniu do wartości dla analogicznego okresu roku poprzedniego, w IV kwartale 2010 r. średnie miesięczne przychody netto w tej sekcji wzrosły o 28,3%. Wzrost średnich miesięcznych przychodów netto w trzech pierwszych kwartałach 2010 r. można zaobserwować w sekcji *Górnictwo i wydobywanie*, gdzie przychody zwiększyły się w III kwartale 2010 r. o 65,2% w porównaniu do III kwartału 2009 r., a w IV kwartale o 61,4% w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego.

Wykr. 7. Dynamika średnich miesięcznych przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w wybranych sekcjach PKD w województwie małopolskim (podstawa stała: I-III 2008 = 100)

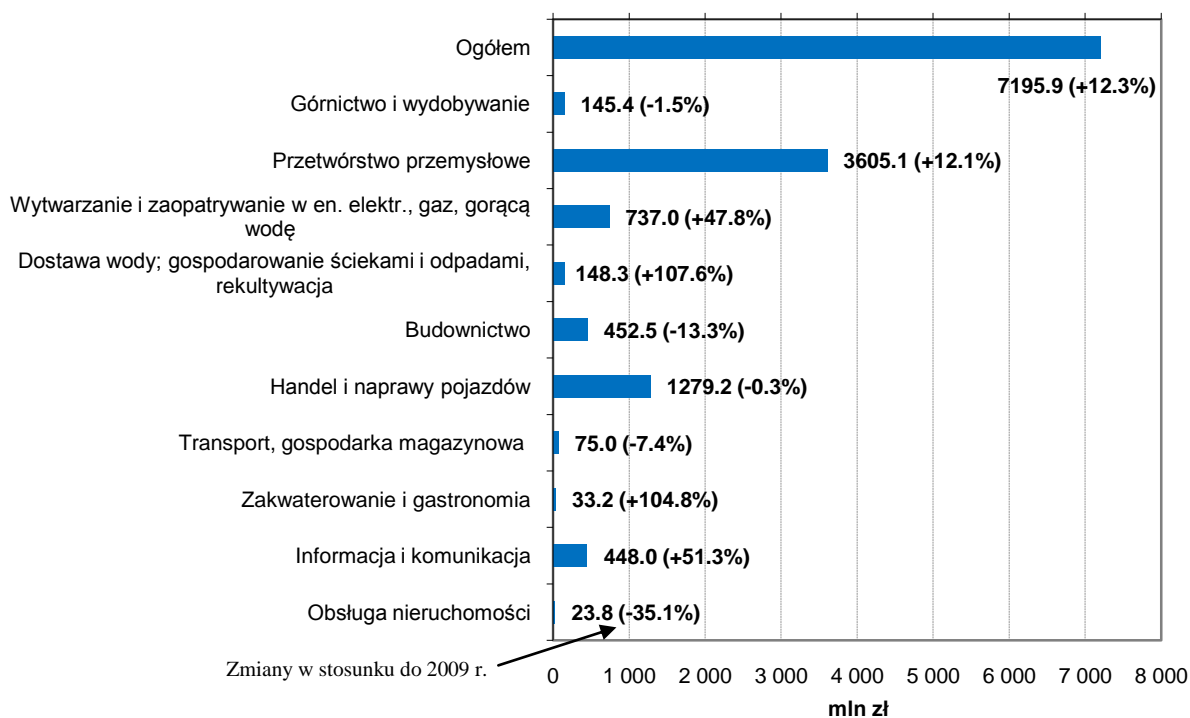

Źródło: Opracowanie własne

Wynik finansowy brutto przedsiębiorstw

W 2010 r. odnotowano wyższy wynik finansowy brutto przedsiębiorstw w porównaniu do 2009 r. (wykres 8). Ponad dwukrotny wzrost w stosunku do 2009 r. nastąpił w sekcji *Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i rekultywacja oraz Zakwaterowanie i gastronomia*. Z kolei spadek wyniku finansowego brutto w 2010 r. w porównaniu do 2009 r. towarzyszył sekcjom *Obsługa nieruchomości* (o 35,1%), *Transport, gospodarka magazynowa* (o 7,4%) oraz *Handel i naprawy pojazdów* (0,3%).

Wykr. 8. Wynik finansowy brutto w województwie małopolskim w wybranych sekcjach PKD w 2010 r.

Źródło: Opracowanie własne

Po spadku średniego miesięcznego wyniku finansowego brutto przedsiębiorstw w I kwartale 2010 r., w II kwartale odnotowano jego najwyższy poziom w całym okresie I kw. 2008 – IV kw. 2010 (wykres 9). W IV kwartale 2010 r. był on niższy o 7,4% w porównaniu do analogicznego okresu 2009 r.

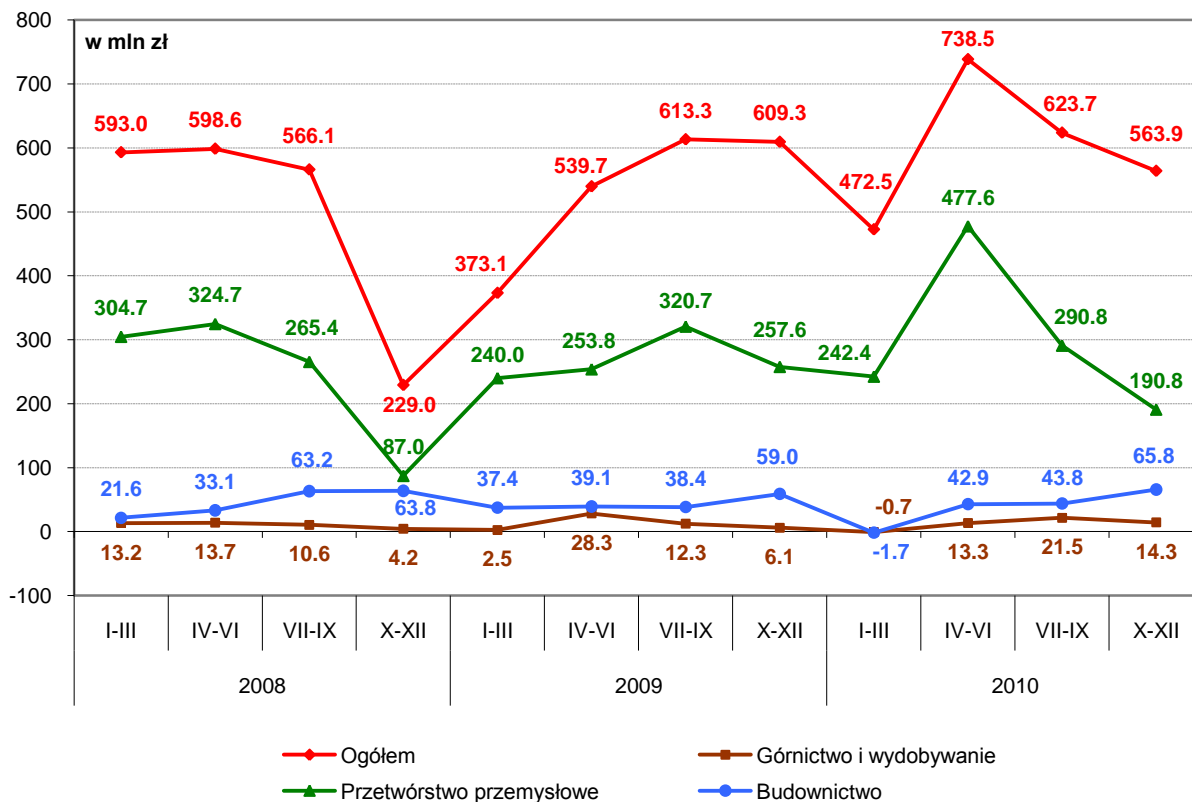
U podstaw znacznego wzrostu średniego miesięcznego wyniku finansowego przedsiębiorstw ogółem w II kwartale 2010 r. leżał silny wzrost w sekcji *Przetwórstwo przemysłowe*, gdzie wynik ten zwiększył się w porównaniu analogicznego okresu roku poprzedniego o 88,2%.

W sekcji *Górnictwo i wydobywanie*, po osiągnięciu w I kwartale 2010 r. największej w całym analizowanym okresie straty w wysokości 0,7 mln zł, zanotowano dodatni średni miesięczny wynik finansowy brutto. W IV kwartale 2010 r. wynik finansowy osiągnął wartość 14,3 mln zł i był niemal trzy i pół razy wyższy od wartości uzyskanej dla IV kwartału 2008 r.

Jak przedstawia wykres 9 w sekcji *Budownictwo* przez trzy pierwsze kwartały 2008 r. wynik finansowy wzrastał z kwartału na kwartał. W I kwartale 2009 r. zanotowano spadek jego wartości, natomiast początek 2010 r. dał ujemny wynik finansowy branży budowlanej, który nie był notowany od 2008 r. W II kwartale 2010 r. zanotowano nagły wzrost jego

wartości do poziomu 42,9 mln zł, o 9,7% wyższy od wyniku osiągniętego w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wyniki finansowe przedsiębiorstw branży budowlanej w IV kwartale 2010 r. wzrosły o 11,6% w odniesieniu do analogicznego okresu 2009 r.

Wykr. 9. Średni miesięczny wynik finansowy brutto w województwie małopolskim w wybranych sekcjach PKD

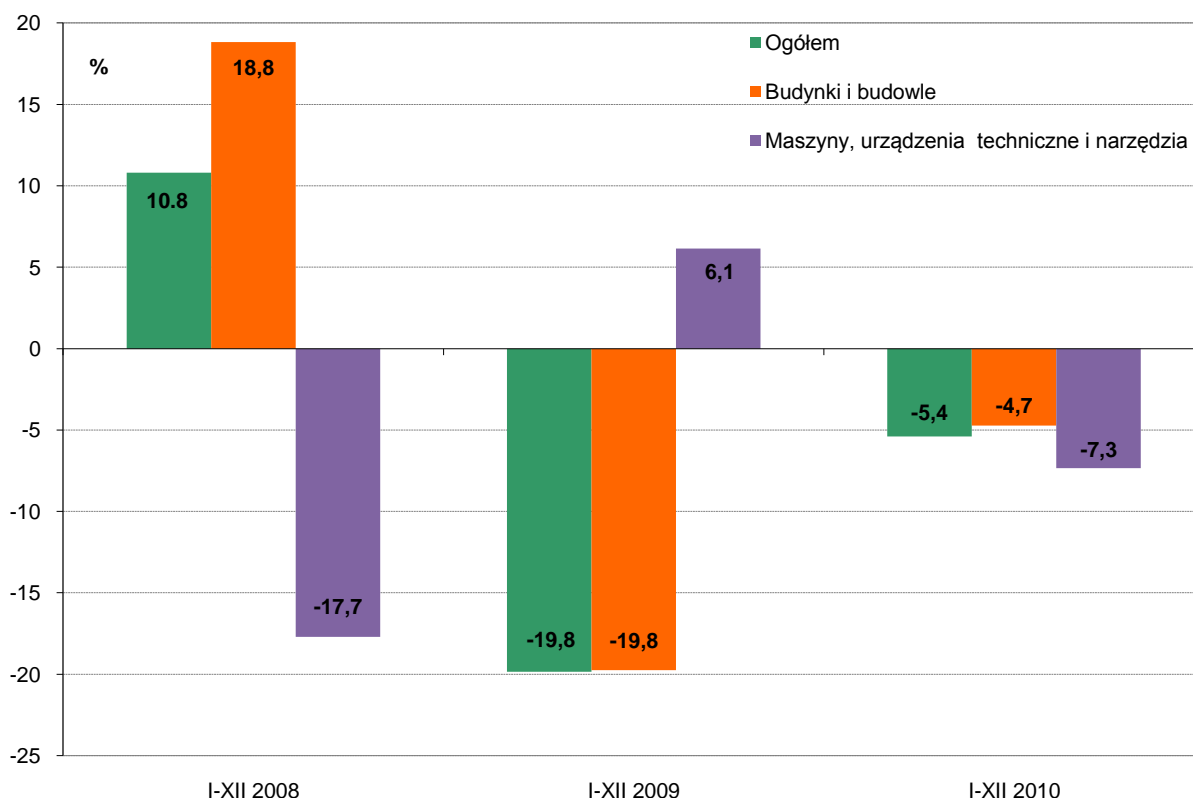
Źródło: Opracowanie własne

Rozdział 3. Nakłady inwestycyjne

Rok 2010 cechuje niska aktywność inwestycyjna przedsiębiorstw w województwie małopolskim. Lata 2009 i 2010 cechował spadek wartości inwestycji w stosunku do roku poprzedniego odpowiednio o 19,8% oraz 5,4% (wykres 10). Zjawisko to występuje również w skali kraju, gdzie nakłady inwestycyjne obniżyły się o 11,9% i 3,2% odpowiednio w 2009 oraz 2010 r. w stosunku do roku poprzedniego.

W 2008 r. odnotowano wzrost nakładów inwestycyjnych w sektorze przedsiębiorstw w odniesieniu do roku poprzedniego o 10,8 %. Nakłady inwestycyjne z przeznaczeniem na środki trwałe- budynki i budowle były niższe w 2009 r. aż o 19,8%, a w 2010 r. o 4,7% w porównaniu do roku poprzedniego. Wartość nakładów stanowiąca inwestycje w maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia w analizowanych latach była najniższa w 2010 r. i osiągnęła wartość 2376,1 mln zł (o 7,3% niższą od wartości uzyskanej dla roku 2009).

Wykr. 10. Nakłady inwestycyjne w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim (w cenach stałych z 2007 r.). Wzrost/spadek w stosunku do roku poprzedniego w %

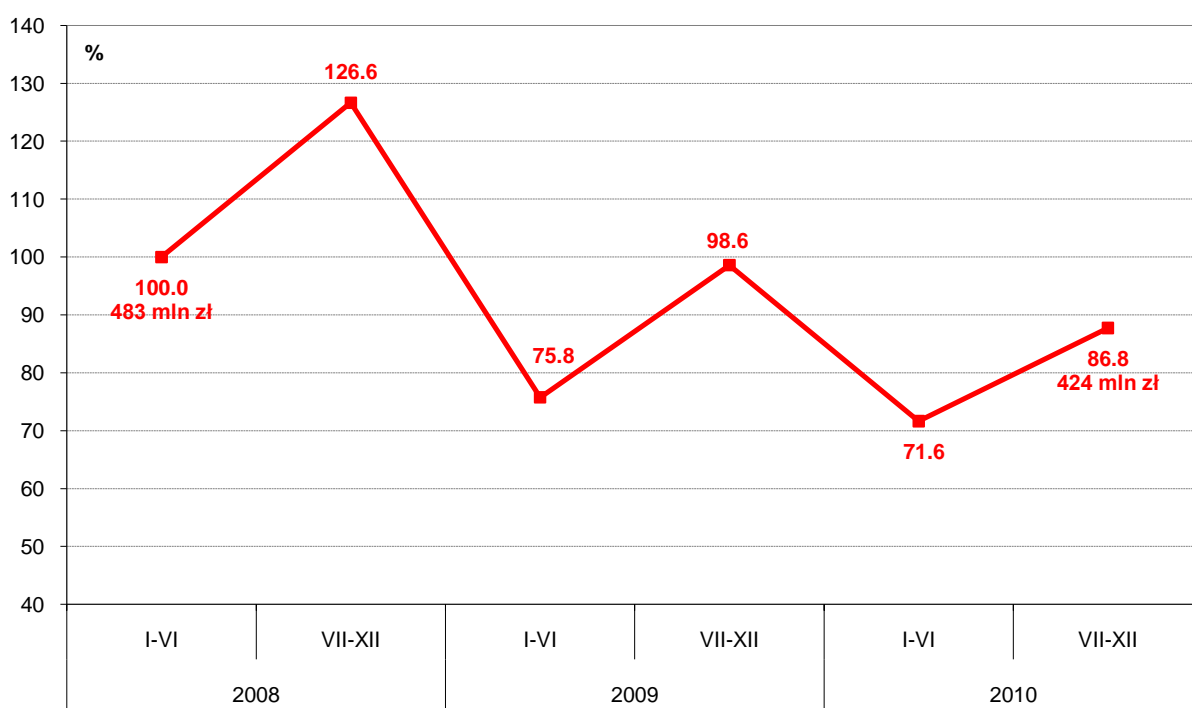

Źródło: Opracowanie własne

Ze względu na dostępność danych o nakładach inwestycyjnych w sektorze przedsiębiorstw wyniki prezentowane są w ujęciu półrocznym (wykres 11).

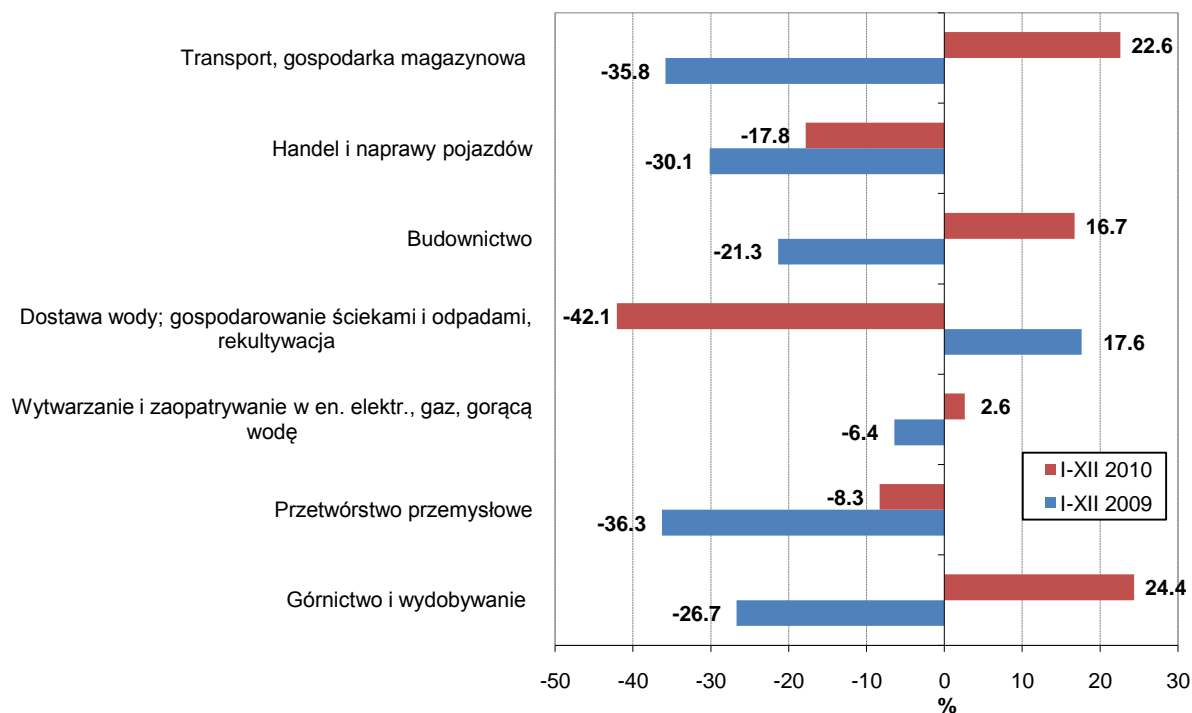
W pierwszej połowie 2010 r. poziom inwestycji był niższy od wartości dla analogicznego półrocza roku poprzedniego o 5,4%. W drugim półroczu 2010 r. zanotowano wzrost średnich miesięcznych wartości nakładów inwestycyjnych, jednak ich poziom nie przekroczył wartości z drugiej połowy 2008 i 2009 r.- był niższy odpowiednio o 30,7% i 11,0%.

Wykr. 11. Dynamika średnich miesięcznych wartości nakładów inwestycyjnych w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim (podstawa stała: I-VI 2008 = 100)

Źródło: Opracowanie własne

Wykr. 12. Nakłady inwestycyjne w wybranych sekcjach PKD w województwie małopolskim w 2010 r.(w cenach bieżących). Wzrost/spadek w stosunku do roku poprzedniego w %

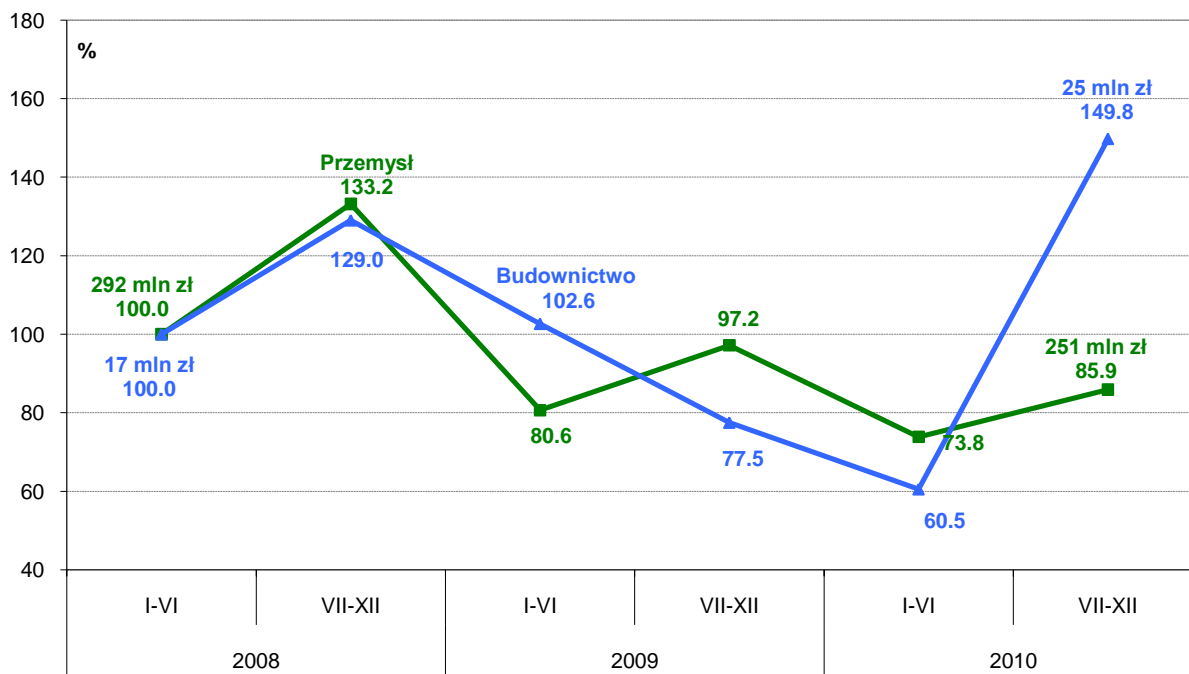
Źródło: Opracowanie własne

W I półroczu 2010 r. zanotowano najniższą w całym analizowanym okresie wartość nakładów inwestycyjnych przypadającą na *Przemysł ogółem* (wykres 13). Wartość ta była niższa od poziomu dla inwestycji dla analogicznego okresu roku poprzedniego o 8,4%. Drugą połowę 2010 r. cechował wzrost wartości inwestycji w *Przemysle ogółem*, jednak ich poziom był niższy od wartości dla II połowy 2008 i 2009 r. odpowiednio o 35,5% i 11,6%. W II półroczu 2010 r. spośród sekcji składających się na *Przemysł ogółem* największy spadek poziomu inwestycji w stosunku do II połowy roku 2009 zanotowano w sekcji *Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami* (o 39,6%), zaś niewielki wzrost w sekcji *Górnictwo i wydobywanie* (o 0,7%). W pozostałych sekcjach zaliczanych do *Przemysłu ogółem* nakłady inwestycyjne zmieniły się w II półroczu 2010 r. w odniesieniu do analogicznego okresu 2009 r. następująco: w sekcji *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, gorącą wodę* - spadły o 3,5%, zaś w sekcji *Przetwórstwo przemysłowe* - spadły o 7,7%.

W okresie II połowa 2008 r.- I połowa 2010 r. widoczny był spadek wartości nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach działających w branży budowlanej. W I półroczu 2010 r. w sekcji *Budownictwo* nastąpił spadek ich wartości o 41,1% w stosunku do pierwszej połowy 2009 r. Średnie miesięczne wartości nakładów inwestycyjnych osiągnęły największy poziom w analizowanym okresie w II połowie 2010 r.- wyższy od wartości

przypadającej na II połowę 2008 r. o 16,1% oraz niemal dwukrotnie wyższy od poziomu z I półrocza 2009 r.

Wykr. 13. Dynamika średnich miesięcznych wartości nakładów inwestycyjnych w przemyśle i budownictwie w województwie małopolskim (podstawa stała: I-VI 2008 = 100)

Źródło: Opracowanie własne

Tabl. 4. Średnie miesięczne nakłady inwestycyjne w wybranych sekcjach PKD w województwie małopolskim

Okres	Przemysł					Budownictwo	Handel i naprawy pojazdów	Transport, gospodarka magazynowa	
	Razem	w tym:							
		Górnictwo i wydobywanie	Przetwórstwo przemysłowe	Wytwarzanie i zaopatrywanie w en. elektr., gaz	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami				
w tysiącach złotych									
2008	I-VI	292354,8	6167,2	198705,3	60855,3	26627,0	16977,7	111925,5	31780,8
	VII-XII	389372,2	6121,5	245959,2	92714,3	44577,2	21902,3	136402,7	19239,5
2009	I-VI	235752,2	4248,8	149542,8	47186,0	34774,5	17427,5	70416,3	10647,7
	VII-XII	284087,2	4761,5	133801,5	96538,5	48985,7	13152,5	103062,7	22104,3
2010	I-VI	215899,8	6410,3	136296,5	54281,2	18911,8	10271,3	72945,5	10735,5
	VII-XII	469519,0	4794,5	123528,5	93186,2	29611,5	25427,3	69601,7	29417,0

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział 4. Produkcja sprzedana przemysłu i budownictwa

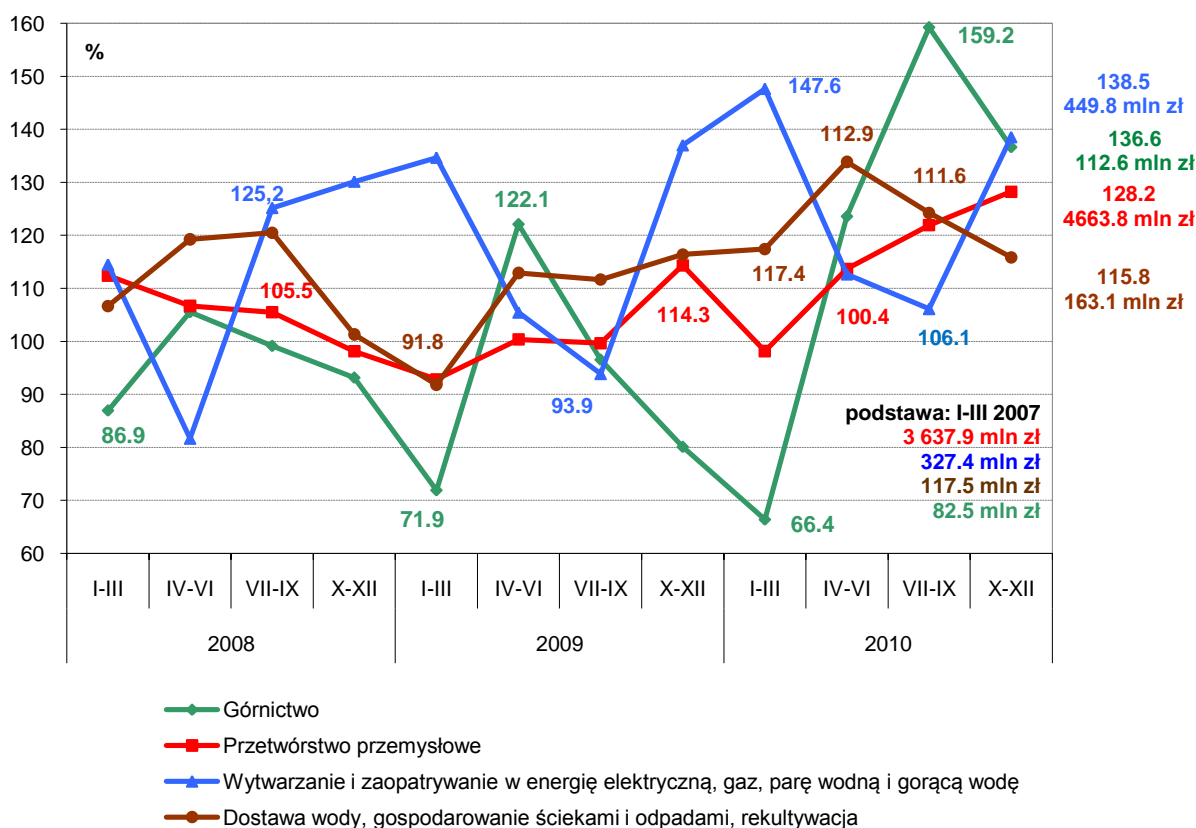
Województwo małopolskie w 2010 r. wytworzyło 6,2% krajowej produkcji sprzedanej przemysłu i 8,8% produkcji sprzedanej budownictwa. Wzrost wartości produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) w 2010 r. w województwie małopolskim o 20,4% w stosunku rocznym był wyższy niż w skali kraju, gdzie zanotowano wzrost o 9,8%. Produkcja sprzedana budownictwa w Małopolsce w okresie styczeń-grudzień 2009 r. wynosiła 11158,6 mln zł. Natomiast w roku 2010 w analogicznym okresie wyniosła 14115,6 mln zł., co tym samym oznacza wzrost o 26,5% w stosunku do roku ubiegłego – największy w porównaniu do innych województw. Dla Polski ta wartość wzrosła o 5,2%. Produkcja budowlano- montażowa w 2010 r. wyniosła 7052,0 mln zł. i była wyższa o 7,1% niż w roku 2009.

Przemysł

Produkcja sprzedana przemysłu w okresie styczeń-grudzień 2010 roku wyniosła w województwie małopolskim 58266,7 mln złotych, co jest najlepszym wynikiem na przestrzeni ostatnich lat.

Biorąc pod uwagę wybrane sekcje PKD można zauważyć wzrost produkcji sprzedanej w cenach stałych we wszystkich sekcjach w porównaniu do roku 2009. Największy wzrost zaobserwowano w sekcji *Przetwórstwo przemysłowe* gdzie wyniósł on 11,1%. W *Górnictwie i wydobywaniu* wzrost wyniósł 1,3%, natomiast w sekcji *Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja* 6,4%. Najniższe tempo wzrostu produkcji sprzedanej zaobserwowano w sekcji *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę* 0,1%.

Wykr. 14. Dynamika średnich miesięcznych wartości produkcji sprzedanej w województwie małopolskim według sekcji przemysłu (podstawa stała: I-III 2007 = 100)

Źródło: Opracowanie własne

Budownictwo

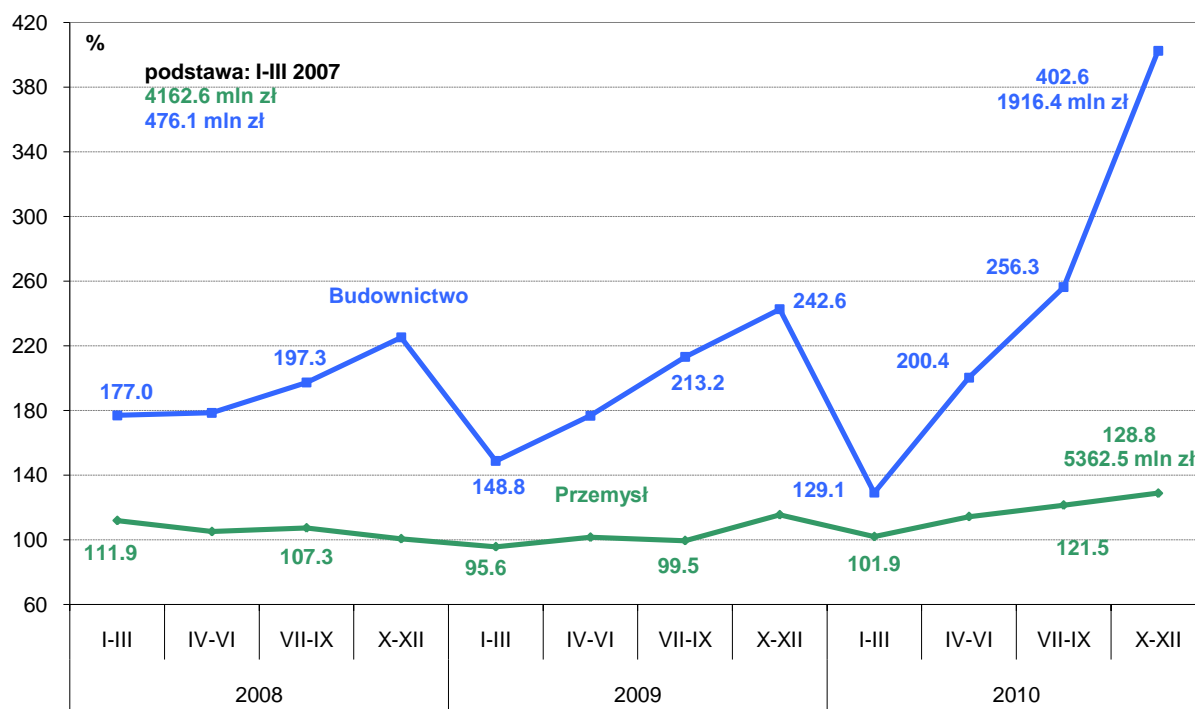
W IV kwartale 2010 roku w produkcji sprzedanej budownictwa w województwie małopolskim można było zaobserwować bardzo duży wzrost. Osiągnęła ona poziom 5749,4 mln zł, była więc aż o 66,5% wyższa niż w IV kwartale 2009 roku. Można też zaznaczyć, iż produkcja sprzedana budownictwa w IV kwartale stanowiła aż 40,7% jej wartości całorocznej.

Wzrost zanotowano również w samej produkcji budowlano-montażowej, gdzie różnica pomiędzy IV kwartałem roku 2010, a analogicznym okresem roku poprzedniego wynosiła 24,7%.

W okresie styczeń-grudzień 2010 łączna wartość produkcji sprzedanej budownictwa wyniosła w Małopolsce 14115,5 mln zł. W analogicznym okresie 2009 roku wartość ta wynosiła 11158,6 mln co oznacza, że w ubiegłym roku wzrosła o 26,5%.

Porównując produkcję sprzedaną przemysłu i budownictwa można zauważyć znacznie większą dynamikę wzrostu w przypadku tej drugiej gałęzi (wykres 15).

Wykr. 15. Dynamika średniej miesięcznej wartości produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa w województwie małopolskim (podstawa stała: I-III 2007 = 100)

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział 5. Import/eksport

Podstawowymi źródłami informacji (od 1 maja 2004 r.), na których opiera się statystyka handlu zagranicznego, są:

- zgłoszenia celne obowiązujące przy rejestracji obrotów z krajami spoza UE, w ramach systemu EXTRASTAT,
- deklaracje INTRASTAT dla przywozu i wywozu składane przez osoby fizyczne lub prawne będące podatnikami podatku od towarów i usług (VAT), dla ewidencji obrotów z krajami UE.

Ponadto od 1 stycznia 2006 r. w statystyce handlu zagranicznego stosuje się alternatywne źródła danych. Odnoszą się one do rejestracji obrotów tzw. „towarami specyficznymi”.

Od momentu przystąpienia Polski do UE obroty towarowe w handlu zagranicznym prezentowane są według 8-cyfrowej Nomenklatury Scalonej CN, która bazuje na 6-cyfrowym Zharmonizowanym Systemie Oznaczania i Kodowania Towarów (HS) i stanowi podstawową klasyfikację towarową dla całego handlu zagranicznego.

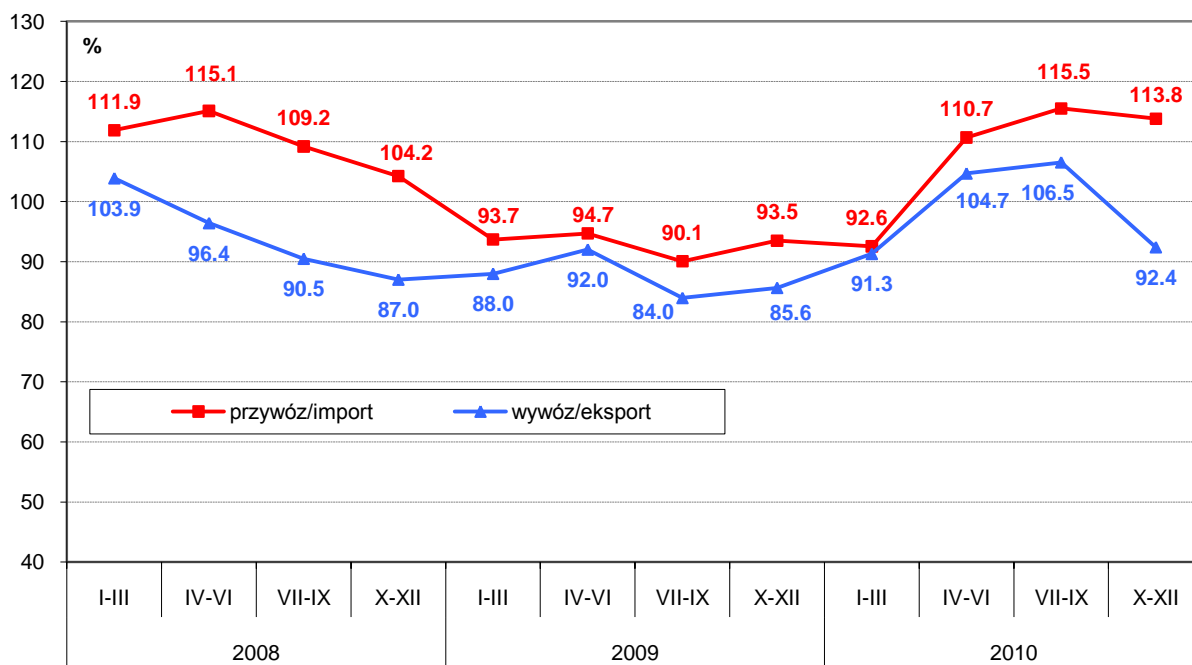
Dane o handlu zagranicznym dla Polski przez GUS prezentowane są na poziomie 2, 4 i 6 znaków Nomenklatury Scalonej CN. Dane na poziomie 4 i 6 znaków są danymi rzeczywistymi, pochodzącymi z deklaracji INTRASTAT i zgłoszeń celnych. Oznacza to, że nie zawierają szacowań danych dla podmiotów, które są zwolnione z obowiązku sprawozdawczego w systemie INTRASTAT oraz dla podmiotów, które nie złożyły deklaracji w obowiązującym terminie. Natomiast dane na poziomie 2 znaków CN podawane są wraz z doszacowaniami.

Dane opisujące obroty towarowe województwa małopolskiego z zagranicą pochodzą ze statystyk Izby Celnej w Krakowie z deklaracji INTRASTAT oraz zgłoszeń celnych w ramach systemu EXTRASTAT, nie zawierają danych z alternatywnych źródeł, są danymi rzeczywistymi i nie są doszacowywane. Dotyczą wymiany towarów dla podmiotów mających siedzibę na terenie województwa małopolskiego. Wykorzystane w opracowaniu pojęcie *przywóz/wywóz* odnosi się do wymiany towarów z krajami UE, natomiast *import/eksport* oznacza wymianę towarów z krajami spoza UE.

W IV kwartale 2010 r. w Małopolsce wywóz/eksport zwiększył się o 7,9%, a przywóz/import o 21,7%, w porównaniu z analogicznym okresem 2009 r. Wywóz towarów do UE w 2010 r. stanowił 82,6% ogółu towarów wywożonych za granicę kraju z Małopolski

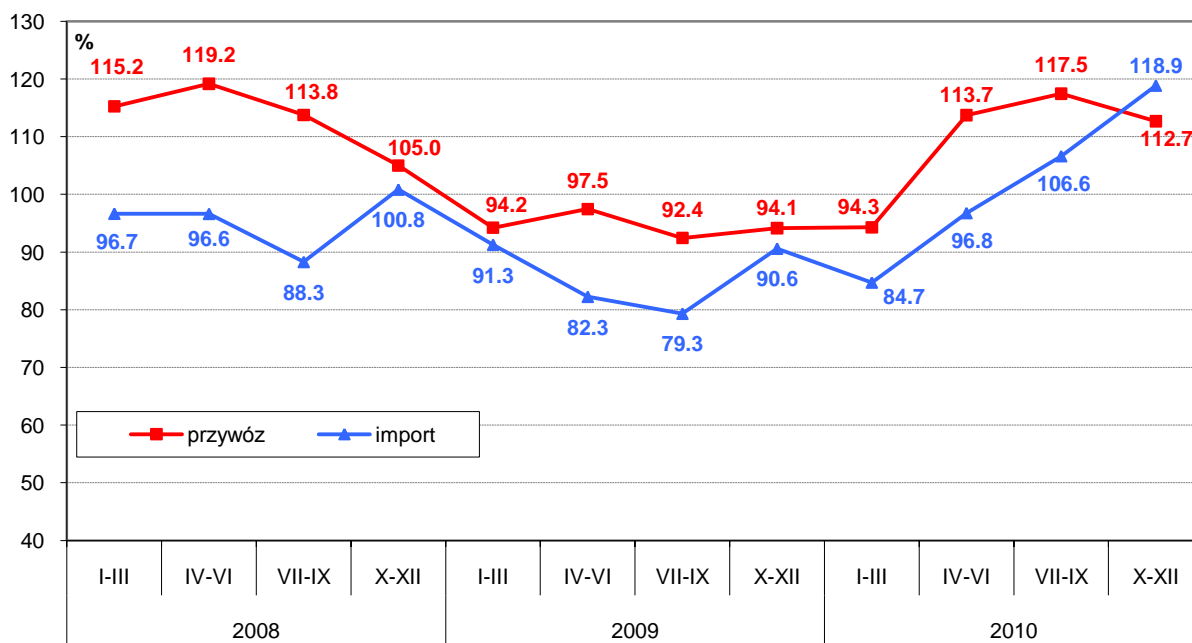
(w analogicznym okresie 2009 r. 83,8%), natomiast przywóz - 83,0% ogółu towarów sprowadzanych z zagranicy do województwa małopolskiego (odpowiednio w 2009 r. 83,3%).

Wykr. 16. Dynamika przywozu/importu oraz wywozu/eksportu województwa małopolskiego (podstawa stała: I-III 2007 = 100)

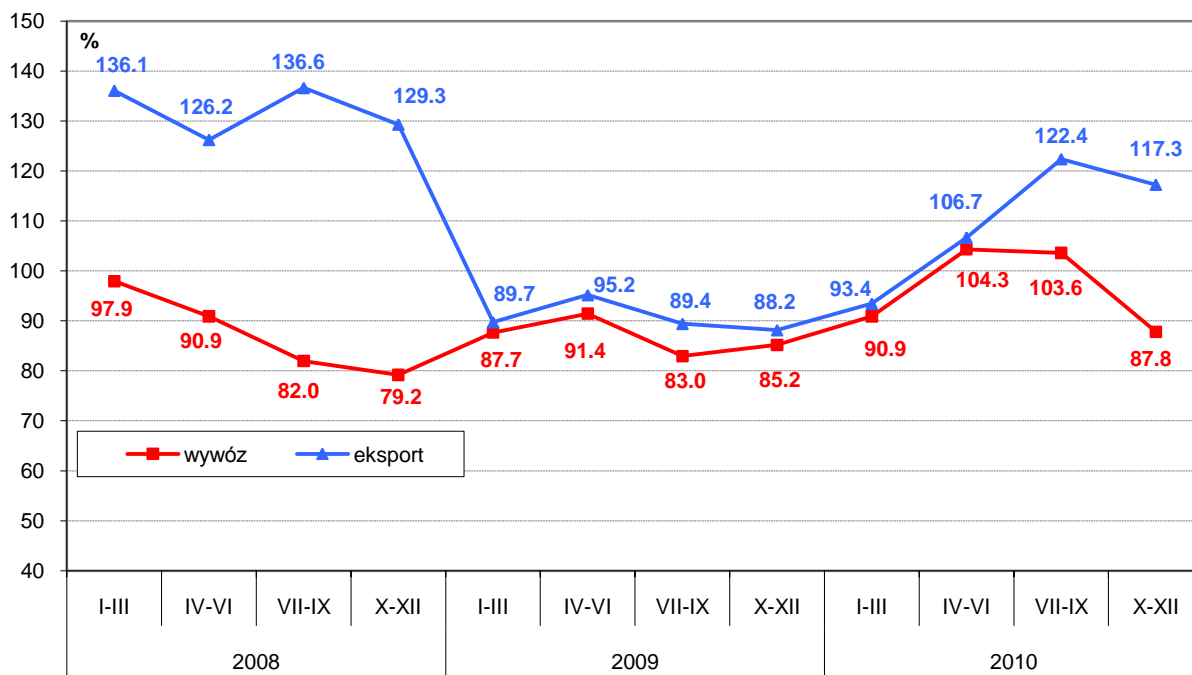
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Izby Celnej w Krakowie

Wykr. 17. Dynamika przywozu z UE oraz importu spoza UE w województwie małopolskim (podstawa stała: I-III 2007 = 100)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Izby Celnej w Krakowie

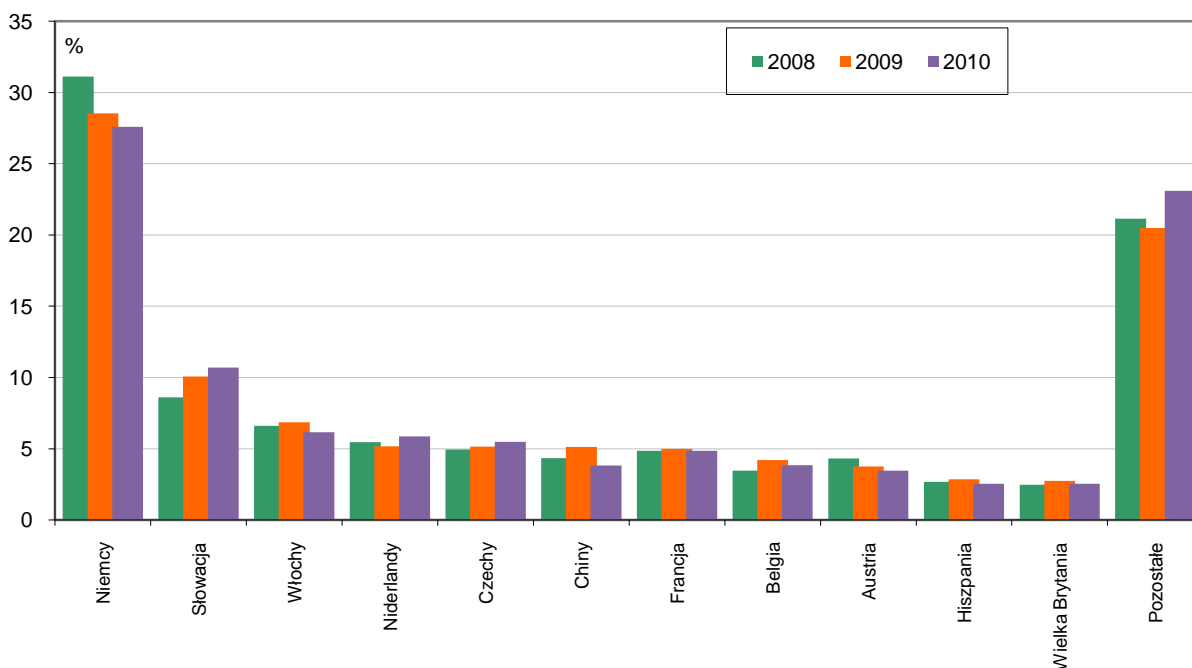
Wykr. 18. Dynamika wywozu do UE oraz eksportu poza UE w województwie małopolskim (podstawa stała: I-III 2007 = 100)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Izby Celnej w Krakowie

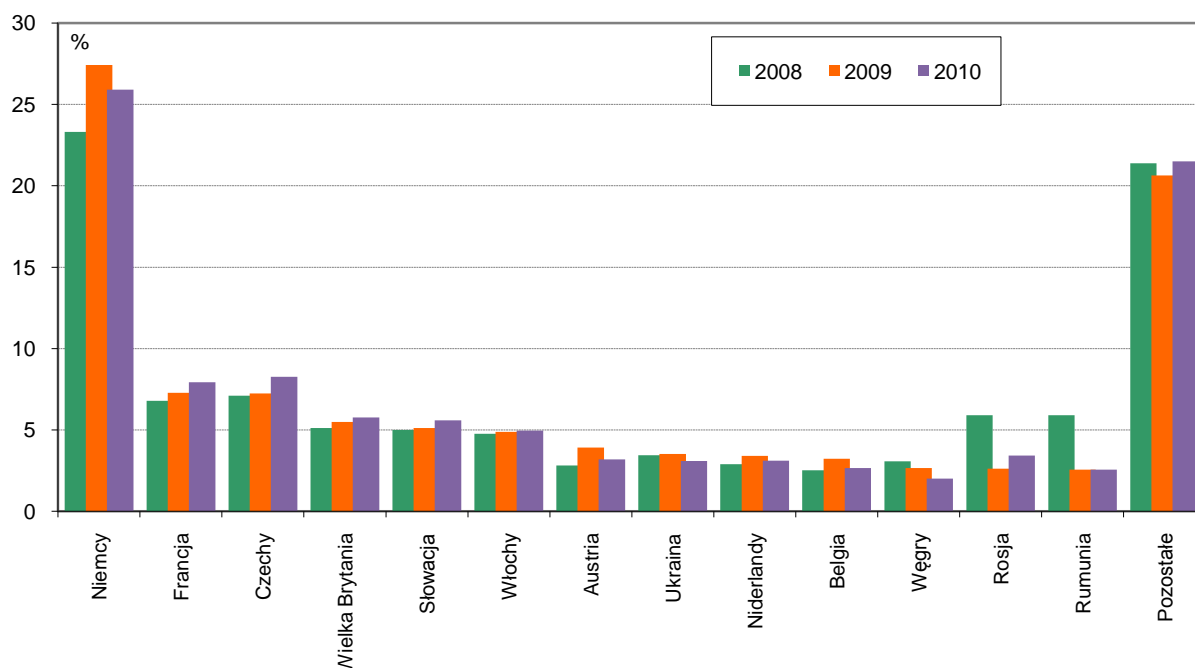
Obroty ze wszystkimi krajami europejskimi stanowiły w 2010 r. 88,5% wywozu/eksportu Małopolski ogółem (wobec 91,2% w 2008 r. oraz 92,0% w 2009 r.) i 86,1% ogółu przywozu/importu Małopolski (w 2008 roku 90,4%, w 2009 r. 86,2%).

Wykr. 19. Udział poszczególnych krajów w ogólnym przywozie/importcie Małopolski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Izby Celnej w Krakowie

Wykr. 20. Udział poszczególnych krajów w ogólnym wywozie/eksporcie Małopolski

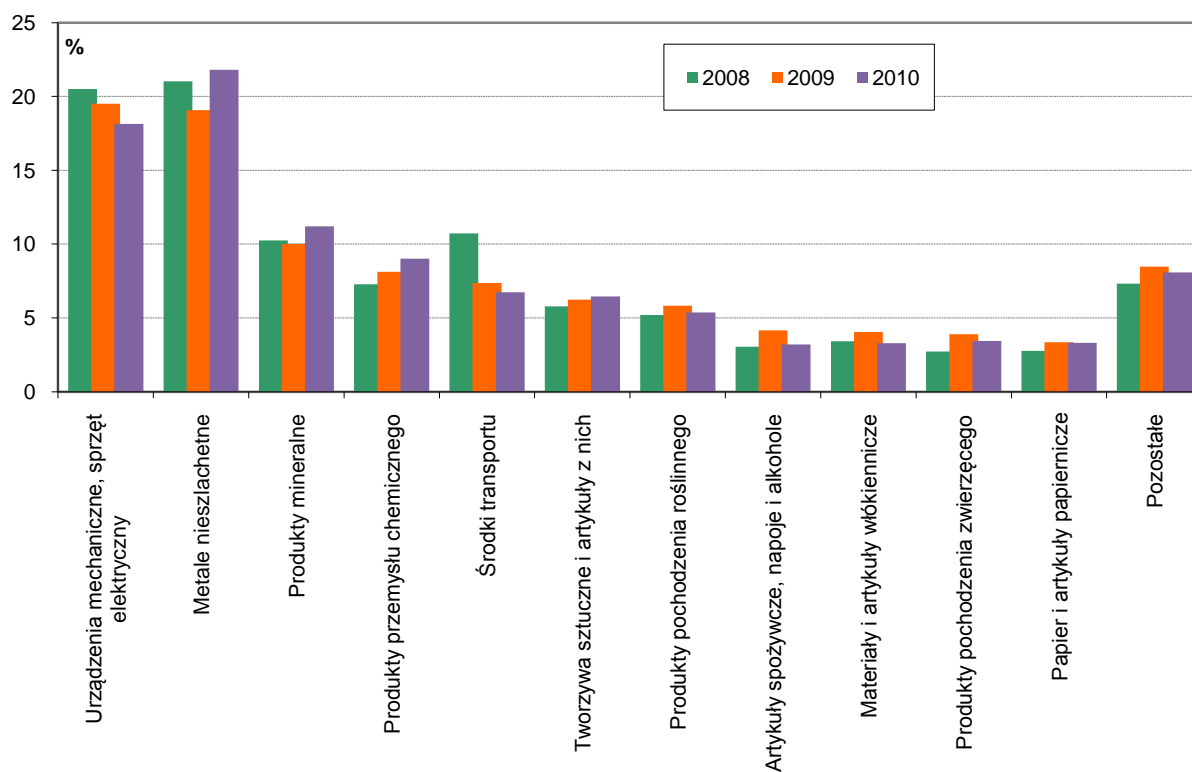
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Izby Celnej w Krakowie

Kolejnym kontynentem z największym udziałem w obrotach handlowych jest Azja. W 2010 r. jej udział w eksporcie Małopolski wyniósł 8,1% (wobec 6,0% w 2008 r. i 4,3% w 2009 r.), zaś w imporcie 11,2% (w 2008 r. 7,3%, w 2009 r. 10,6%). Udział pozostałych kontynentów kształtuje się poniżej poziomu 3%.

Pod względem przywozu/importu najbardziej znaczącymi partnerami dla województwa są Niemcy i Słowacja. W 2010 r. udział tych krajów wyniósł odpowiednio 27,6% i 10,7%. Udział Niemiec w przywozie/importie spadł w stosunku do analizowanego okresu roku poprzedniego o 0,9 pkt procentowego, zaś udział Słowacji wzrósł o 0,6 punktu procentowego (wykres 19).

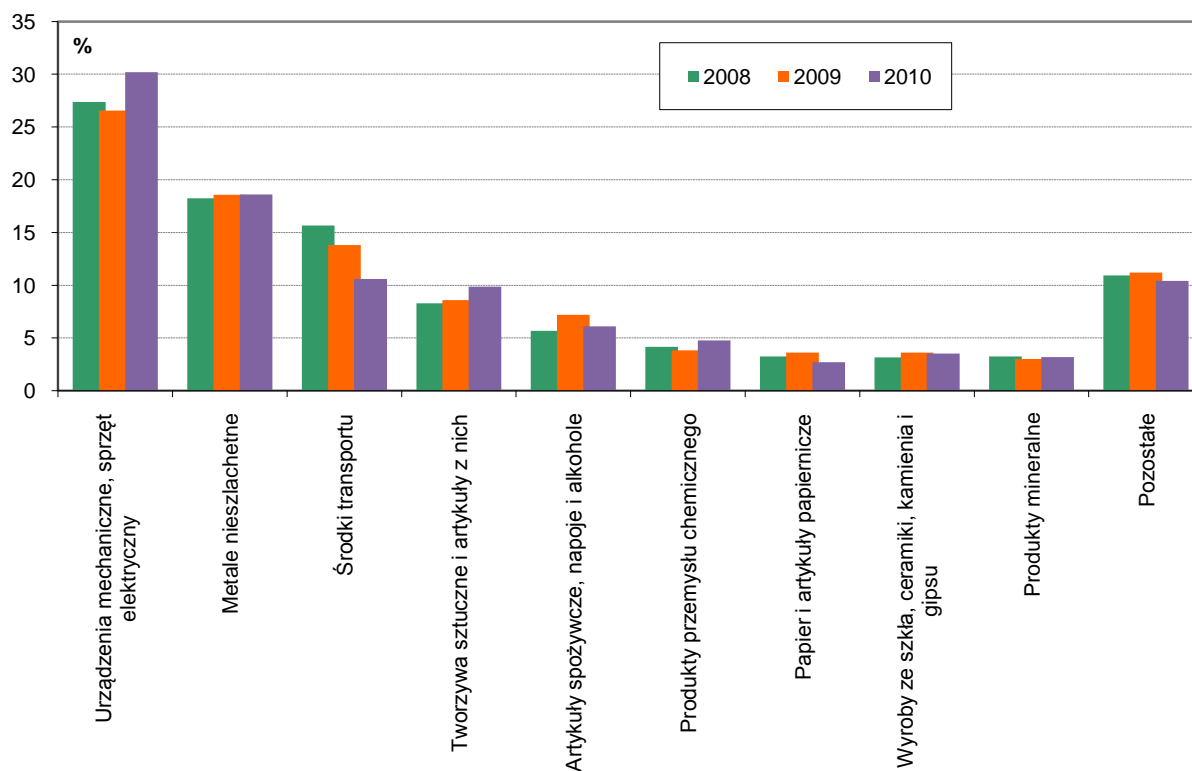
Udział Niemiec w ogóle towarów wywożonych za granicę kraju w 2010 r. był niższy niż w roku poprzednim o 1,5 pkt procentowego i wyniósł 25,9%. Udział Rosji wzrósł o 0,8 pkt procentowego i w 2010 r. osiągnął poziom 3,4% (wykres 20).

Wykr. 21. Udział poszczególnych sekcji w ogólnym przywozie/importie Małopolski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Izby Celnej w Krakowie

Wykr. 22. Udział poszczególnych sekcji w ogólnym wywozie/eksportcie Małopolski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Izby Celnej w Krakowie

Towary obrotu zagranicznego podzielone zostały na 21 sekcji zgodnie ze Scaloną Nomenklaturą CN.

Zarówno w eksporcie, jak i imporcie (wykres 21 i 22) największy udział mają sekcje:

- Urządzenia mechaniczne i elektryczne – maszyny i urządzenia mechaniczne, sprzęt elektryczny, urządzenia do rejestracji i odtwarzania dźwięku, urządzenia telewizyjne oraz części i akcesoria wyżej wymienionych urządzeń,
- Metale nieszlachetne – żeliwo, stal, miedź, nikiel, aluminium, ołów, cynk, cyna oraz narzędzia i artykuły z nich, w tym np. sztucce.

Urządzenia mechaniczne i elektryczne stanowiły 32,2% wywozu z Małopolski do Unii Europejskiej, głównymi ich odbiorcami były: Niemcy (37,0% wywozu urządzeń mechanicznych i elektrycznych do UE), Francja (12,6%) i Wielka Brytania (11,5%). Omawiana sekcja stanowiła 19,0% eksportu Małopolski poza UE i eksportowana była głównie do Stanów Zjednoczonych (27,1% eksportu tej sekcji poza UE), na Ukrainę (8,6%) i do Rosji (7,0%).

Urządzenia mechaniczne i elektryczne stanowiły 17,4% przywozu z Unii Europejskiej do województwa małopolskiego, a główni dostawcy to: Niemcy (40,0% przywozu tej sekcji z UE), Włochy (10,8%) i Francja (8,0%). Udział tej sekcji w imporcie spoza terenu UE wynosił natomiast 21,7%, a największy udział miały: Chiny (37,7% importu tej sekcji spoza UE), Stany Zjednoczone (18,9%) i Szwajcaria (10,5%).

Metale nieszlachetne, które stanowiły 17,4% wywozu z Małopolski do Unii Europejskiej, wywożone były głównie do: Niemiec (30,4% wywozu tej sekcji do UE), Czech (12,7%) i Rumunii (7,1%), zaś udział tej grupy towarów w eksporcie poza UE stanowił 23,1%. Główne kraje poza UE, do których były one eksportowane to: Ukraina (26,7% eksportu tej sekcji poza UE), Rosja (16,3%) i Indie (13,8%).

Metale nieszlachetne stanowiły 22,9% przywozu do Małopolski z terenu Unii Europejskiej. Towary z omawianej grupy przywożone były głównie z: Niemiec (39,7% przywozu tej sekcji z UE), Słowacji (15,9%) i Francji (7,7%). Ta grupa towarów stanowiła 16,5% importu województwa małopolskiego spoza Unii Europejskiej, największy udział miały: Rosja (26,9% importu tej sekcji spoza UE), Chiny (18,6%) oraz Ukraina (14,1%).

Rozdział 6. Rynek pracy

W Małopolsce w 2010 r. odnotowany wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw o 1,2% był wyższy niż skala zjawiska krajowego, która kształtowała się na poziomie 1,0%. Jednocześnie zwiększyła się stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie- w końcu grudnia 2010 r. ukształtowała się na poziomie 10,4% (wzrost o 0,7 pkt procentowych w stosunku rocznym), dając Małopolsce 4 pozycję wśród województw- za wielkopolskim (9,2%), mazowieckim (9,4%) i śląskim (9,9%). W kraju stopa bezrobocia wyniosła 12,3%.

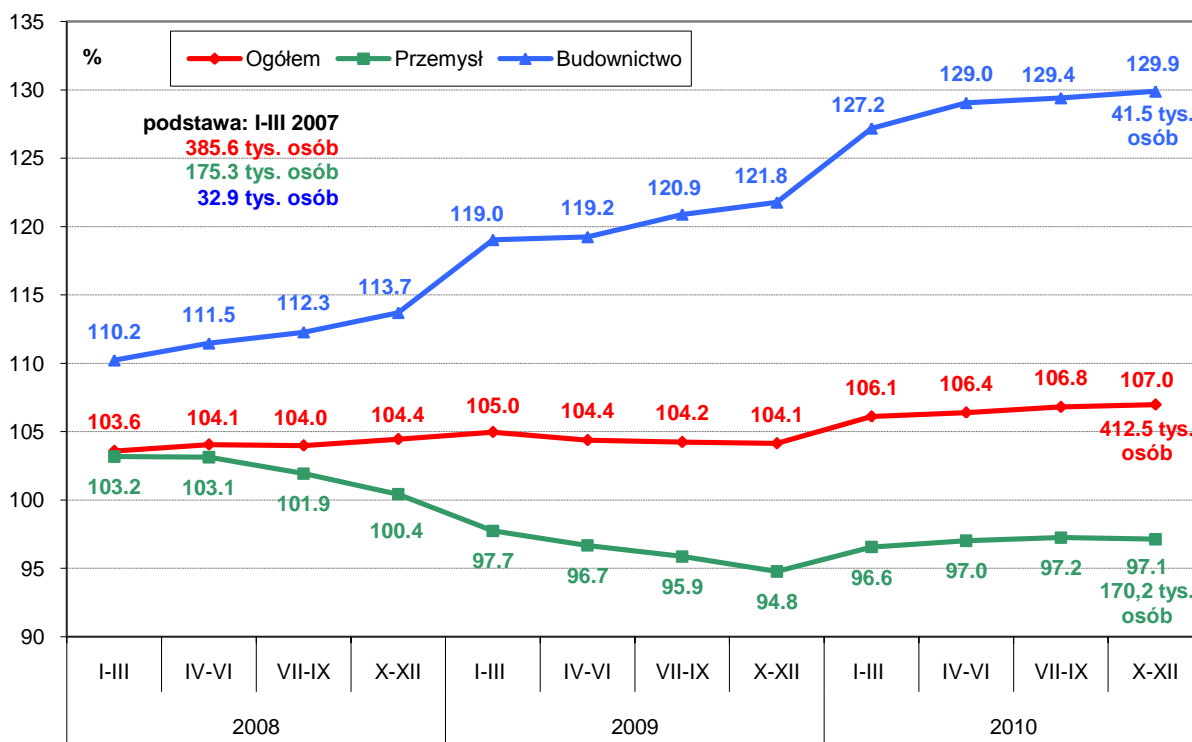
Zatrudnienie

W IV kwartale 2010 r. przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 412,5 tys. osób. W *Przemysle* zatrudnionych było 170,2 tys. osób, a w *Budownictwie* 41,5 tys. W odniesieniu do stanu sprzed roku zatrudnienie ogółem wzrosło o 2,7%, w *Przemysle* o 2,5%, natomiast w *Budownictwie* o 6,7% (wykres 23).

Przeciwnie niż miało to miejsce w roku 2009, kiedy przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw z kwartału na kwartał malało, we wszystkich czterech kwartałach 2010 r. zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ogółem regularnie rosło - w stosunku do I kwartału 2010 r. zatrudnienie w IV kwartale wzrosło łącznie o 0,8%, w odniesieniu do II kwartału 2010 r. o 0,5%, zaś w porównaniu do III kwartału o 0,2%.

W poszczególnych sekcjach gospodarki przeciętne miesięczne zatrudnienie zwiększyło się w ujęciu rocznym odpowiednio: o 0,7% w sekcji *Handel i naprawa pojazdów*, o 0,9% w sekcji *Zakwaterowanie i gastronomia* i o 0,6% w sekcji *Informacja i komunikacja*. W sekcji *Transport i gospodarka magazynowa* przeciętne miesięczne zatrudnienie spadło natomiast o 1,5%.

Wykr. 23. Dynamika przeciętnego miesięcznego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim (podstawa stała: I-III 2007 = 100)

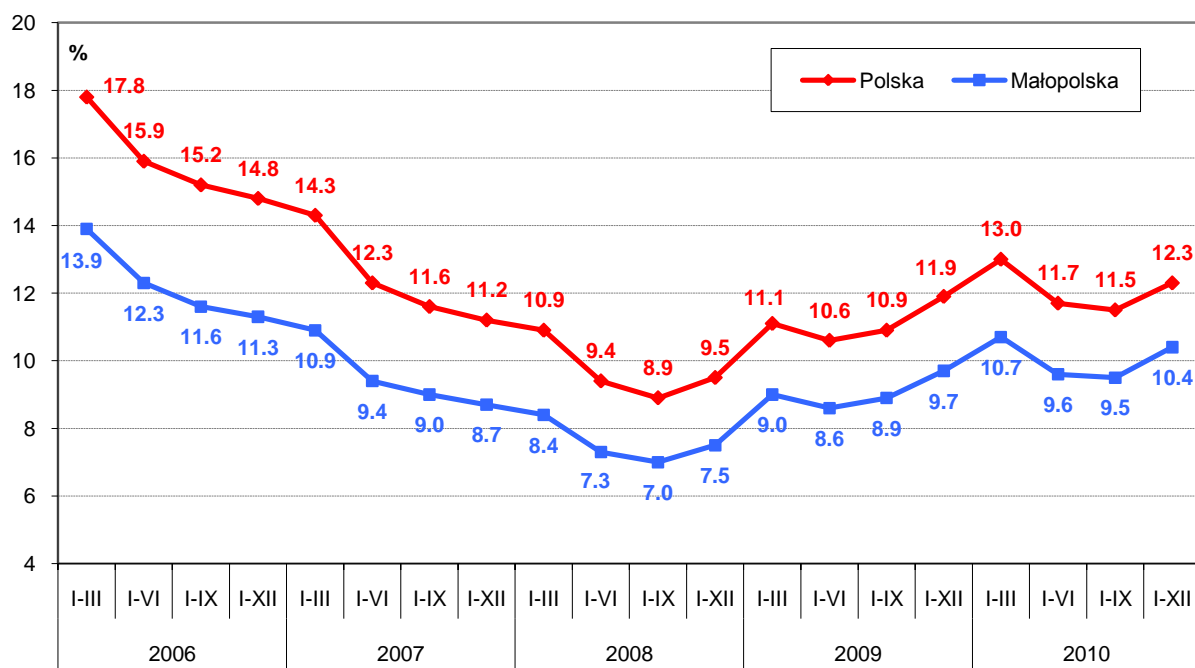
Źródło: Opracowanie własne

Bezrobocie

W okresie styczeń-grudzień 2010 r. w urzędach pracy województwa małopolskiego zarejestrowało się 71,3 tys. nowych bezrobotnych, tj. o 5,5% więcej niż w analogicznym okresie roku 2009. Jednocześnie z ewidencji urzędów pracy wyłączono w tym czasie o 18,3% osób więcej niż w roku 2009 (w czterech kwartałach 2010 r. zostało wyrejestrowanych 67,3 tys. osób, zaś w czterech kwartałach 2009 r. 56,9 tys.). W okresie styczeń-grudzień 2010 r. do urzędów pracy zgłoszono 75,8 tys. propozycji zatrudnienia, tj. o 18,2% więcej niż w analogicznym okresie 2009 r. Z powodu podjęcia pracy od stycznia do grudnia 2010 r. wyrejestrowanych zostało 27,8 tys. osób (41,3% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych), czyli o 21,8% więcej niż rok wcześniej.

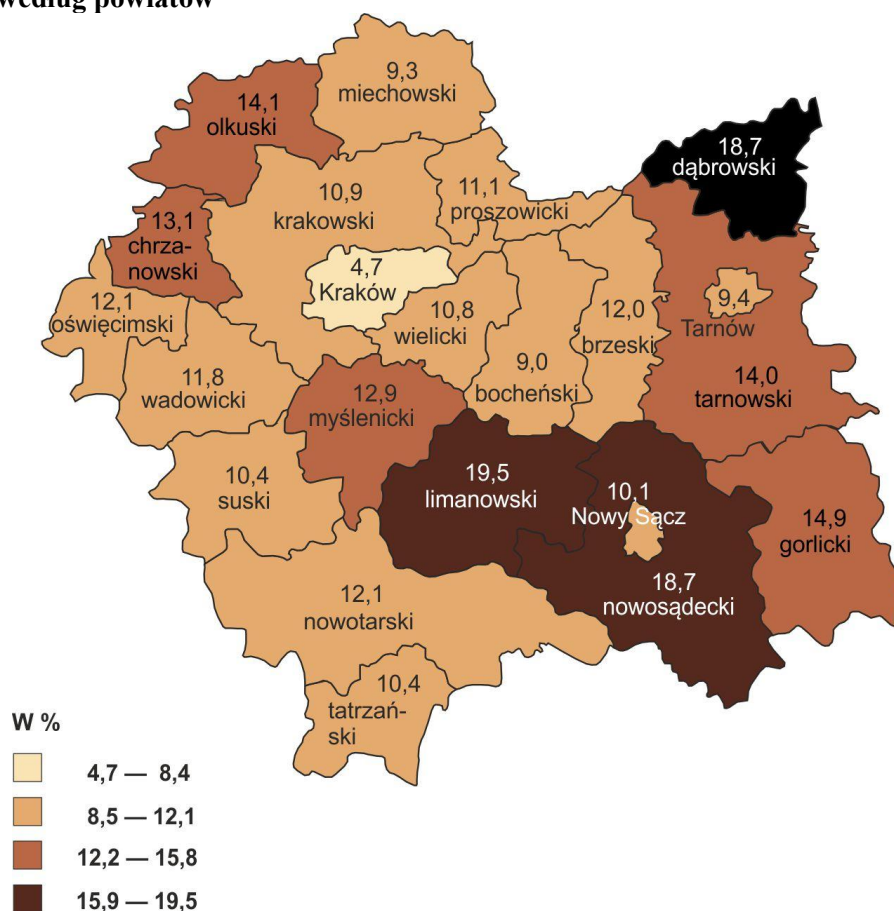
W samym IV kwartale 2010 r. w urzędach pracy zarejestrowało się 21,0 tys. nowych bezrobotnych, tj. o 0,6% więcej niż w III kwartale 2010 r. i 26,3% więcej niż w IV kwartale 2009 r. Z ewidencji w IV kwartale 2010 r. wyłączono zaś 13,1 tys. osób, czyli o 30,8% mniej niż w III kwartale, ale o 14,5% więcej niż przed rokiem. Z powodu podjęcia pracy wyrejestrowanych zostało 6,6 tys. bezrobotnych (o 17,2% mniej niż w III kwartale 2010 r., ale 23,2% więcej niż w IV kwartale 2009 r.), co stanowi 50,0% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych.

Wykr. 24. Stopa bezrobocia w Polsce i w województwie małopolskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS ze sprawozdania MPiPS-01

Wykr. 25. Stopa bezrobocia w IV kwartale 2010 r. w województwie małopolskim według powiatów

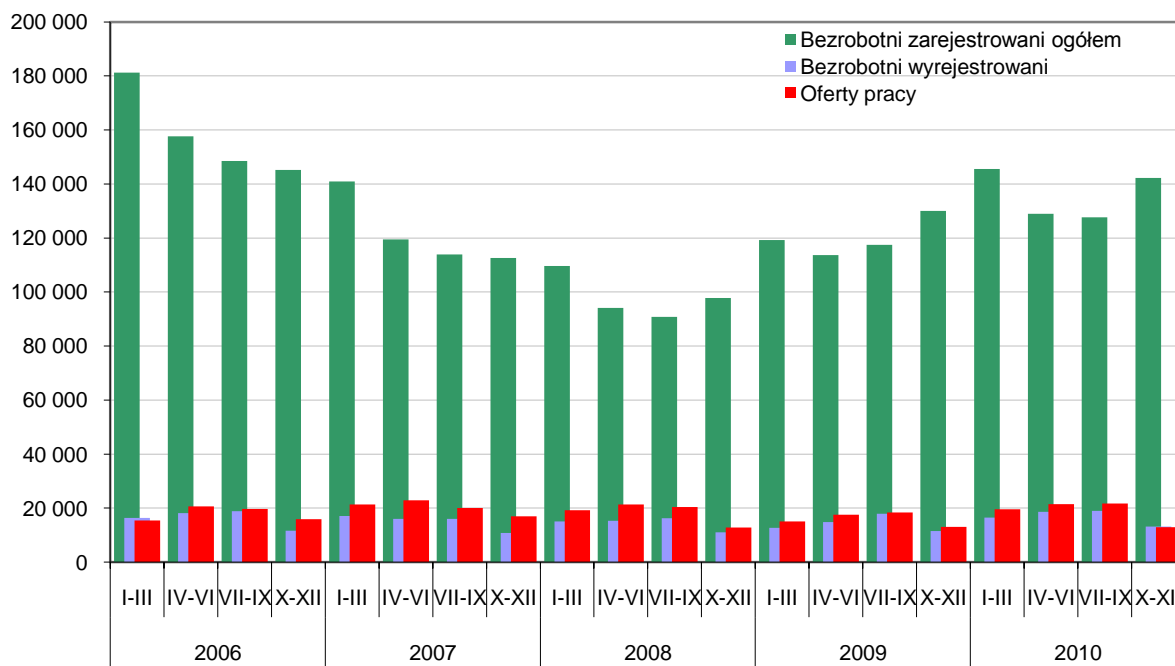
Źródło: Opracowanie własne

W województwie małopolskim na koniec grudnia 2010 r. mediana stopy bezrobocia w powiatach i miastach na prawach powiatu wyniosła 11,9%, co oznacza, że 11 powiatów województwa miało stopę bezrobocia niższą niż 11,9%, zaś pozostałe 11 wyższą lub równą tej wartości. Dla porównania przed kwartałem wartość mediany w województwie wyniosła 10,5%, a na koniec grudnia 2009 r. 10,6%, natomiast mediana stopy bezrobocia we wszystkich polskich powiatach i miastach na prawach powiatu wynosiła w analogicznych okresach czasu odpowiednio: 14,2% (koniec grudnia 2010 r.), 13,4% (koniec września 2010 r.) i 14,3% (koniec grudnia 2009 r.).

Najwyższą stopę bezrobocia na koniec grudnia 2010 r. odnotowano, podobnie jak przed kwartałem, w powiecie limanowskim, gdzie wyniosła ona 19,5% i wzrosła w stosunku do minionego kwartału o 1,0 pkt proc. Najniższą stopę bezrobocia odnotowano natomiast ponownie w Krakowie, gdzie wyniosła ona 4,7% wzrastając tym samym o 0,3 pkt proc. w stosunku do poprzedniego kwartału i o 0,6 pkt proc. względem stanu sprzed roku (wykres 25).

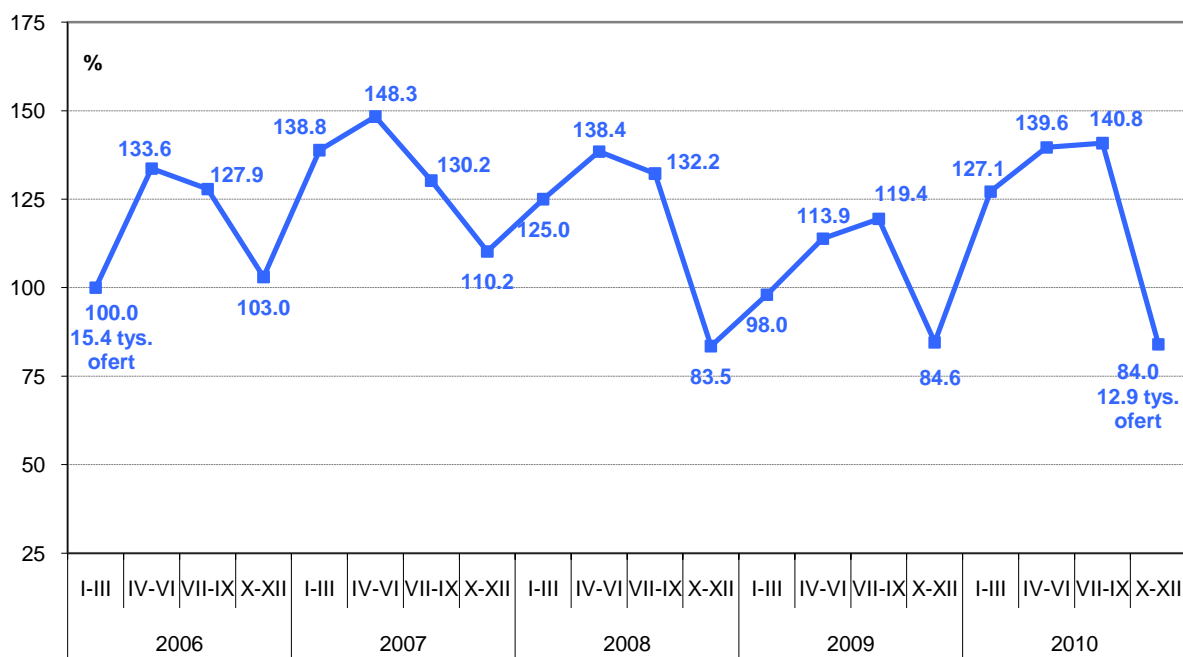
W końcu grudnia 2010 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy wyniosła 142,2 tys. osób i była o 11,4% wyższa niż w końcu września i o 9,4% wyższa niż w końcu grudnia 2009 r. (wykres 26).

Wykr. 26. Bezrobocie rejestrowane w Małopolsce

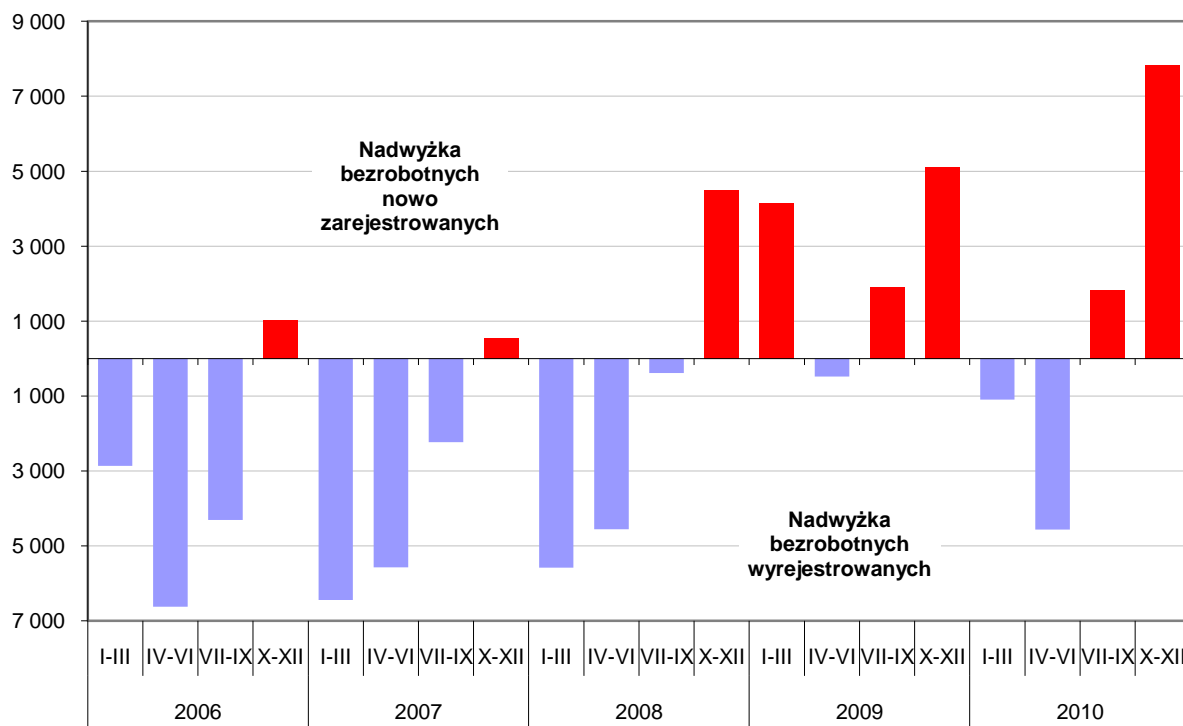
Źródło: Opracowanie własne

Wykr. 27. Dynamika liczby ofert pracy dla bezrobotnych w urzędach pracy w województwie małopolskim (podstawa stała: I-III 2006 = 100)

Źródło: Opracowanie własne

Wykr. 28. Salda napływu/odpływu bezrobotnych w urzędach pracy w województwie małopolskim

Źródło: Opracowanie własne

Saldo napływu/odpływu bezrobotnych to różnica między liczbą bezrobotnych nowo zarejestrowanych a liczbą bezrobotnych wyrejestrowanych. Dodatnie saldo oznacza, że więcej bezrobotnych zostało zarejestrowanych niż wyrejestrowanych. Ujemne saldo wskazuje, że więcej bezrobotnych zostało wyrejestrowanych niż zarejestrowanych.

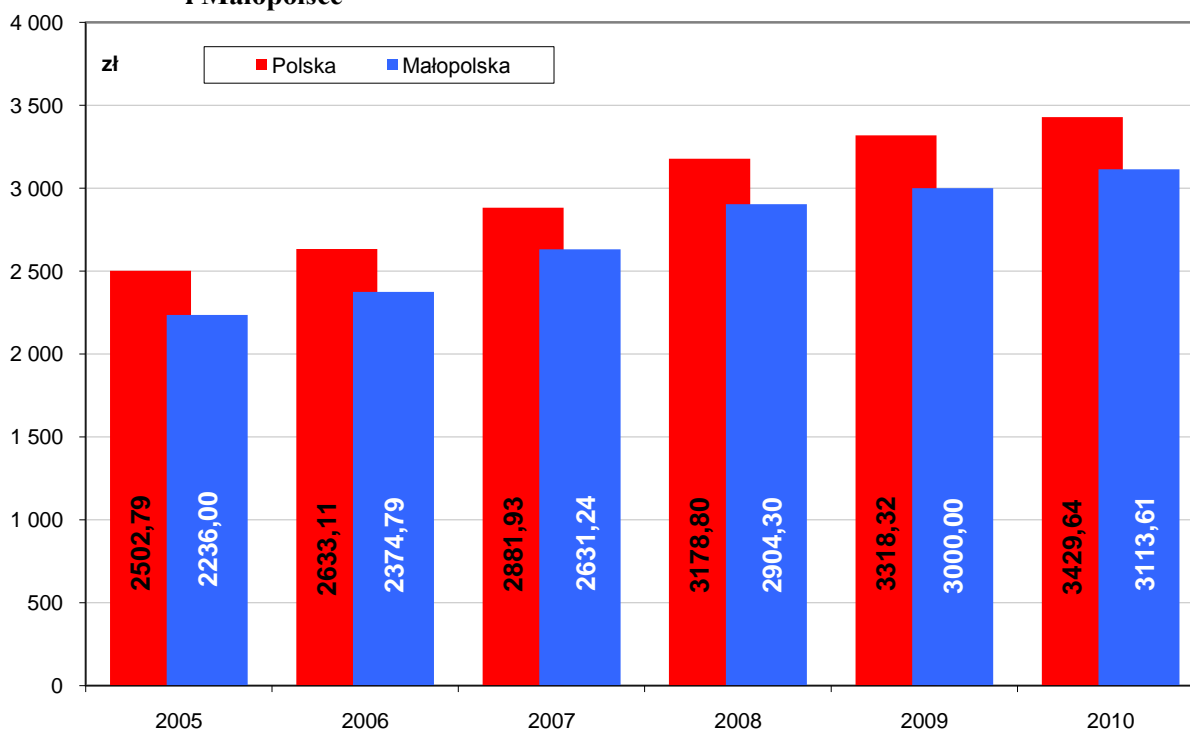
Jak pokazuje wykres 28, lata 2009-2010 były pod względem napływu bezrobotnych znacznie bardziej niekorzystne niż rok 2008 i lata poprzednie. Tylko w jednym kwartale 2009 r. i dwóch pierwszych kwartałach 2010 r. saldo napływu/odpływu bezrobotnych było ujemne, ale nadwyżka bezrobotnych wyrejestrowanych nad nowo zarejestrowanymi z wyjątkiem II kwartału 2010 r. była mniejsza niż w analogicznych okresach lat wcześniejszych. Wysokie były natomiast dodatnie wartości salda, szczególnie te odnotowane w IV kwartale roku 2009 i 2010. Nadwyżka nowo zarejestrowanych bezrobotnych nad bezrobotnymi wyrejestrowanymi w IV kwartale 2010 r. wyniosła 7,8 tys. i była najwyższą w całym badanym okresie.

Rozdział 7. Wynagrodzenia

W 2010 r. średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim osiągnęło poziom 3113,61 zł, co dało 3,8% wzrost w odniesieniu do roku 2009. Tym samym tempo wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Małopolsce było wyższe niż rok wcześniej- w 2009 r. wzrosło o 3,3% w stosunku rocznym.

Z kolei w Polsce średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wzrosło w tym czasie o 3,4% i wyniosło w 2010 r. 3429,64 zł (wykres 29). W 2010 r. średnia płaca w sektorze publicznym wyniosła 3922,47 zł (wzrost o 5,0% w odniesieniu do 2009 r.), a w sektorze prywatnym 3015,84 zł (wzrost o 3,8%).

Wykr. 29. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w Polsce i Małopolsce

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS ze sprawozdania DG-1

W IV kwartale 2010 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim wzrosło w ujęciu rocznym o 5,1% do wysokości 3226,76 zł (wykres 30).

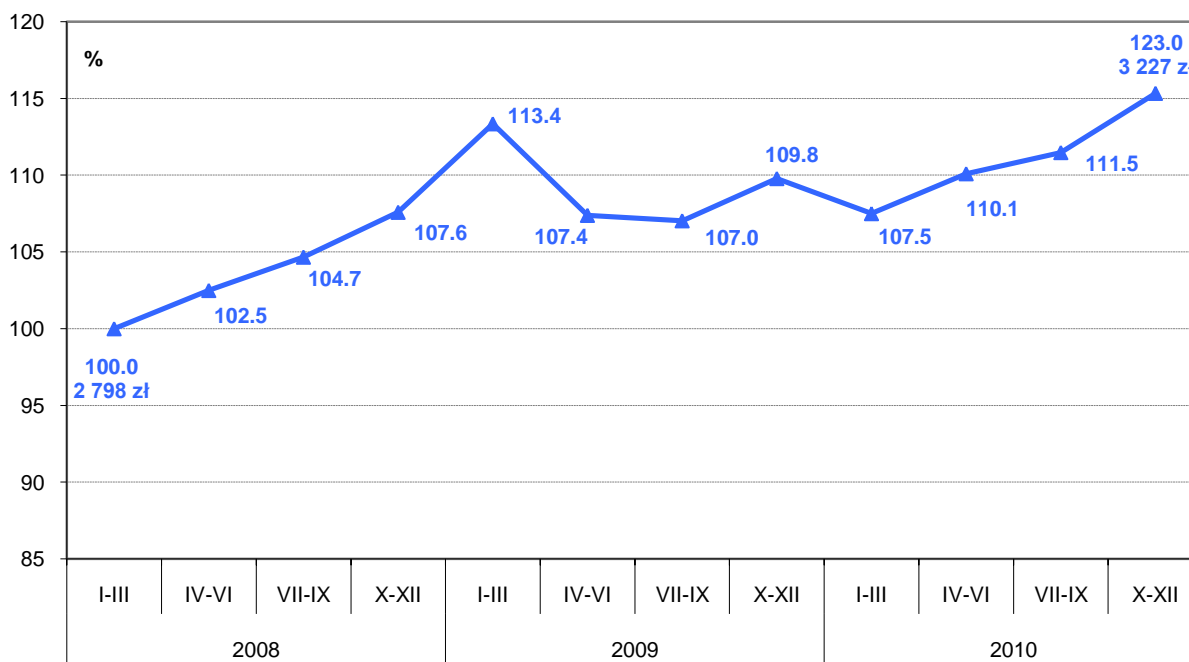
W sektorze publicznym średnie wynagrodzenie zwiększyło się w IV kwartale 2010 r. w stosunku do analogicznego okresu roku 2009 o 5,9% do poziomu 4254,71 zł, w sektorze prywatnym wzrosło o 5,3% do kwoty 3103,69 zł (wykres 31).

Tabl. 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim

Okres	2007	2008	2009	2010
I	2 427,06	2 720,99	2 939,21	2 946,10
II	2 469,47	2 734,18	2 854,04	2 905,67
III	2 593,35	2 938,15	3 071,85	3 170,94
IV	2 501,57	2 864,73	2 983,11	3 087,33
V	2 540,80	2 790,98	2 891,01	3 017,75
VI	2 544,59	2 951,53	3 139,11	3 135,70
VII	2 619,42	2 975,88	3 008,51	3 122,05
VIII	2 596,71	2 894,20	2 982,94	3 105,77
IX	2 606,05	2 919,45	2 992,18	3 128,69
X	2 743,64	2 978,78	2 977,29	3 109,86
XI	2 731,03	2 984,70	3 084,70	3 191,89
XII	2 834,29	3 072,78	3 152,31	3 378,53

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS ze sprawozdania DG-1

Wykr. 30. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim (podstawa stała: I-III 2008 = 100)

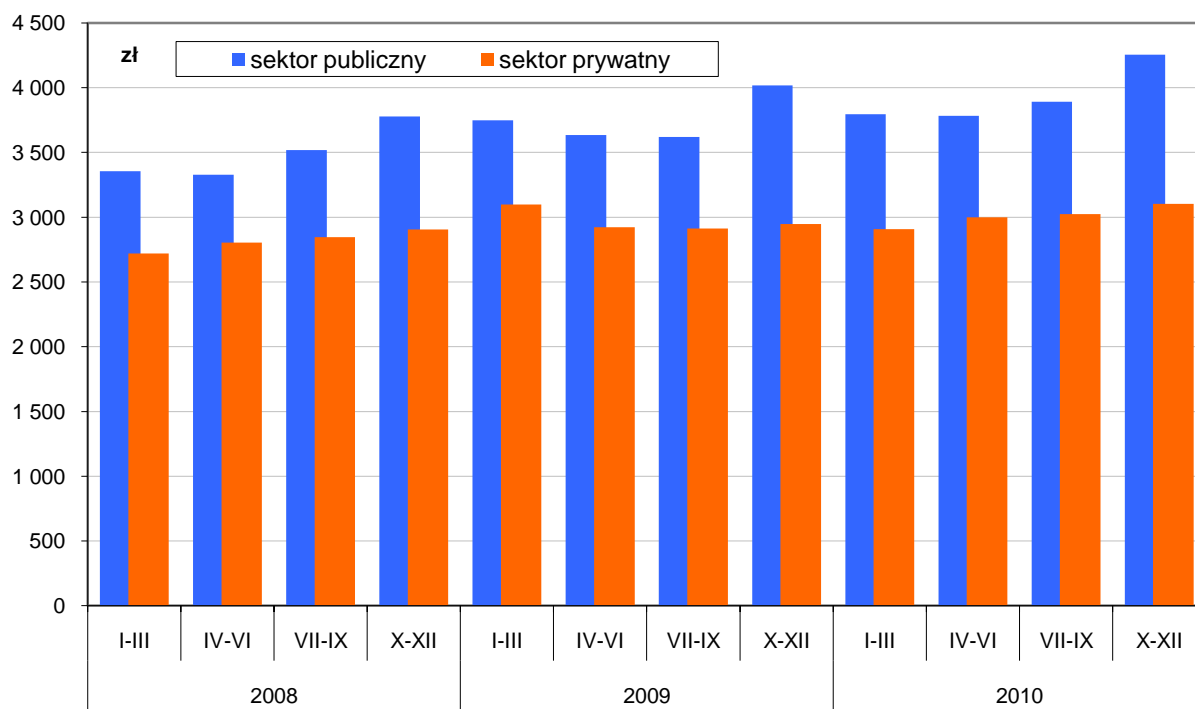

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS ze sprawozdania DG-1

W poszczególnych miesiącach IV kwartału 2010 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw wahało się pomiędzy 3,1 tys. zł a 3,4 tys. zł (tablica 5). W grudniu 2010 r. średnie wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim wyniosło 3378,53 zł, co stanowiło 87,8% średniej krajowej. W odniesieniu do listopada 2010 r. wynagrodzenie zwiększyło się o 5,8%, natomiast w ujęciu rocznym było wyższe o 7,2%. Przeciętne wynagrodzenie w kraju wyniosło 3847,91 zł i wzrosło zarówno w odniesieniu do poprzedniego miesiąca, jak i analogicznego okresu 2009 r., odpowiednio o 9,1% i 5,4%. W tym czasie inflacja miesięczna wyniosła w kraju 0,4%, a inflacja średnioroczna osiągnęła poziom 2,6%.

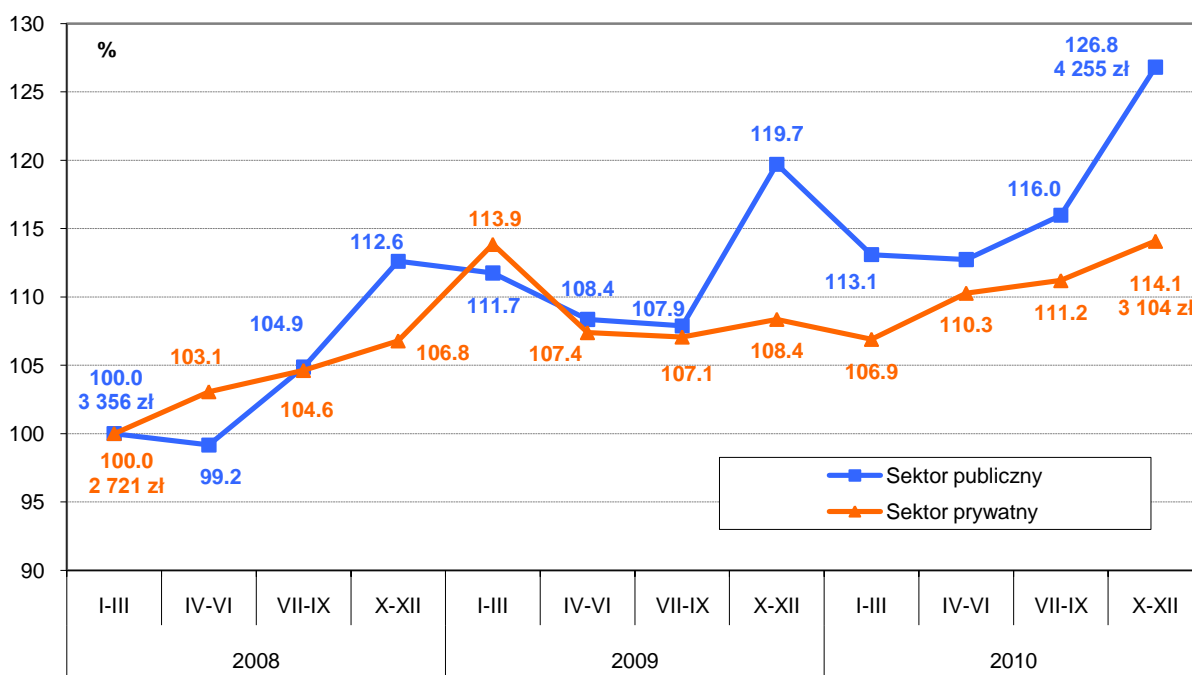
Począwszy od II kwartału 2010 r. dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto stale rosła. Odnotowana w IV kwartale 2010 r. wartość dynamiki była największą w okresie 2008-2010 i wyniosła 123,0%. Kolejna co do wielkości wartość z I kwartału 2009 r. wynosi 113,4% i jest tym samym o 9,6 pkt procentowych niższa (wykres 30).

Wykr. 31. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim według sektorów własności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS ze sprawozdania DG-1

Wykr. 32. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim według sektora własności (podstawa stała I-III 2008=100)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS ze sprawozdania DG-1

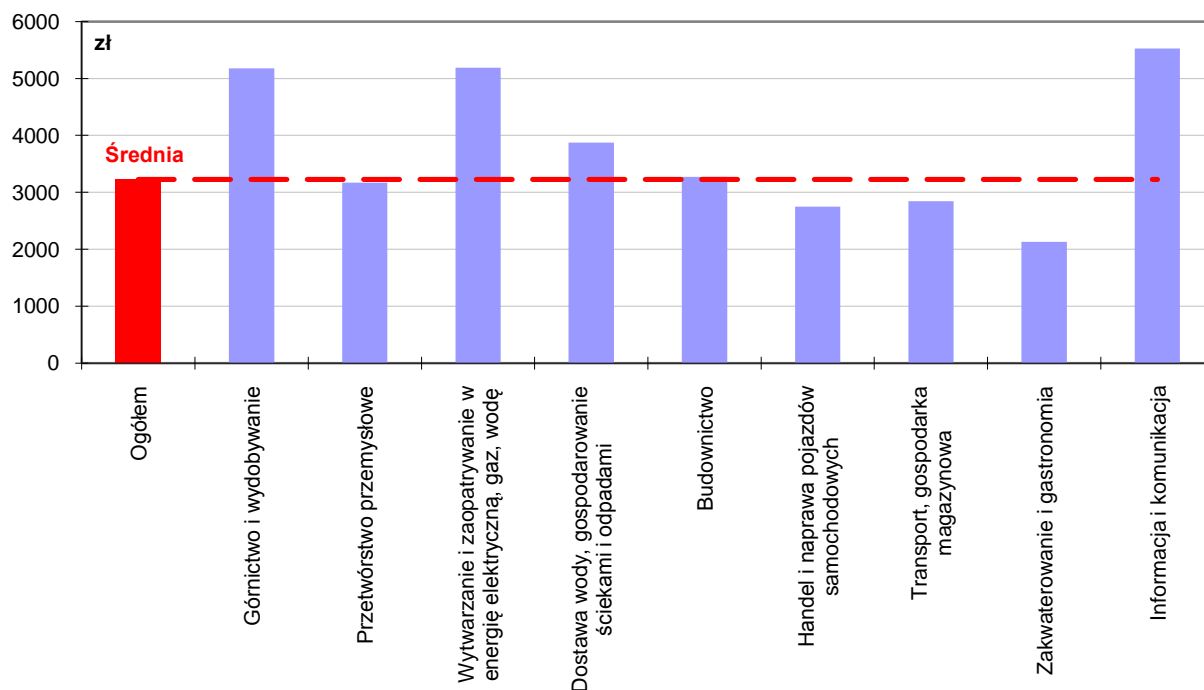
W ostatnim kwartale 2010 roku odnotowano największą w okresie lat 2008-2010 dynamikę przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze publicznym (125,7% wobec dotychczas najwyższej wartości z IV kwartału 2009 r. 119,7%) oraz największą w tym okresie dynamikę przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze prywatnym (114,1% wobec dotychczas najwyższej wartości z I kwartału 2009 113,9% (wykres 32).

W relacji do poprzedniego roku wzrost wynagrodzeń wystąpił we wszystkich sekcjach PKD, z wyjątkiem *Górnictwa i wydobywania* (spadek o 16,9%) oraz *Pozostalej działalności usługowej* (o 3,2%). Przeciętne płace najbardziej wzrosły w *Administrowaniu i działalności wspierającej* (o 8,8%), w *Wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę*, jak również w *Dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami;* (po 6,4%). W *Przetwórstwie przemysłowym* średnie wynagrodzenie było wyższe o 5,0%.

Najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w IV kwartale 2010 r. odnotowano w sekcjach: *Informacja i komunikacja*, gdzie wyniosło ono 5523,97 zł, *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i gorącą wodę* - 5188,71 zł oraz *Górnictwo i wydobywanie* - 5180,23 zł. Z kolei najniższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia zaobserwowano w sekcjach: *Zakwaterowanie i gastronomia* - 2128,37 zł, *Handel i naprawa pojazdów samochodowych* - 2750,68 zł oraz *Transport i gospodarka*

magazynowa – 2844,89 zł. Stanowiły one odpowiednio 38,5%, 49,8% i 51,5% maksymalnego wynagrodzenia uzyskanego w sekcji *Informacja i komunikacja* (wykres 33).

Wykr. 33. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w IV kwartale 2010 r. w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim według sekcji PKD

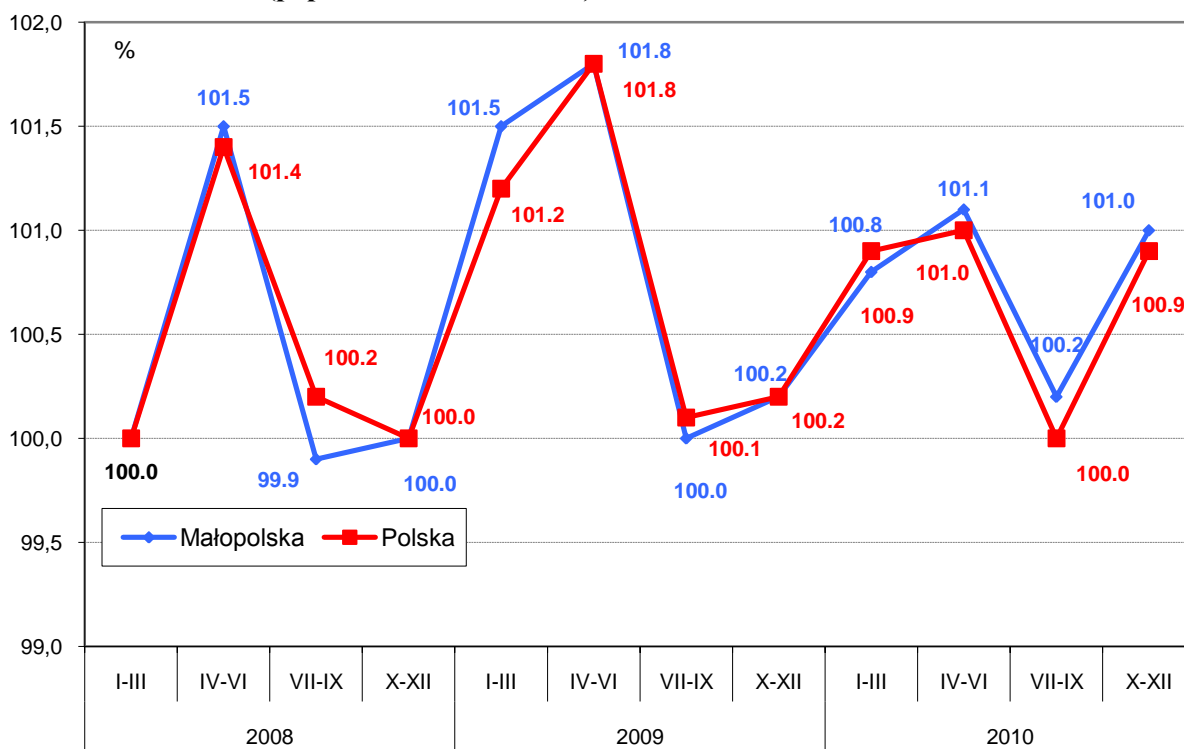
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS ze sprawozdania DG-1

Rozdział 8. Konsumpcja

Wskaźnik cen towarów i usług w roku 2010 w Małopolsce kształtował się podobnie jak dla całego kraju (wykres 34). Jedynie w pierwszym kwartale ubiegłego roku tempo wzrostu cen w Polsce było większe niż w samym województwie małopolskim. Istotne jest odnotowanie, że w IV kwartale 2010 roku nastąpiło znaczne zwiększenie inflacji w stosunku do kwartału poprzedniego zarówno w Polsce jak i Małopolsce. W poprzednich latach nie notowano aż tak dużego tempa inflacji w IV kwartałach.

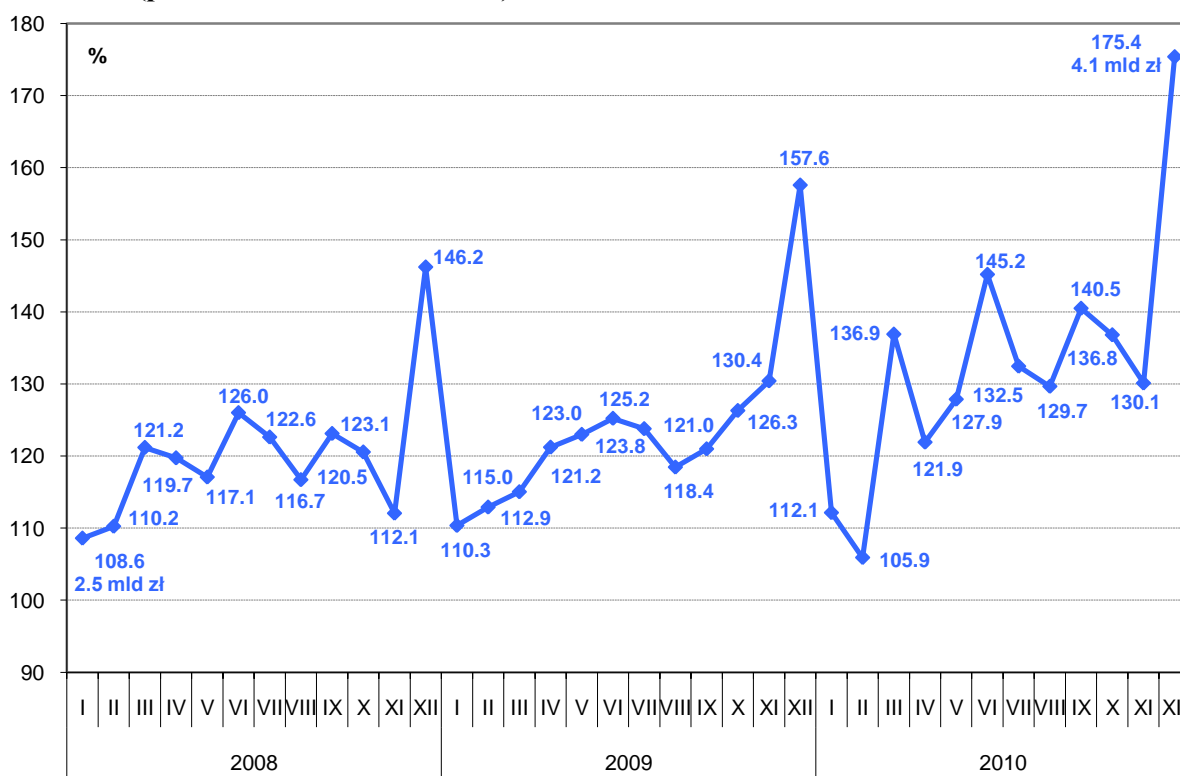
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w całym roku 2010 dla kraju wyniósł 2,6% w stosunku do roku poprzedniego.

Wykr. 34. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie małopolskim i w Polsce (poprzedni kwartał = 100)

Źródło: Opracowanie własne

Wykr. 35. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów w województwie małopolskim (podstawa stała: I 2007 = 100)

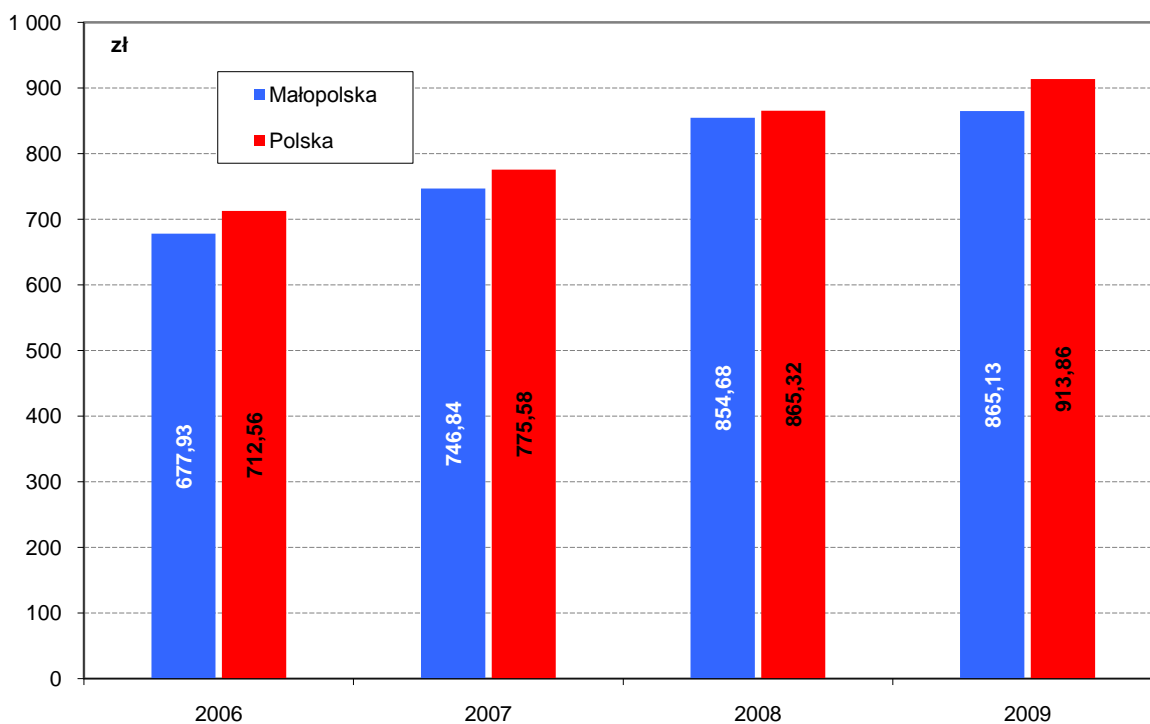
Źródło: Opracowanie własne

W miesięcznej dynamice sprzedaży detalicznej towarów można zauważyć pewną sezonowość pojawiającą się rok do roku. W ostatnich latach w miesiącu grudniu następował znaczny wzrost dynamiki sprzedaży. Podobnie było również w roku 2010 gdy wartość sprzedaży osiągnęła 4,1 mld zł, czyli 75,4% więcej niż w styczniu 2007 roku. Grudniowy poziom dynamiki sprzedaży był ponadto o 11,3% większy niż w analogicznym okresie w roku 2009.

Można stwierdzić, iż w Małopolsce w mijającym roku widać było znaczne ożywienie w sprzedaży detalicznej co może świadczyć o tym, iż mieszkańcy województwa przestali obawiać się kryzysu gospodarczego. Jedynie w pierwszych miesiącach 2010 roku dynamika sprzedaży była wyjątkowo niska.

Porównując dynamikę sprzedaży detalicznej w IV kwartale 2010 roku do analogicznego okresu w roku poprzednim można zauważyć jej wzrost o 6,8%. Największy zaś wzrost w stosunku do roku 2009 zanotowano w III kwartale 2010 roku, kiedy to wyniósł on 10,8%.

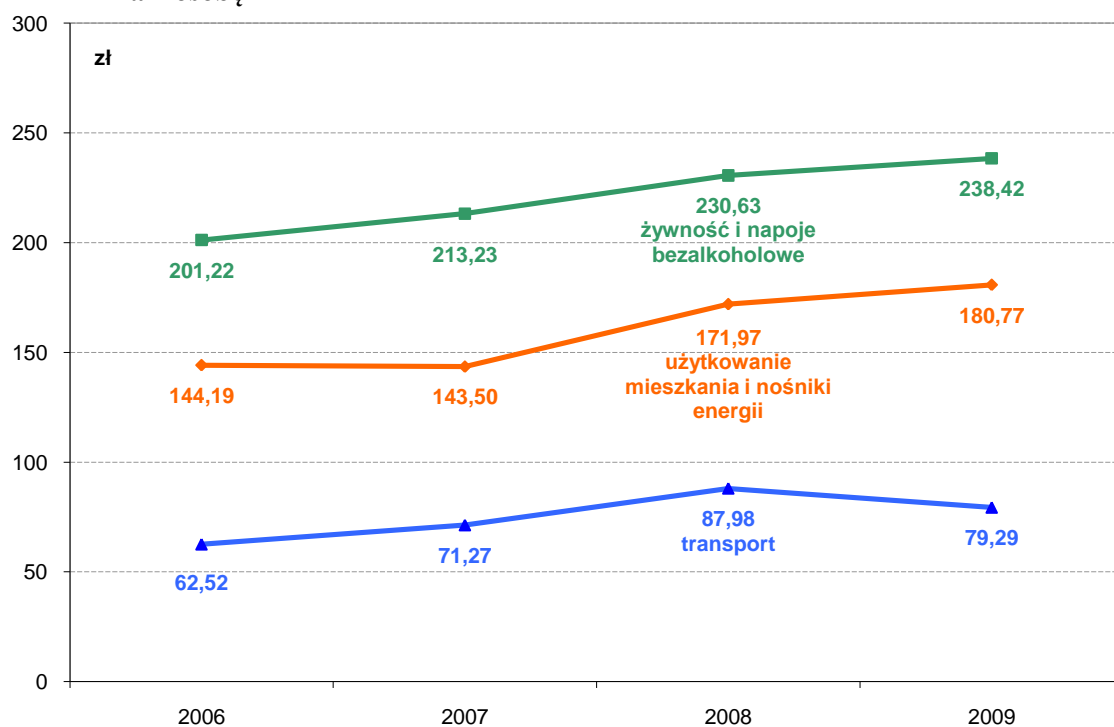
Wykr. 36. Przeciętne miesięczne wydatki konsumpcyjne na 1 osobę (wartości nominalne)

Źródło: Opracowanie własne

W 2009 r. widoczne było zahamowanie wzrostu przeciętnych miesięcznych wydatków konsumpcyjnych na 1 osobę w województwie małopolskim (wykres 36). W porównaniu do 2008 r. wzrosły one niewiele, bo zaledwie o 1,2%. Dla porównania wydatki konsumpcyjne w 2008 r. wzrosły o 26,1% w odniesieniu do roku poprzedniego. Odmienna sytuacja występuje w przypadku wartości wskaźnika dla całego kraju, gdzie z roku na rok obserwuje się znaczny wzrost jego wartości. Na przestrzeni analizowanych lat miesięczne wydatki konsumpcyjne na 1 osobę w Małopolsce były niższe od wartości dla Polski. Największa różnica wystąpiła w 2009 r., kiedy przeciętne wydatki konsumpcyjne w województwie małopolskim były niższe o 5,3% w porównaniu do wartości wskaźnika dla Polski.

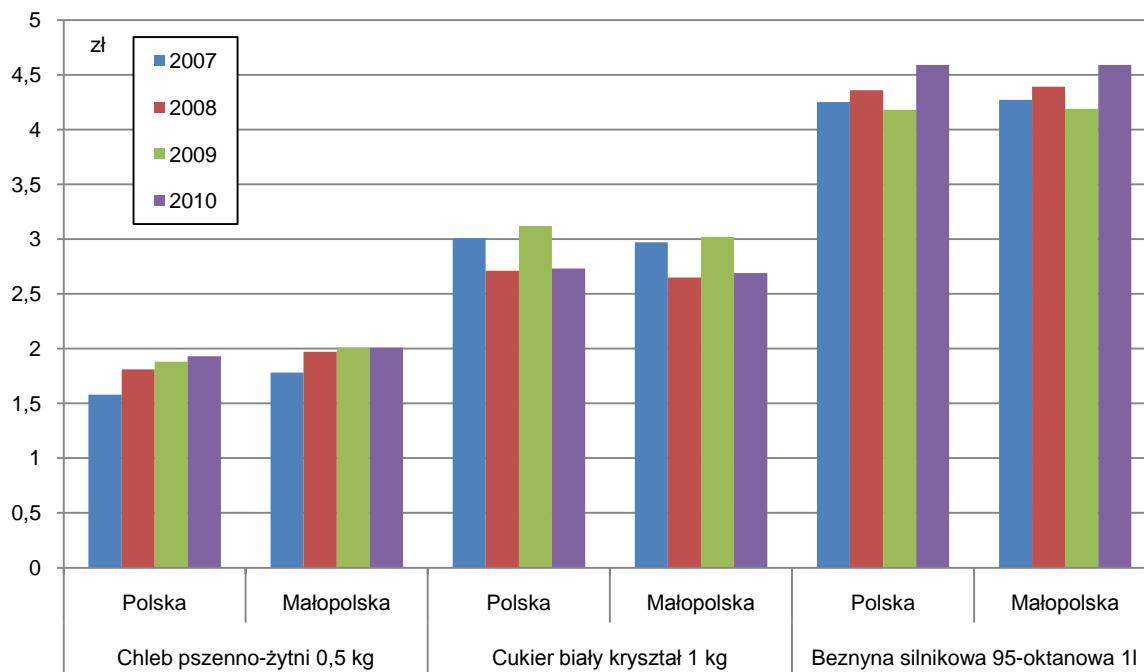
Wykr. 37. Przeciętne miesięczne wydatki w województwie małopolskim na niektóre towary na 1 osobę

Źródło: Opracowanie własne

W 2009 r. można zaobserwować wzrost przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę z przeznaczeniem na żywność i napoje bezalkoholowe oraz użytkowanie mieszkania i nośniki energii (wykres 37). W odniesieniu do roku 2008 r. wzrost ten wyniósł odpowiednio 3,4% oraz 5,1%. Zmalały natomiast wydatki na transport - w 2009 r. wartość wskaźnika była niższa o 9,9% w porównaniu do roku poprzedniego, jednak nie spadła poniżej poziomu z lat 2006 oraz 2007.

Wykr. 38. Przeciętne miesięczne ceny detaliczne niektórych towarów i usług konsumpcyjnych z grupy Żywność i napoje bezalkoholowe i Transport

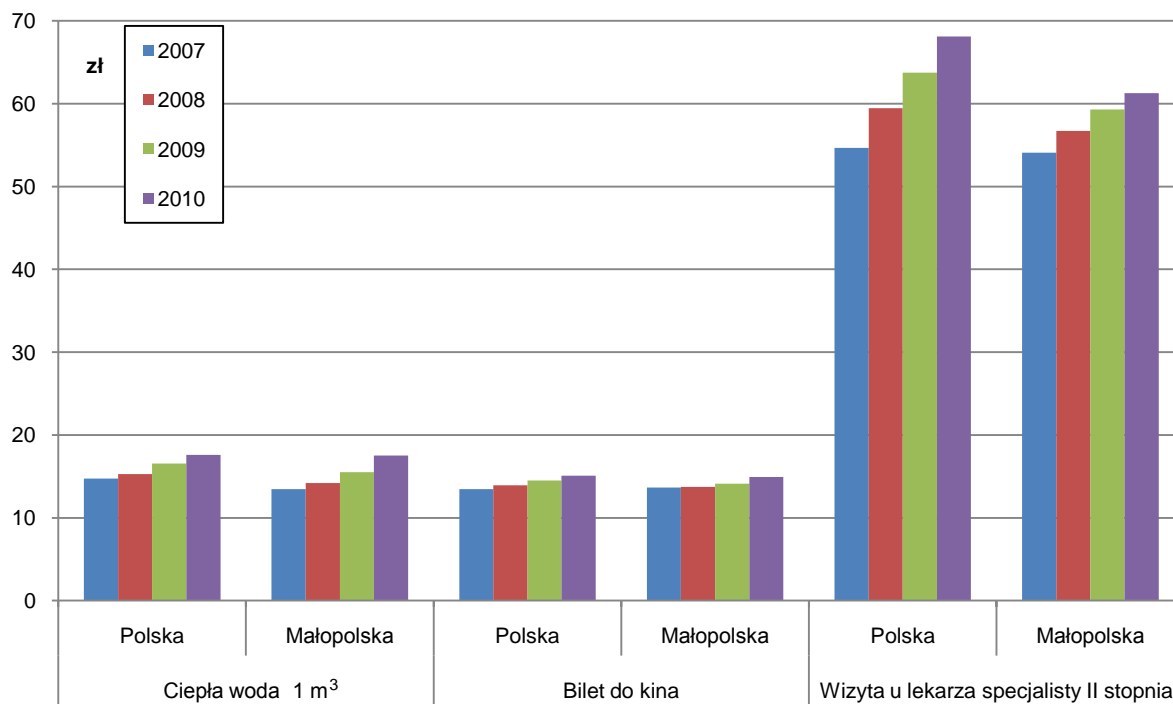

Źródło: Opracowanie własne

Porównując średnie ceny wybranych towarów konsumpcyjnych (wykres 38) można stwierdzić, że średnia cena chleba w Małopolsce jest wyższa niż w skali całego kraju. Odmienna sytuacja występuje w przypadku cukru, który w Małopolsce był w latach 2007-2010 tańszy niż w całej Polsce. Można też zauważyć, że zmiany cen następujące w czasie są zbliżone zarówno w Polsce, jak i województwie małopolskim.

W przypadku wybranego towaru z grupy Transport – benzyny silnikowej, jej średnia cena w 2010 roku w Małopolsce była równa średniej cenie krajowej.

Wykr. 39. Przeciętne miesięczne ceny detaliczne niektórych towarów i usług konsumpcyjnych z grupy Mieszkanie, Zdrowie oraz Rekreacja i kultura

Źródło: Opracowanie własne

Mieszkańcy Małopolski ponoszą nieznacznie niższe koszty związane z użyciem 1 m³ ciepłej wody w porównaniu do przeciętnej ceny ogólnokrajowej przypadającej na ten rodzaj usług (wykres 39). Istotną różnicę w cenach można dostrzec w przypadku opłat za wizytę u lekarza specjalisty II stopnia. Średnie ceny za tą usługę w Małopolsce w 2010 roku były o 10% niższe niż w skali całego kraju.

Porównując cenę biletu do kina, jako usługi z grupy Rekreacja i kultura, można stwierdzić, iż zarówno w Polsce, jak i województwie małopolskim, kształtują się średnio na tym samym poziomie.

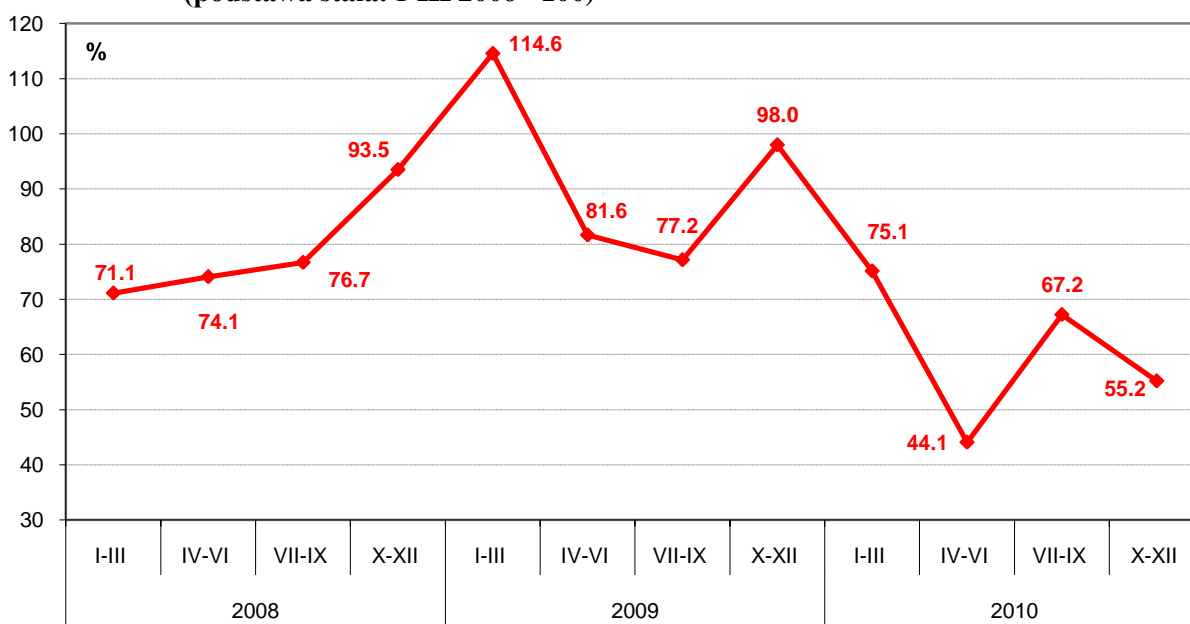
Rozdział 9. Mieszkalnictwo

Rok 2010 cechuje pogorszenie efektów budownictwa mieszkaniowego zarówno w Małopolsce, jak i w całym kraju. Małopolskie mieszkalnictwo cechuje zastój w porównaniu z dwoma ubiegłymi latami. Ilość oddanych mieszkań w 2010 roku wyniosła 12267, podczas gdy w roku 2009 oddano ich 18777, a w 2008 roku 16012. W 2010 nastąpił więc ich spadek o 34,7% w stosunku do roku ubiegłego. Liczba oddanych mieszkań kształtowała się na poziomie sprzed trzech lat. Spadek liczby nowo oddanych mieszkań jest zjawiskiem ogólnokrajowym i w ujęciu rocznym wyniósł 15,1%.

W samym IV kwartale 2010 roku oddano w Małopolsce 2802 mieszkania, czyli mniej niż w kwartale poprzednim i analogicznym kwartale roku ubiegłego. Spadek w porównaniu z IV kwartałem roku 2009 wyniósł aż 43,7%, a w porównaniu z kwartałem III roku 2010, o 17,9%. Liczba mieszkań oddanych w IV kwartale 2010 roku w Małopolsce była niemal o połowę mniejsza niż w I kwartale 2006 roku.

W 2010 roku w małopolskim mieszkalnictwie budownictwo indywidualne przewyższało inwestycje przeznaczone na sprzedaż lub wynajem. W skali całego roku mieszkań oddanych do użytku przez indywidualnych inwestorów było 7236, podczas gdy mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem 4828. Udział mieszkań w ramach budownictwa indywidualnego w ogólnej liczbie mieszkań oddanych do użytku w roku 2010 wyniósł 59,0%.

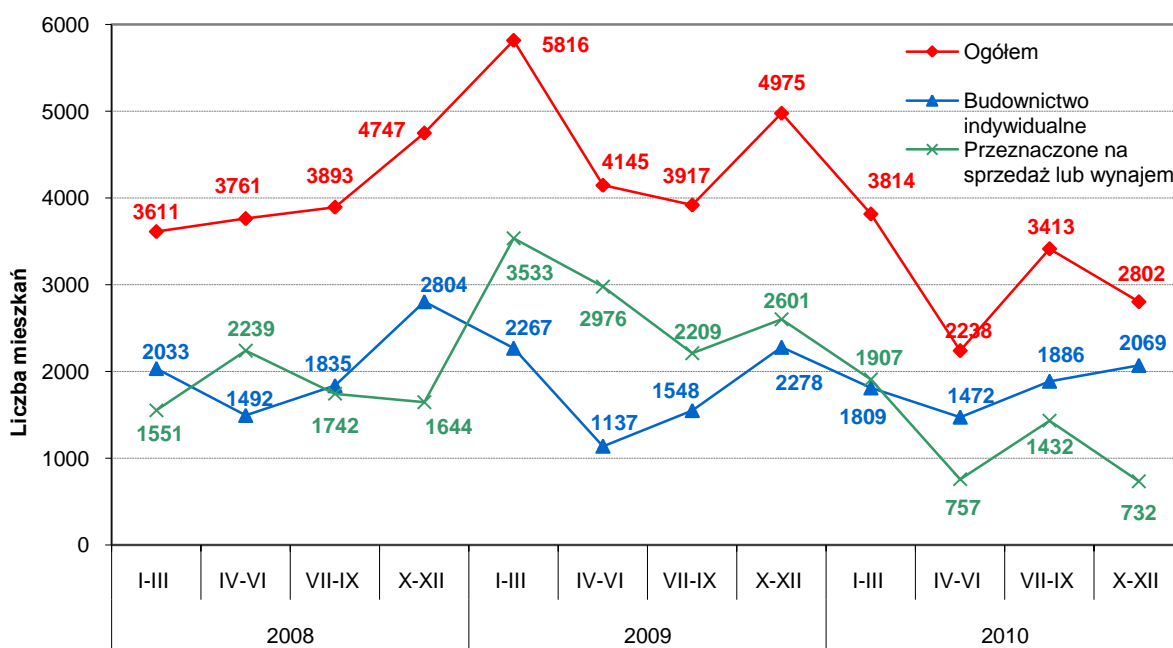
Wykr. 40. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania w Małopolsce (podstawa stała: I-III 2006= 100)

Źródło: Opracowanie własne

W samym IV kwartale 2010 r. różnica pomiędzy budownictwem indywidualnym, a przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem jeszcze bardziej się powiększyła. Mieszkań oddanych przez inwestorów indywidualnych było 2069, a przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem 732. Udział procentowy obu grup w całkowitej liczbie oddanych mieszkań wyniósł odpowiednio 73,8% i 26,2%. W obu grupach mieszkalnictwa zanotowano jednak spadek w porównaniu z analogicznym kwartałem roku 2009. Ilość mieszkań oddanych w budownictwie indywidualnym zmniejszyła się w tym okresie o 9,2%, a w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem aż o 71,8% co świadczy o kryzysie w tej branży.

Wykr. 41. Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w Małopolsce

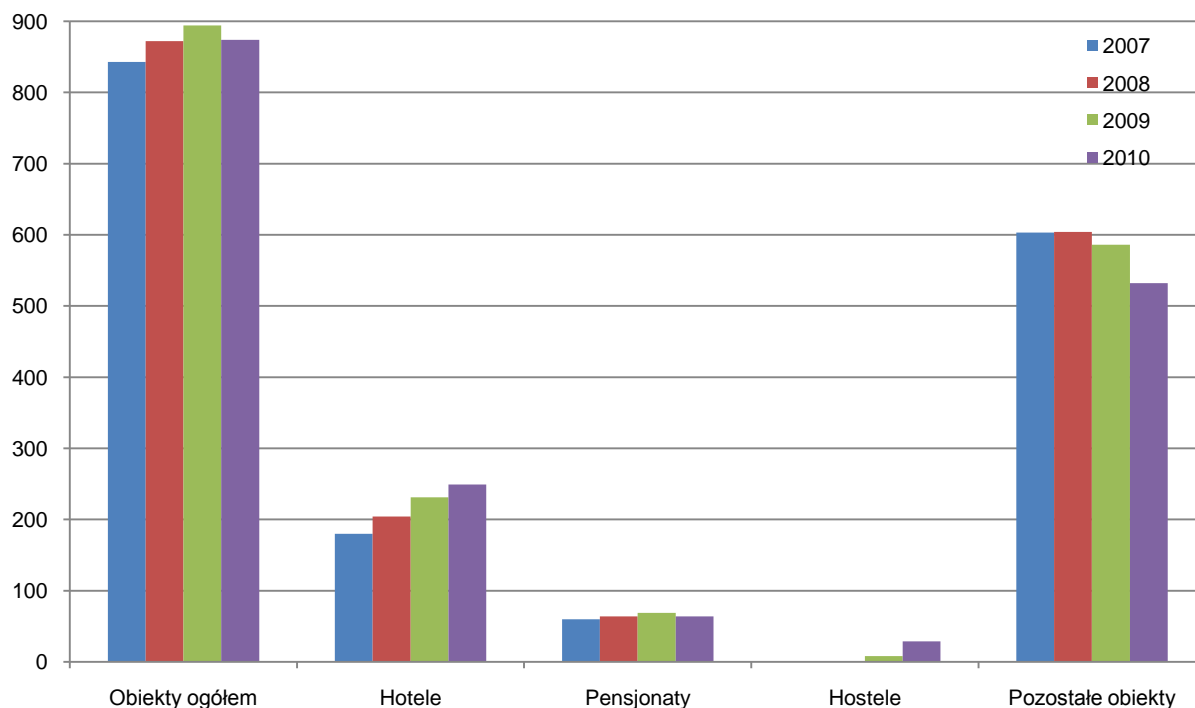
Źródło: Opracowanie własne

Rozdział 10. Turystyka

Turyści korzystający z noclegów w 2010 roku w Małopolsce stanowili 14,0% wszystkich turystów korzystających z noclegów w Polsce. Udział procentowy zmniejszył się więc w stosunku do roku 2009, kiedy to wynosił 14,1% jednak liczba nominalna turystów wzrosła. Zwiększył się także udział Krakowa w ogólnej liczbie turystów korzystających z noclegów w Polsce z 6,9% w roku 2009 do 7,4% w minionym 2010 roku. Wśród turystów zagranicznych również zanotowano wzrost – ich udział w roku 2009 wynosił 21,0%, a w roku 2010 osiągnął 21,7%. Zwiększyła się także nominalna liczba turystów zagranicznych w Małopolsce.

Liczba obiektów noclegowych ogółem w 2010 r. w Małopolsce w porównaniu do roku 2009 zmalała o 20, natomiast w samym Krakowie zanotowano ich wzrost o 20. Wśród obiektów hotelowych ogółem nastąpił wzrost liczby hoteli (o 18) oraz hosteli (o 21). Znacznie spadła liczba pozostałych obiektów (o 54), zanotowano również niewielkie zmniejszenie liczby pensjonatów - o 5 (wykres 42)

Wykr. 42. Struktura obiektów noclegowych w województwie małopolskim (stan na 30.VII)

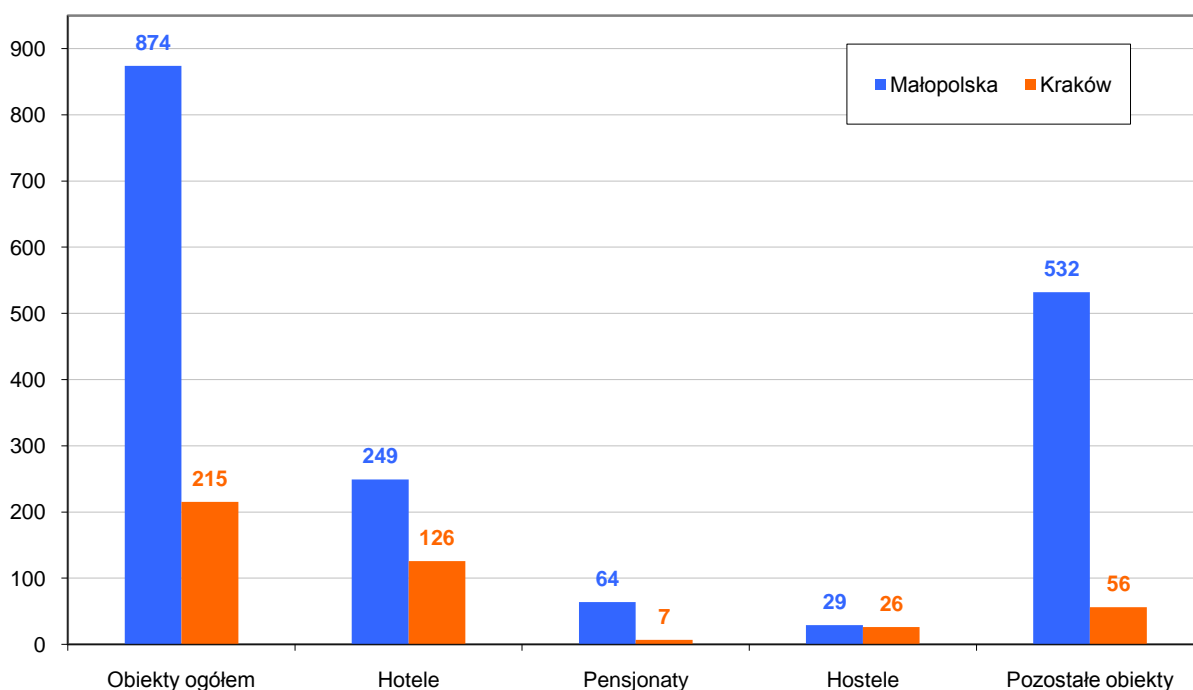

Źródło: Opracowanie własne

Pozostałe obiekty stanowiły w 2010 r. najliczniejszą grupę obiektów noclegowych w Małopolsce, z udziałem w obiektach ogółem na poziomie 60,9%. Drugą pod względem liczności grupą były hotele, a ich udział wyniósł 28,5%.

Inaczej kształtowała się struktura obiektów w przypadku Krakowa. Łączna liczba obiektów noclegowych w Krakowie w 2009 r. wynosiła 215, czyli 24,6% wszystkich obiektów w Małopolsce. Przeważały tutaj hotele, które stanowiły 58,6% wszystkich obiektów w mieście, natomiast udział pozostałych obiektów wyniósł 26,0% (wykres 43).

Wykr. 43. Porównanie struktury obiektów noclegowych w województwie małopolskim i Krakowie (stan na 30.VII.2010 r.)

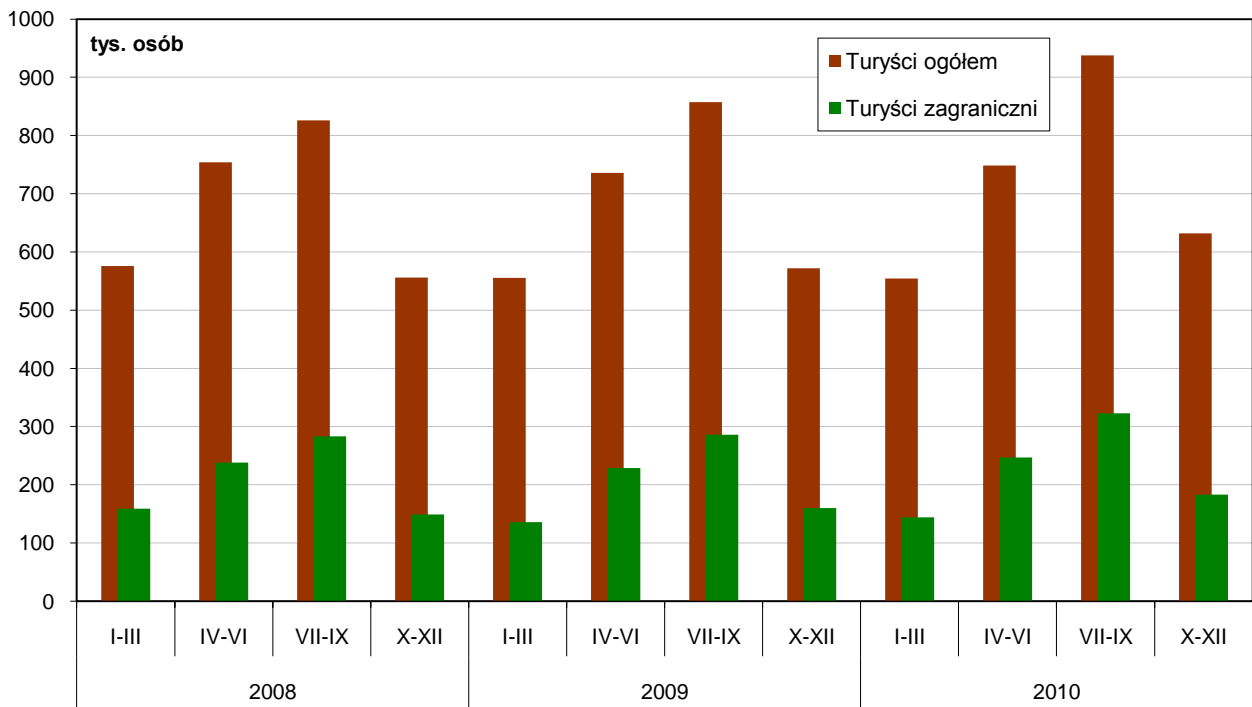

Źródło: Opracowanie własne

W IV kwartale 2010 r. można było zauważyć spadek liczby turystów zarówno krajowych jak i zagranicznych w Małopolsce. Wiąże się to z sezonowością jaka występuje od kilku lat. Najwięcej turystów odwiedza województwo Małopolskie w III kwartale. Liczba turystów w roku 2010 była większa niż w roku poprzednim o 5,6%. Natomiast porównując IV kwartał w 2010 roku nastąpił wzrost o 10,4% w stosunku do roku 2009.

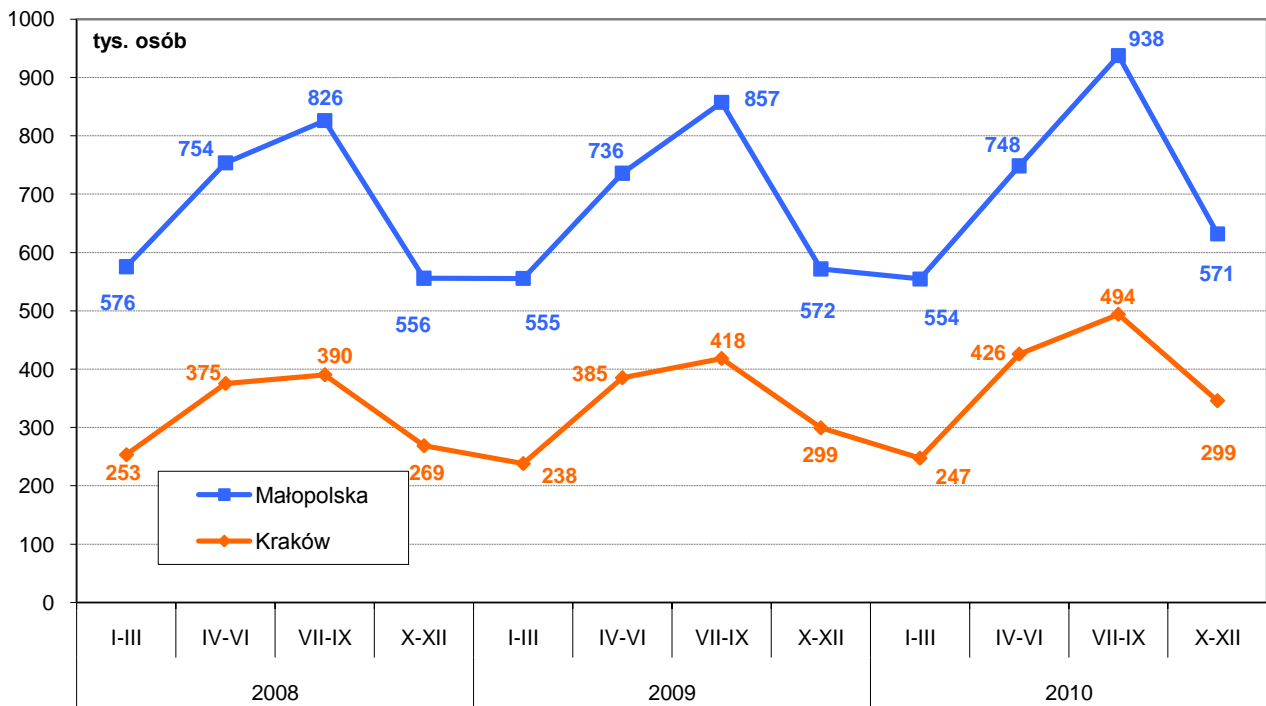
Wśród samych turystów zagranicznych również zaobserwowano wzrost w ujęciu całorocznym o 10,6%, a w ujęciu kwartalnym o 14,5% (IV kwartał).

Wykr. 44. Korzystający z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania w Małopolsce

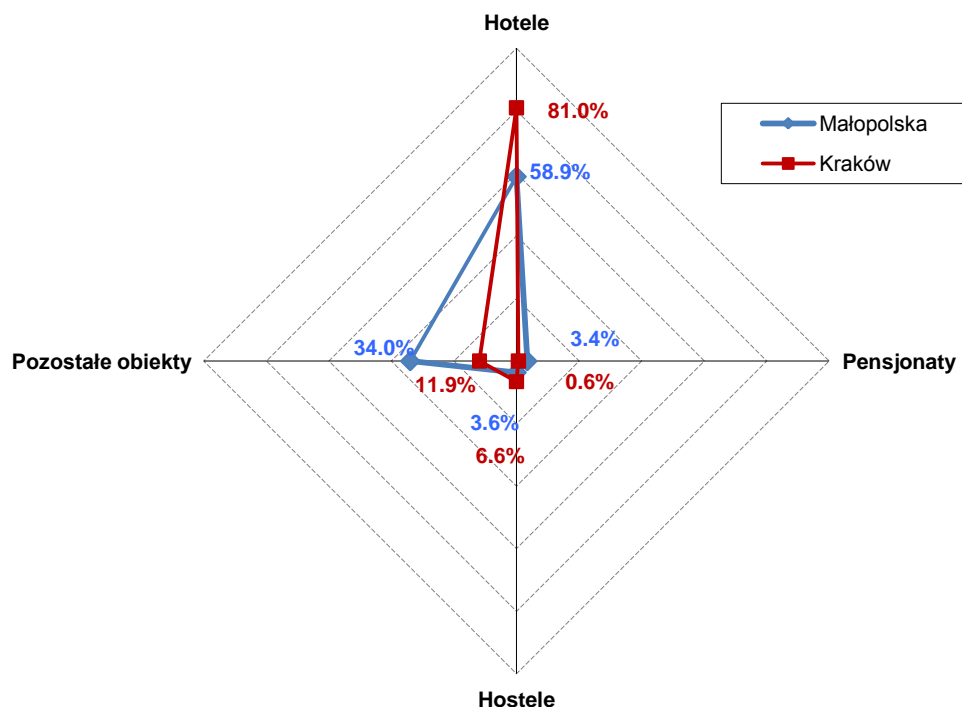
Źródło: Opracowanie własne

Wykr. 45. Korzystający z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania w Małopolsce i Krakowie

Źródło: Opracowanie własne

Wykr. 46. Korzystający z noclegów w okresie I-IV kwartał 2010 r. w Małopolsce i Krakowie według rodzajów obiektów

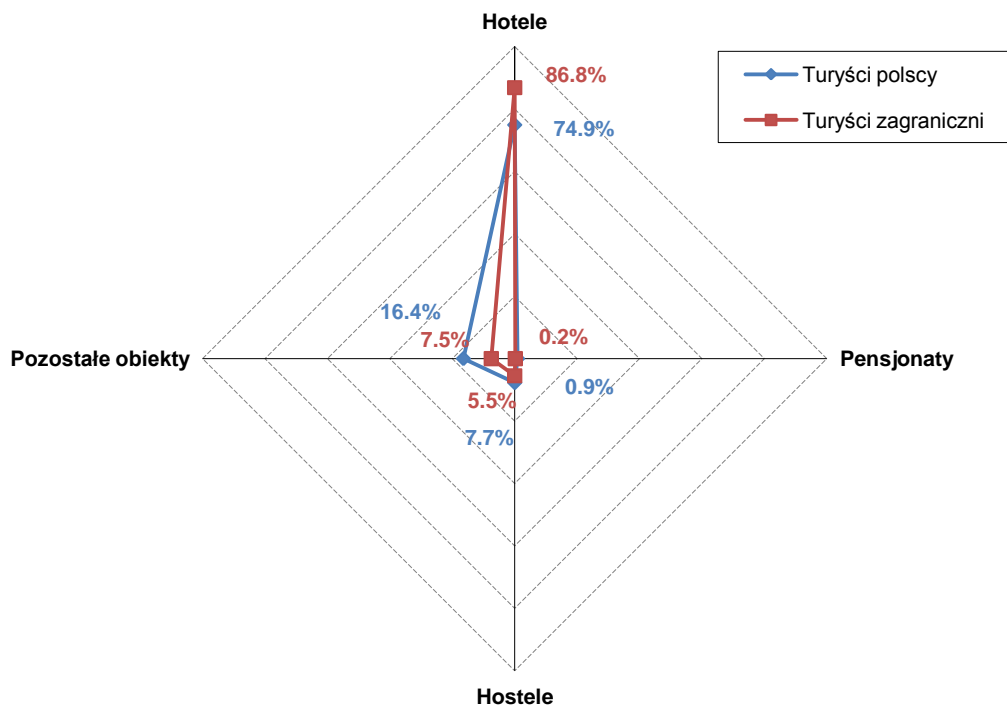
Źródło: Opracowanie własne

Wykres 46 pokazuje, że turyści korzystający z noclegów w Małopolsce w okresie I-IV kwartał 2010 r. wybierali głównie hotele – 58,9% i pozostałe obiekty – 34,0%, natomiast w Krakowie udział noclegów udzielonych przez hotele wynosił aż 81,0%.

Hotele były głównie wybierane przez turystów zagranicznych – 86,8% wszystkich turystów zagranicznych odwiedzających Kraków zatrzymało się w tego typu obiektach (wykres 47). Hotele preferowali również turyści krajowi korzystając z noclegów w Krakowie, wybierając je niemal czterokrotnie częściej, niż pozostałe obiekty noclegowe.

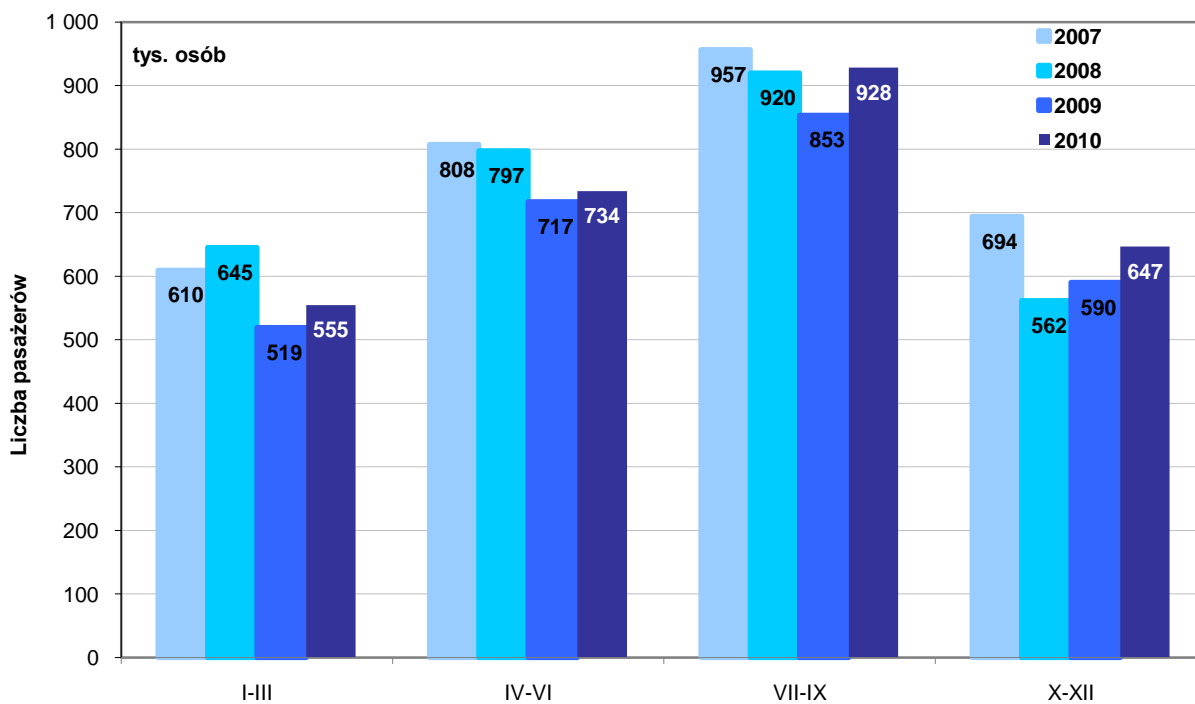
Warto podkreślić wzrost udziału osób korzystających z noclegów w hostelach w Krakowie w okresie I-IV kwartał 2010 r. w porównaniu do analogicznego okresu 2009 r. (o 5,6 pkt proc.). Liczba zarówno polskich, jak i zagranicznych turystów, korzystających z noclegów w hotelach i pensjonatach, pozostała na zbliżonym poziomie. Zmniejszył się natomiast udział korzystających z pozostałych obiektów noclegowych na rzecz nocujących w hostelach – w przypadku turystów polskich udział ten wzrósł o 6,9 pkt proc., natomiast w przypadku turystów zagranicznych o 4,2 pkt proc.

Wykr. 47. Turyści krajowi i zagraniczni korzystający z noclegów w Krakowie w okresie I-IV kwartał 2010 roku według rodzajów obiektów

Źródło: Opracowanie własne

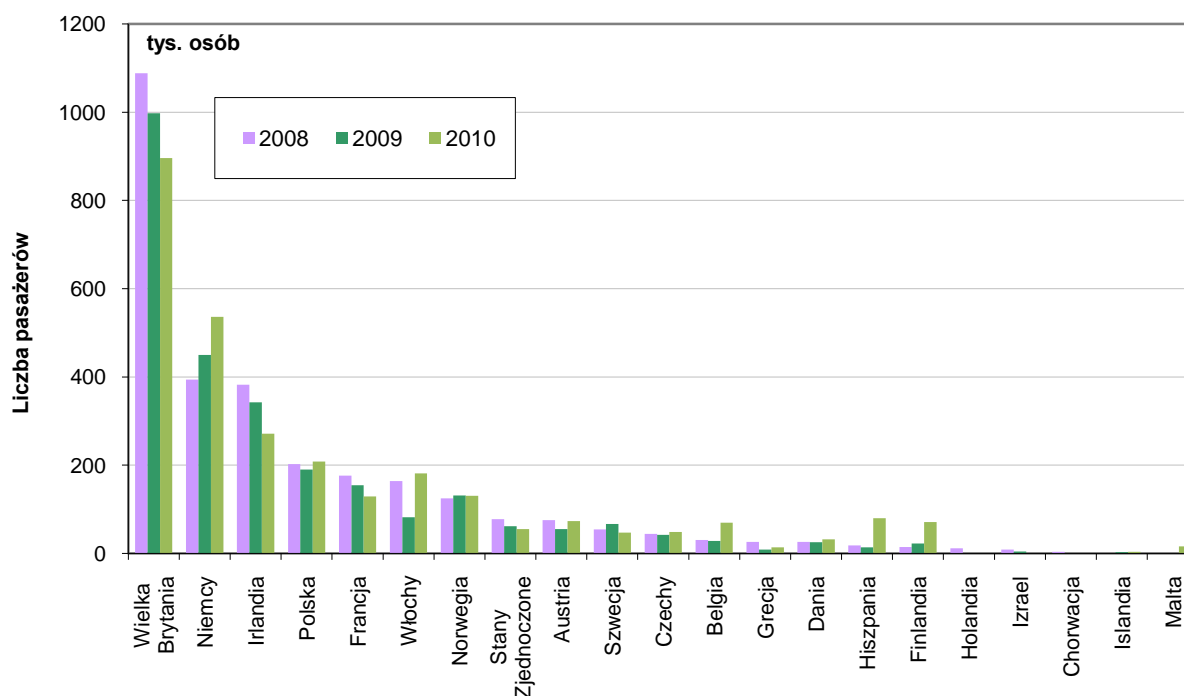
Wykr. 48. Ruch pasażerski ogółem w MPL Kraków-Balice

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Międzynarodowego Portu Lotniczego Kraków-Balice

W natężeniu ruchu pasażerskiego na lotnisku Kraków-Balice wyraźnie widoczna jest sezonowość. Najwięcej pasażerów podróżuje w miesiącach lipiec-wrzesień (wykres 48). W okresie tym w latach 2007- 2009 liczba osób korzystających z usług lotniczych w sezonie letnim rokrocznie malała, w III kwartale 2009 r. osiągając poziom o 10,8% niższy niż w III kwartale roku 2007. W III kwartale roku 2010 liczba pasażerów wciąż nie przekroczyła wartości z 2007 r., jednak widoczne było zwiększenie ruchu pasażerskiego w porównaniu do sezonu letniego lat 2008 i 2009 (odpowiednio o 0,9% i 8,8%). Podobnie było w IV kwartale, kiedy to liczba pasażerów wzrosła o 9,6 % w stosunku do IV kwartału roku 2009 i o 15,1% roku 2008. W całym roku 2010 liczba pasażerów portu w Balicach była o 6,9% niż w roku ubiegłym.

Wykr. 49. Ruch pasażerski według krajów w MPL Kraków-Balice

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Międzynarodowego Portu Lotniczego Kraków-Balice

Wykres 49 pokazuje, że w okresie I-IV kwartał lat 2008 - 2010 największy udział w ruchu pasażerów (przyłoty i wyloty) w podziale na kraje mieli podróżujący do/z: Wielkiej Brytanii, Niemiec oraz Irlandii. Po spadku liczby osób podróżujących między Krakowem a Włochami w 2009 r. (co częściowo mogło być związane z ograniczeniem liczby połączeń bezpośrednich między Krakowem, a Rzymem), w 2010 r. odnotowano wzrost ich liczby, który jednak nie przekroczył poziomu z 2007 r.

W 2010 r., widoczny był znaczny spadek podróżujących do Wielkiej Brytanii (o 11,5% w stosunku do 2009 r. oraz o 21,5% do 2008 r.), a także Irlandii co, mogło być związane z likwidacją lotów do kilku miast w Irlandii przez linie lotnicze. Zmniejszyła się również liczba osób podróżujących pomiędzy Krakowem, a Francją oraz Stanami Zjednoczonymi.

W okresie 2010 r. zwiększył się ruch pasażerski w kierunku Niemiec - liczba podróżujących w tej destynacji wzrosła o 27,6% w porównaniu do 2009 r. oraz o 38,3% w stosunku do 2008 r. Zwiększyła się także liczba osób podróżujących do Hiszpanii, Finlandii i Belgii. W stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego zwiększył się ruch pasażerów w kierunku Hiszpanii i Finlandii (ponad trzykrotnie) oraz Belgii (ponad dwukrotnie). MPL Kraków-Balice w 2010 r. uruchomił bezpośrednie połączenie z Malcią, które cieszyło się zainteresowaniem 13,2 tys. pasażerów.

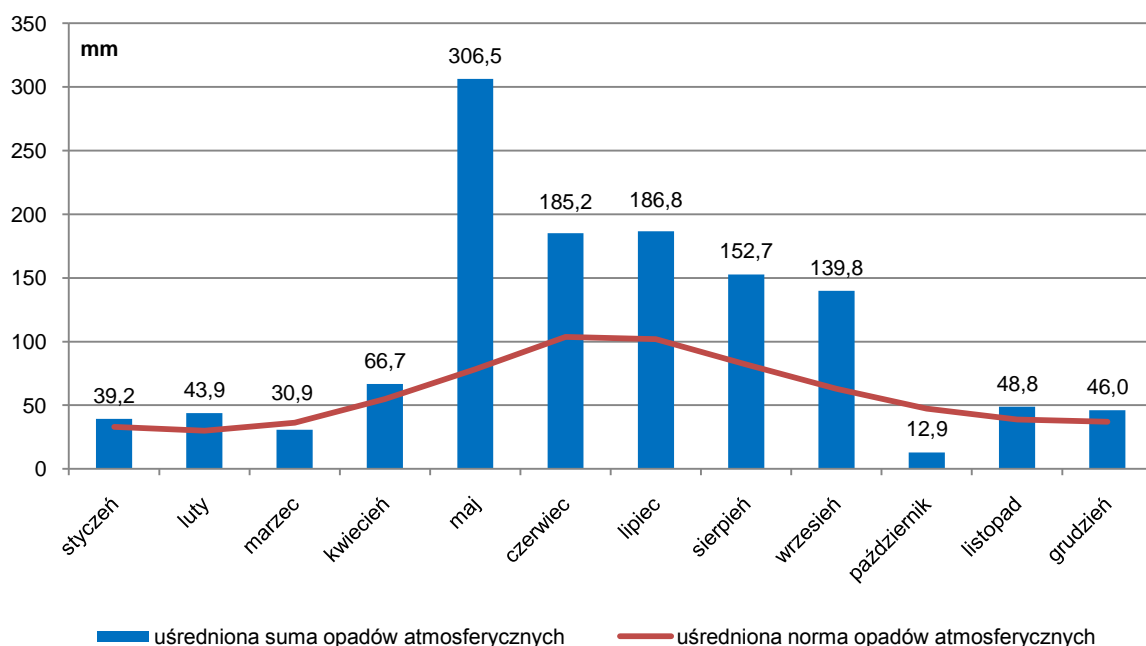
Rozdział 11. Powódź w województwie małopolskim w 2010 roku

Podsumowanie skutków powodzi w Małopolsce w 2010 r. zostało przygotowane na podstawie danych Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie oraz statystyk Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie.

Na skutek ulewnych deszczy w środkowej i środkowo- południowej części Europy przypadających na połowę maja 2010 r. w ciągu kilku dni doszło do podtopień i powodzi na terenie Polski. Prace służb w Małopolsce podporządkowane były dwóm falom powodziowym. I fala powodziowa przypadała na okres od 14 maja do 3 czerwca 2010 r., natomiast II fala przeszła przez województwo w okresie 4 czerwiec- 2 lipiec 2010 r.

Na wykresie 50 przedstawiono uśrednioną sumę opadów atmosferycznych przypadającą na poszczególne miesiące 2010 r. w województwie małopolskim uzyskaną z danych dla czterech miast: Nowego Sącza, Tarnowa, Krakowa i Zakopanego oraz uśrednioną normę² obserwowanego zjawiska w każdym z miesięcy.

Wykr. 50. Uśredniona suma i norma opadów atmosferycznych w 2010 r.

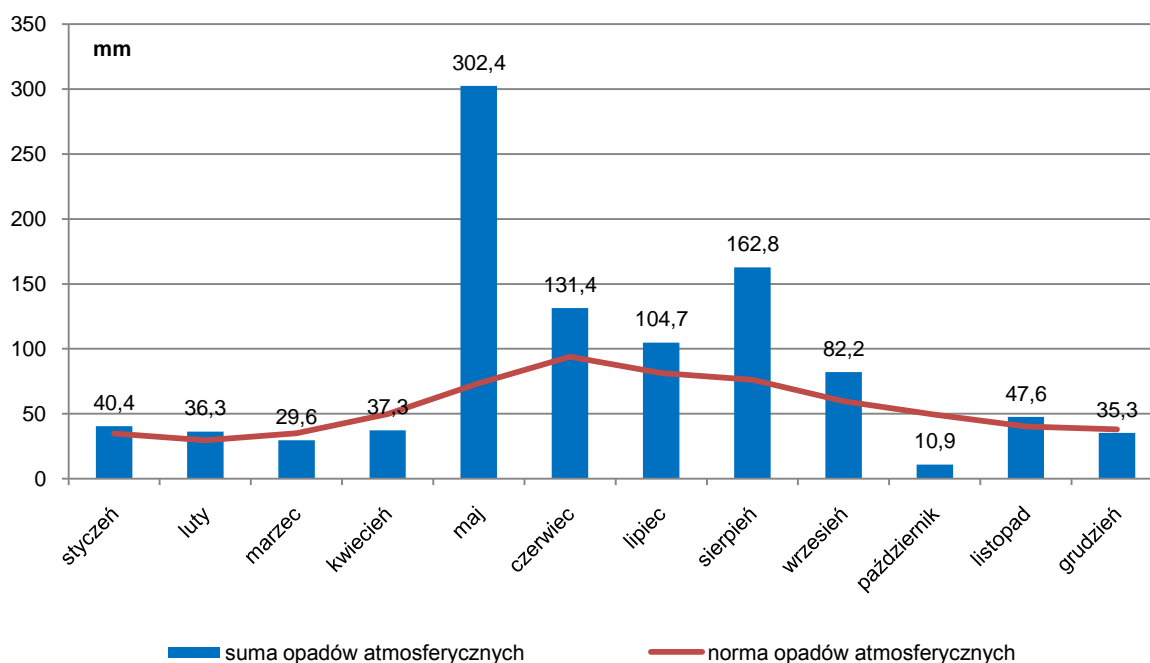

Źródło: Opracowanie własne

² Jako normę obserwowanego zjawiska na danym obszarze Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej przyjmuje od 2002 r. średnie z lat 1971-2000.

Pomimo iż, intensywne opady deszczu przypadły na drugą połowę maja 2010 r. warto zaznaczyć, że opady atmosferyczne występowały już od początku maja. Uśredniona liczba dni z opadem atmosferycznym w omawianym miesiącu wyniosła 28, w czerwcu natomiast była ona niższa o 13 w stosunku do poprzedniego miesiąca. Wielkość opadów atmosferycznych w Małopolsce w maju 2010 r. wyniosła aż 352% miesięcznej normy, natomiast w czerwcu 169% normy przypadającej na ten miesiąc. W maju 2010 r. suma opadów atmosferycznych na terenie Krakowa (wykres 51) czterokrotnie przewyższyła miesięczną normę (302,4 mm wobec normy 73,6 mm), a opad atmosferyczny towarzyszył przez 27 dni.

Wykr. 51. Suma i norma opadów atmosferycznych w Krakowie w 2010 r.

Źródło: Opracowanie własne

Sily i środki użyte podczas działań ratowniczych

Działania powodziowe były prowadzone przez ratowników Państwowej Straży Pożarnej (PSP), Ochotniczej Straży Pożarnej Krajowego Systemu Ratowniczo- Gaśniczego (OSP KSRG) oraz pozostałych jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP pozostałe)³. Usuwanie skutków powodzi miało miejsce również dzięki wsparciu innych służb i podmiotów, czyli Ministerstwa Obrony Narodowej (MON), Straży Granicznej, Policji,

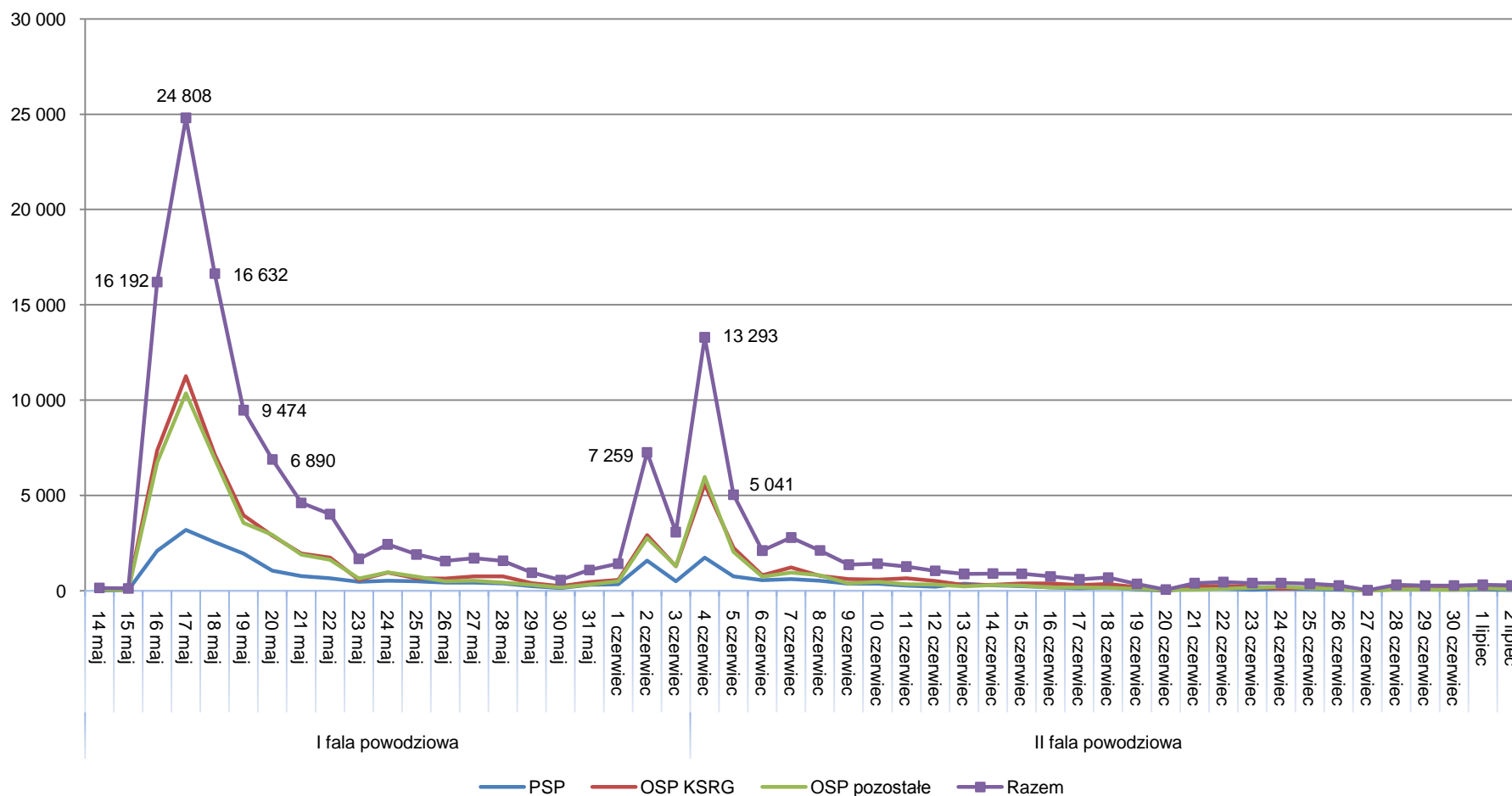
³ Wymienione jednostki określane są w niniejszym opracowaniu również mianem sił własnych.

zakładów karnych, Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego (WOPR), innych jednostek, a także sił międzynarodowych. Prace służb polegały między innymi na ewakuacji ludzi, ich dobytku oraz zwierząt hodowlanych, umacnianiu i podnoszeniu wałów przeciwpowodziowych i ich monitorowaniu przy użyciu policyjnych śmigłowców, odpompowywaniu wody z budynków i rozlewisk, udzielaniu pomocy doraźnej osobom poszkodowanym, dostarczaniu żywności i lekarstw, dbaniu o bezpieczeństwo na zalanych terenach, dezynfekcji terenów powodziowych.

Największa liczba zaangażowanych w pracę ratowników przypadała na początkowe dni każdej z fal powodziowych. Biorąc pod uwagę wspólną pracę służb PSP, OSP KSRG oraz pozostałych OSP (wykres 52), 17 maja 2010 r. aż 24808 osób uczestniczyło w działaniach, natomiast pierwszego dnia przypadającego na II falę powodziową ich liczba wyniosła 13293. W analizowanym okresie wykorzystanie sił OSP KSRG i pozostałych OSP kształtowało się na zbliżonym poziomie, przy mniejszym udziale sił PSP.

Spośród pozostałych jednostek (wykres 53) ponad tysiąc osób było zaangażowanych w prace 19 i 20 maja 2010 r. (analogicznie 1068 i 1255 ratowników). W kolejnych dniach ich udział sukcesywnie malał i zaczął wzrastać na początku czerwca 2010 r. (732 osoby 4 czerwca 2010 r.). W grupie tej największego wsparcia dostarczyły MON, Policja oraz tak zwane inne służby i podmioty. Z pomocy ratowników tej ostatniej grupy szczególnie korzystano w pierwszych dniach II fali powodziowej. W pierwszych dniach klęski żywiołowej największe wsparcie działań ratowniczych przyszło ze strony Policji. W szczytowym momencie, 19 maja 2010 r., liczba policjantów uczestniczących w walce z powodzią wyniosła 460, natomiast największe zaangażowanie sił zbrojnych przypadało na 20 maja (451 żołnierzy). Począwszy od 17 czerwca działania PSP, OSP KSRG oraz pozostałych OSP były wspierane jedynie siłami Policji i miało to miejsce tylko w ciągu dwóch dni. Pomoc międzynarodowa była wykorzystywana w okresie 20 maja - 4 czerwca oraz 8 - 12 czerwca 2010 r., a liczba zaangażowanych ratowników zagranicznych wahała się w tym czasie od 9 do 38 dziennie. Wsparcie z zagranicy było udzielone również w postaci sprzętu ze strony Rosji oraz Stanów Zjednoczonych.

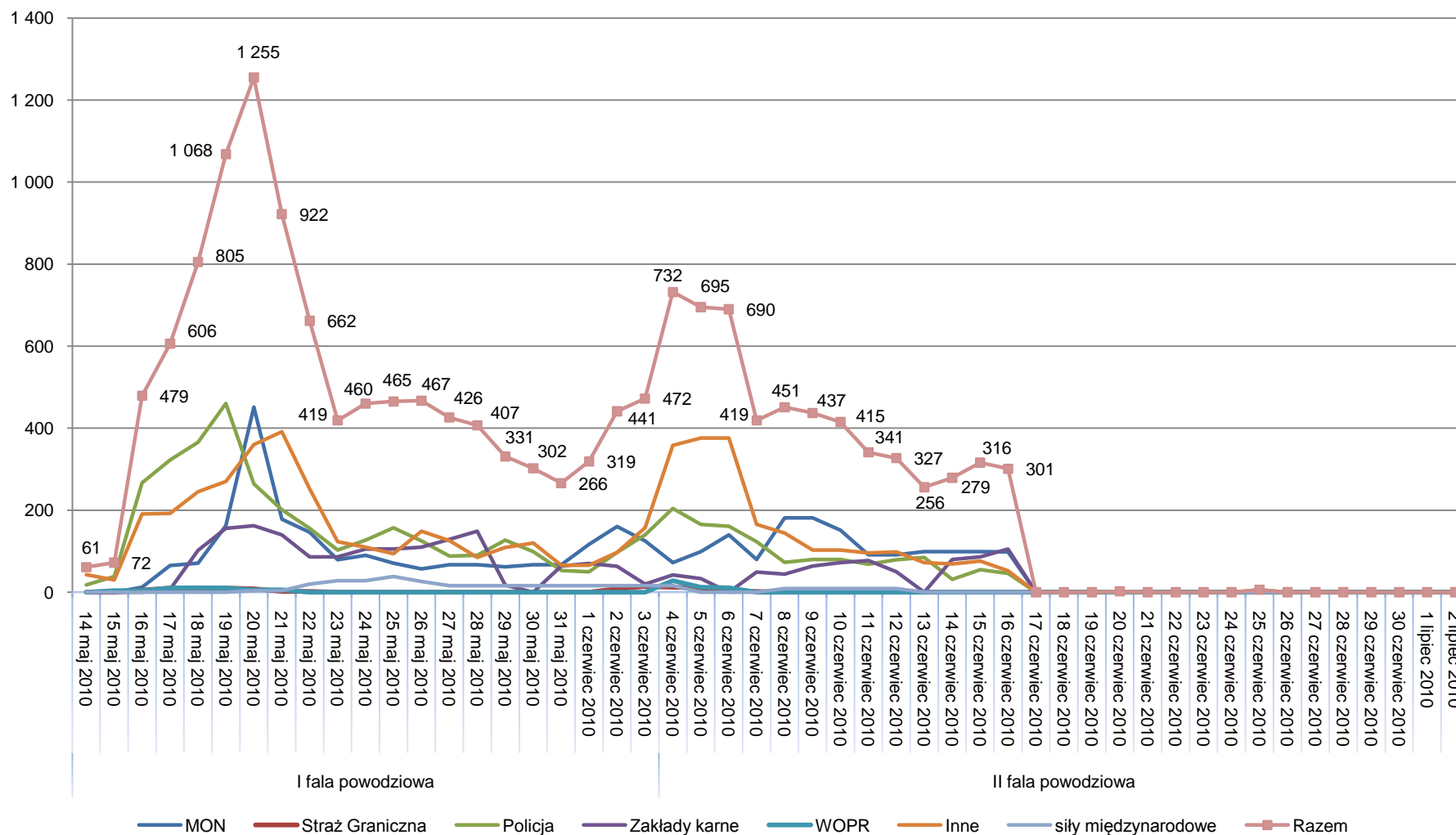
Wykr. 52. Ilość ratowników uczestniczących w działaniach powodziowych w województwie małopolskim w 2010 r.⁴

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie

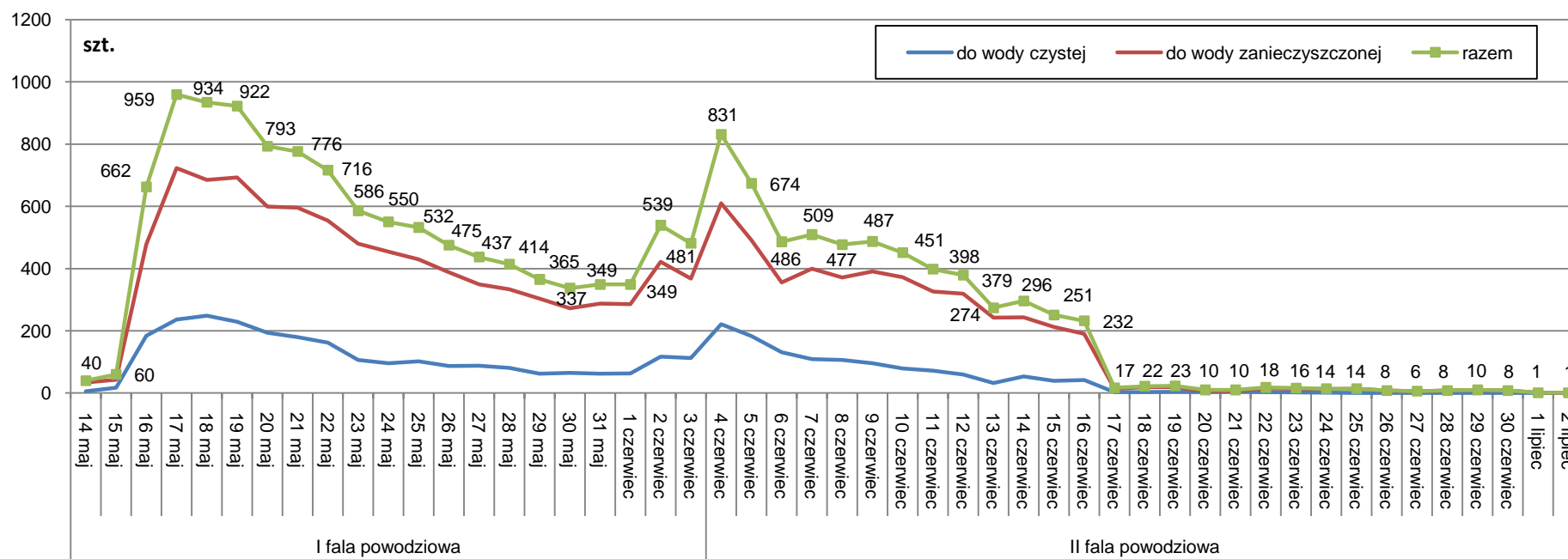
⁴ Możliwość wielokrotnego udziału tego samego ratownika w danym dniu w kilku działaniach związanych z powodzią i osuwiskami.

Wykr. 53. Wsparcie innymi służbami i podmiotami oraz siłami międzynarodowymi w okresie działań powodziowych w województwie małopolskim w 2010 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie

Wykr. 54. Liczba użytych pomp pożarniczych w działaniach powodziowych w województwie małopolskim w 2010 r.⁵

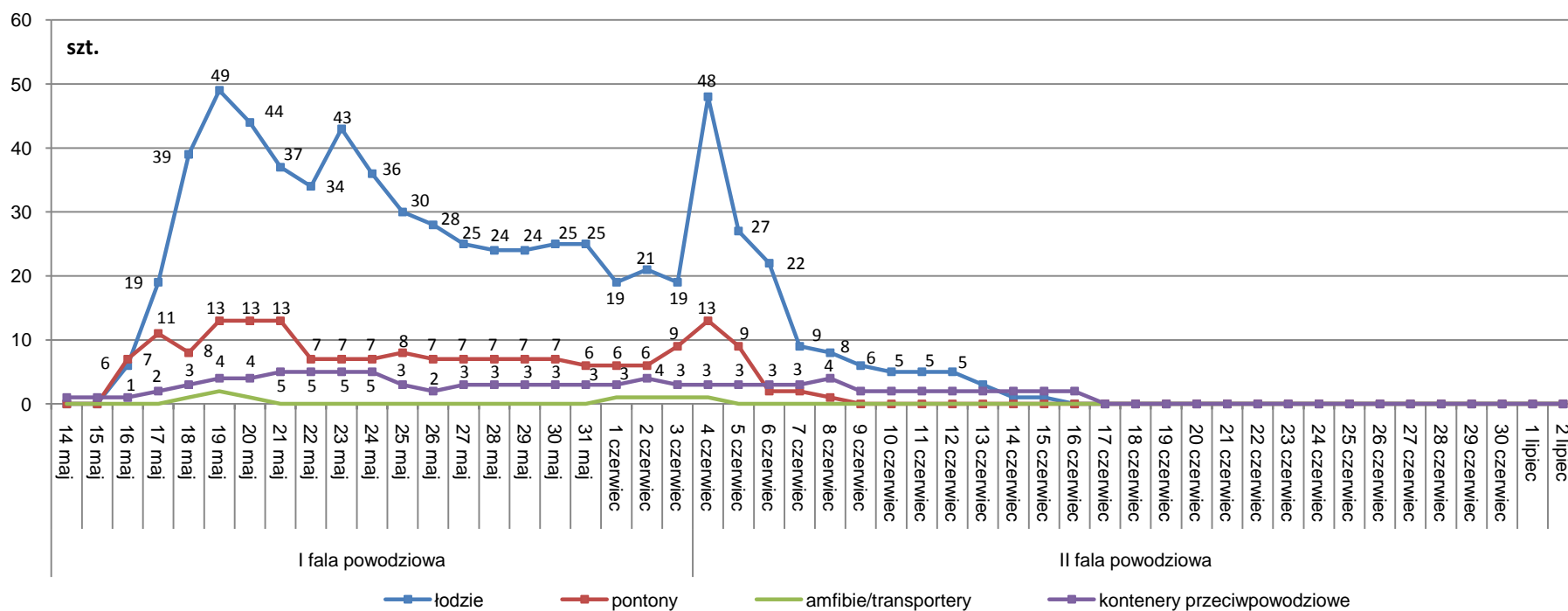

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej

Statystyki PSP uwzględniają podział pomp pożarniczych na sprzęt o wydajności do 4000l/minutę oraz wydajności 4000l/minutę i więcej. W okresie działań powodziowych druga z wymienionych grup była stosowana w zdecydowanie mniejszej ilości- maksymalna liczba użytych pomp w analizowanym okresie nie przekroczyła wartości 79 szt. dziennie. Na wykresie 54 zaprezentowano użycie omawianego sprzętu z przeznaczeniem do wody czystej i zanieczyszczonej. Największe natężenie wykorzystania pomp pożarniczych miało miejsce w dniach 17-19 maja 2010 r. (odpowiednio 959, 934 i 922 szt.) oraz 4 czerwca (831 szt.). Począwszy od 17 czerwca 2010 r. sytuacja powodziowa zaczęła się uspokajać, a liczba użytkowanych pomp spadała z kilkuset do kilkunastu oraz kilku dziennie.

⁵ Użycie sił własnych PSP i wsparcia. Wielokrotne użycie danego sprzętu w danym dniu traktowane jest jako jedno użycie.

Wykr. 55. Użycie sprzętu w działaniach powodziowych w województwie małopolskim w 2010 r.⁶

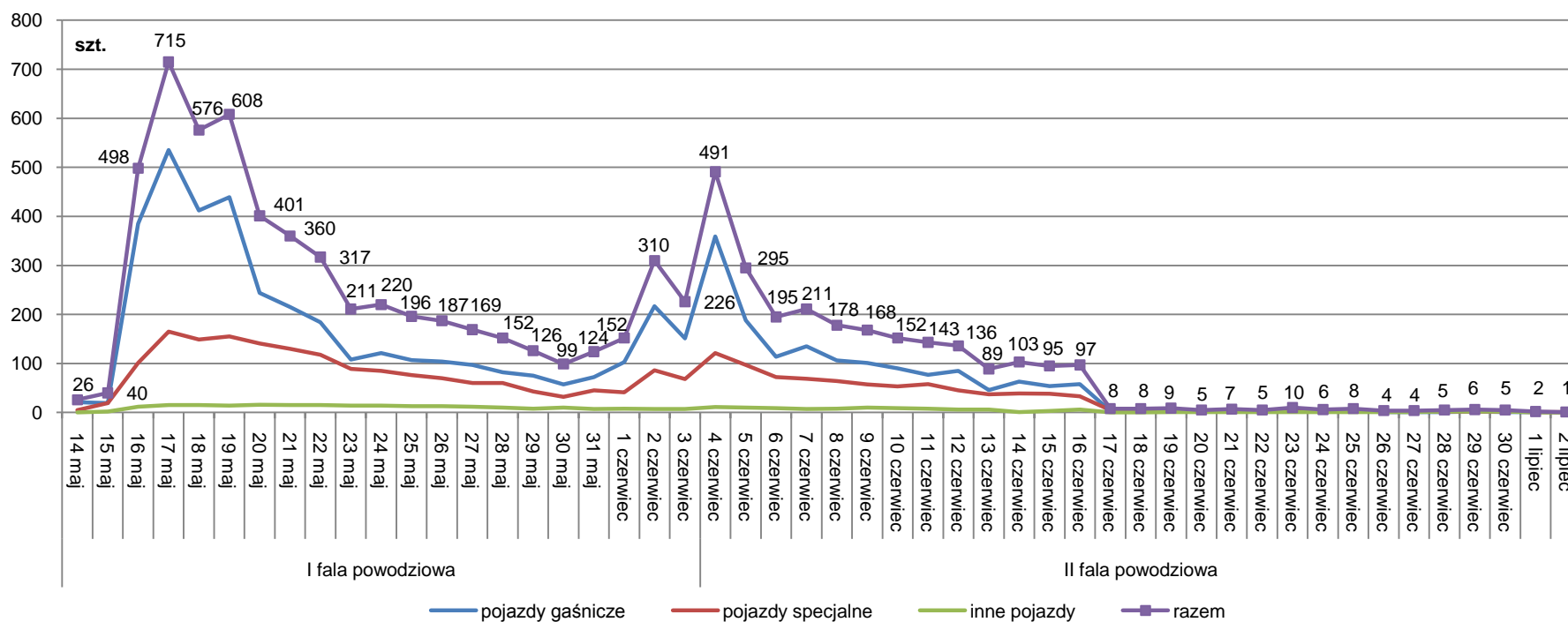

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie

Niezbędnym narzędziem do walki ze skutkami klęski żywiołowej były łodzie, pontony, amfibie/transportery oraz kontenery przeciwpowodziowe. Zestawienie sprzętu zaprezentowane na wykresie 55 wskazuje na największe zróżnicowanie ilości wykorzystania łodzi. W sytuacjach najbardziej kryzysowych użycie ich nie przekroczyło 49 szt. dziennie. W ciągu siedmiu dni sytuacji powodziowej akcje ratownicze wymagały zastosowania sprzętu MON - amfibii/transporterów, dzięki którym możliwa była ewakuacja ludzi i ich dobytku oraz inwentarza żywego z zalanych obszarów.

⁶ Użycie sił własnych PSP i wsparcia. Wielokrotne użycie danego sprzętu w danym dniu traktowane jest jako jedno użycie.

Wykr. 56. Użycie pojazdów pożarniczych własnych w działaniach powodziowych w województwie małopolskim w 2010 r.

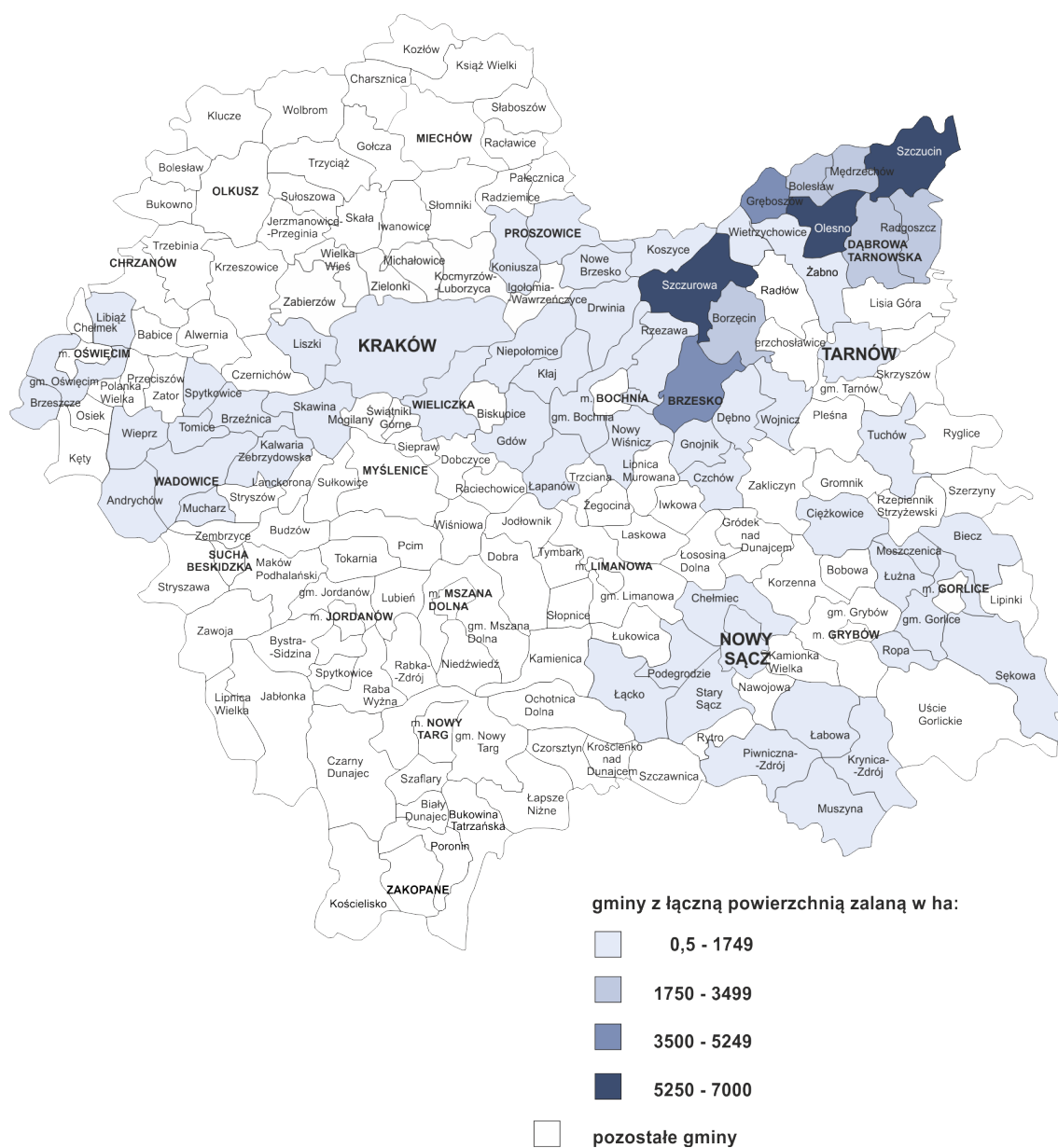
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie

Realizacja zadań ratowniczych miała miejsce przy użyciu pojazdów bojowych straży pożarnej, w grupie których można wyróżnić samochody gaśnicze oraz specjalne. Największą grupę pojazdów będących w użyciu stanowiły samochody gaśnicze- w okresie 17-19 maja 2010 r. ich liczba przekroczyła poziom 400 szt. dziennie. Samochody specjalne stanowią grupę aut dostosowanych do prowadzenia wyspecjalizowanych zadań (np. samochody ratownictwa wodnego, technicznego, ratowniczo-rozpoznawcze). Ich wykorzystanie w okresie sytuacji powodziowej nie było większe niż 165 szt. dziennie. Wspieranie działań powodziowych innymi pojazdami (między innymi autobusami/ busami) maksymalnie sięgało 16 szt. dziennie.

Obszary dotknięte powodzią

Bezpośrednimi skutkami powodzi dotkniętych zostało aż 61 ze 182 gmin województwa małopolskiego, leżących w granicach 11 powiatów i wszystkich 3 miast na prawach powiatu. Wylały rzeka Wisła i jej dopływy: Uszwica, Breń, Upust, Uszewka, Rudawa, Szreniawa, Dunajec, dopływy Dunajca (m.in. Kamienica, Biała, Łubinka), Ropa (dopływ Wisłoki) oraz wiele mniejszych rzek i potoków. Łącznie na obszarze województwa zalanych zostało 50,4 tys. ha, a obszary zalane stanowiły łącznie 3,3% jego całkowitej powierzchni.

Wykr. 57. Obszary zalane podczas powodzi 2010 r. w województwie małopolskim według powierzchni

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie

Jak pokazuje wykres 57 pod względem rozmiarów zalanej powierzchni najtrudniejsza sytuacja powodziowa wystąpiła w gminach powiatu dąbrowskiego, gdzie łącznie pod wodą znalazło się 27,2 tys. ha (51,4% ogólnej powierzchni powiatu). Żywiołem dotknięte zostało wszystkie 7 gmin powiatu, każda z nich w bardzo wysokim stopniu (powyżej 2 tys. ha powierzchni zalanych w granicach każdej z gmin). Bardzo ciężka sytuacja wystąpiła również w części gmin powiatu brzeskiego, w granicach którego woda zalała 13,6 tys. ha (zalanych zostało 6 z 7 gmin powiatu i 23,1% jego ogólnej powierzchni). Łączna powierzchnia rozlewisk powstałych na terytorium gmin Szczucin, Olesno (pow. dąbrowski) i Szczurowa (pow. brzeski) przekroczyła 5 tys. ha (łącznie odpowiednio: 7 tys. ha, 6,3 tys. ha i 5,3 tys. ha zalanych powierzchni na obszarze gminy).

Granice 1 tys. ha przekroczyła łączna powierzchnia rozlewisk na obszarze powiatów: bocheńskiego (łącznie zalanych 3,4 tys. ha), tarnowskiego (łącznie zalanych 2,1 tys. ha) i proszowickiego (łącznie zalanych 1,1 tys. ha).

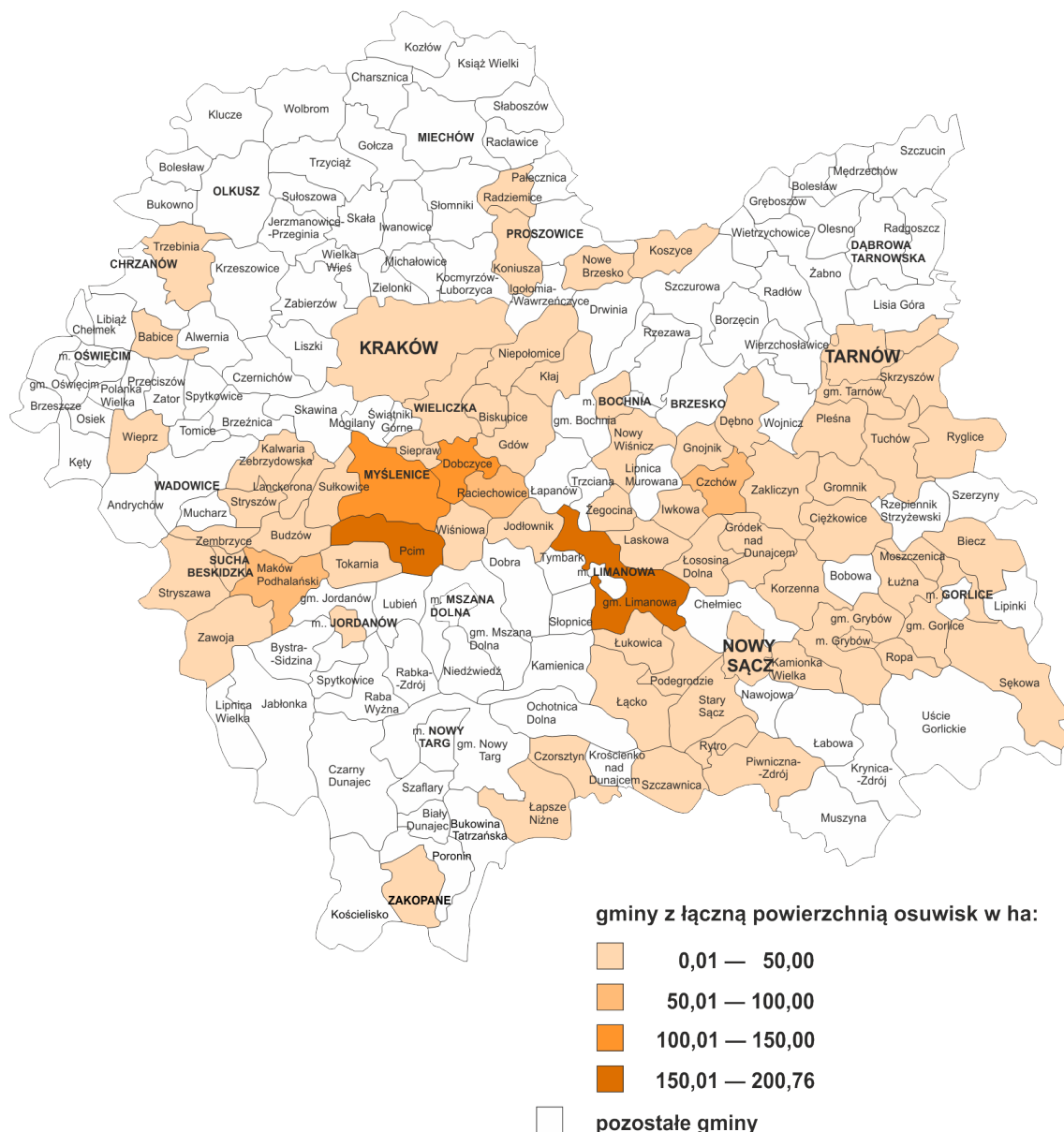
Tabl. 6. Miejscowości z łączną powierzchnią zalaną min. 500 ha

Miejscowość	Gmina	Rzeka	Powierzchnia zalana ogółem w ha
Borzęcin	Borzęcin	Uszwica	1800
Słupiec	Szczucin	Wisła	1800
Jadowniki	Brzesko	Uszwica	1500
Zabrze	Szczucin	Breń	1500
Radgoszcz	Radgoszcz	Upust	1200
Maniów	Szczucin	Wisła	1100
Szczurowa	Szczurowa	Uszewka	970
Ćwików	Olesno	Żabnica	960
Wielopole	Olesno	Wielopólka	839
Dąbrówki Breńskie	Olesno	Żabnica	783
Smęgorzów	Dąbrowa Tarnowska	Breń	750
Olesno	Olesno	Olesieńka	750
Wola Przemysłowa	Szczurowa	Uszwica	740
Zalipie	Olesno	Żymanka	720
Załuże	Szczucin	Breń	720
Mędrzechów	Mędrzechów	Wisła	717
Uście Solne	Szczurowa	Wisła	709
Brzesko	Brzesko	Uszwica	700
Borusowa	Gręboszów	Wisła	653
Tuchów	Tuchów	Biała	600
Wola Rogowska	Wietrzychowice	Wisła	600
Dąbrowica	Szczucin	Wisła	570
Podborze	Olesno	Breń	569
Samocice	Bolesław	Wisła	563
Laskówka Delastowska	Szczucin	Wisła	510
Swarzów	Olesno	Breń	502
Bielcza	Borzęcin	Uszwica	500
Nieczajna Górna	Dąbrowa Tarnowska	Breń	500
Sutków	Dąbrowa Tarnowska	Breń	500
Drwinia	Drwinia	Wisła	500
Niedary	Drwinia	Wisła	500

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie

W granicach aż 32 małopolskich miejscowości łączna powierzchnia obszarów zalanych sięgnęła przynajmniej 500 ha, a w 6 przekroczyła 1 tys. ha (tablica 6). Były to w większości miejscowości najbardziej poszkodowanych gmin Olesno (7 miejscowości), Szczucin (6 miejscowości) i Szczurowa (3 miejscowości), a także Dąbrowa Tarnowska (3 miejscowości), Borzęcin, Brzesko i Drwinia (po 2 miejscowości). Największe szkody wyrządziły rzeki: Wisła a także Uszwica i Breń.

Wykr. 58. Osuwiska w okresie powodzi 2010 r. w województwie małopolskim według powierzchni

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie

Podczas powodzi w Małopolsce w 2010 r. zinwentaryzowano 1,1 tys. ha osuwisk. Zagrożające ludziom, budynkom i innym obiektom osuwiska ziemi uaktywniły się w granicach 14 powiatów i we wszystkich 3 miastach na prawach powiatu województwa małopolskiego - łącznie aż w 80 gminach (wykres 58). Biorąc pod uwagę łączną powierzchnię terenów osuwiskowych, najsilniej dotknięty osuwiskami został obszar powiatu myślenickiego, gdzie zajęły one łącznie powierzchnię 576 ha. Wysokie zagrożenie osuwiskami wystąpiło także na terenie powiatu limanowskiego, gdzie łączna powierzchnia osuwisk wynosiła 201 ha, a także powiatów: suskiego i brzeskiego (odpowiednio: 92 ha i 71 ha łącznej powierzchni obszarów osuwiskowych). W ujęciu gminnym najtrudniejsza sytuacja wystąpiła w gminach Limanowa, Pcim, Myślenice i Dobczyce, w granicach każdej z których łączna powierzchnia osuwisk przekroczyła 100 ha oraz w gminach Raciechowice, Czchów i Maków Podhalański, w każdej z których tereny osuwiskowe dotknęły łącznie ponad 50 ha obszaru.

Tabl. 7. Miejscowości z łączną powierzchnią osuwisk min. 10 ha

Miejscowość	Gmina	Powierzchnia osuwisk ogółem w ha
Kłodne	Limanowa	200
Stróża	Pcim	100
Pcim	Pcim	95
Dobczyce	Dobczyce	72
Czasław	Raciechowice	52
Maków Podhalański	Maków Podhalański	48
Głogoczów	Myślenice	32
Droginia	Myślenice	30
Piaski-Drużków	Czchów	28
Trzemeśnia	Myślenice	20
Siepraw	Siepraw	20
Zembrzyce	Zembrzyce	17
Dzieskanowice	Dobczyce	15
Zakliczyn	Siepraw	15
Szymbark	Gorlice	12
Myślenice	Myślenice	12
Będzieszyna	Czchów	11
Sucha Beskidzka	Sucha Beskidzka	10
Brzączowice	Dobczyce	10
Winiary	Gdów	10
Poręba	Myślenice	10
Jawornik	Myślenice	10
Bysina	Myślenice	10
Bojańczyce	Raciechowice	10
Węglówka	Wiśniowa	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie

W 25 małopolskich miejscowościach łączna powierzchnia obszarów osuwiskowych wyniosła przynajmniej 10 ha, a w 5 przekroczyła 50 ha. W miejscowościach Stróża

(gm. Pcim) i Kłodne (gm. Limanowa), szczególnie silnie dotkniętych żywiołem, powierzchnia osuwisk sięgnęła łącznie odpowiednio 100 ha i 200 ha (tablica 7).

Straty spowodowane powodzią

Według danych Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie w klęsce żywiołowej, która wystąpiła w 2010 r. w województwie małopolskim wskutek powodzi lub osuwisk ucierpiało 19497 rodzin, którym wypłacono w sumie zasiłki w wysokości 95688799 zł. Ponadto ucierpiało 19232 gospodarstw rolnych, a spośród nich 8639 otrzymało zasiłki celowe na kwotę 12498364 zł zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 3 lipca 2010 r. Ponad 83000 ha użytków rolnych zostało zniszczonych. Łączna wysokość strat w gospodarstwach rolnych wyniosła 347825203,06 zł⁷, w tym:

- straty w uprawach rolnych 324827253,94 zł;
- straty w inwentarzu żywym 1002138,56;
- straty w środkach trwałych 31995810,56 zł.

Tabl. 8. Straty w infrastrukturze komunalnej powstałe na skutek powodzi w województwie małopolskim w 2010 r.

Infrastruktura komunalna	Rodzaj	Ilość	Koszt
Urządzenia sieciowe	Obiekty, urządzenia sieci kanalizacyjnej	219 szt.	4479780 zł
	Sieć kanalizacji sanitarnej	199,12 km	13552328 zł
	Sieć kanalizacji deszczowej	56,24 km	10006300 zł
	Obiekty i urządzenia sieci wodociągowej	98 szt.	2196612 zł
	Sieć wodociągowa	45,05 km	8104587 zł
	Stacja uzdatniania wody i ujęcia wody pitnej	94 szt.	7994207 zł
	Oczyszczalnie ścieków	73 szt.	8 561 953 zł
Drogowa	Drogi wraz z odwodnieniem	4689,13 km	1045013824 zł
	Mosty	863 szt.	253985009 zł
	Przepusty	1805 szt.	49128468 zł
	Kładki	170 szt.	23785988 zł
Inne	Szkoły podstawowe i gimnazja	341 szt.	21156635 zł
	Szkoły średnie	43 szt.	2783481 zł
	Inne placówki oświatowo- wychowawcze	63 szt.	23122 zł
	Szpitala i placówki służby zdrowia	56 szt.	7051348 zł
	Domy pomocy społecznej	16 szt.	898483 zł
	Budynki komunalne, mieszkaniowe	62 szt.	1208699 zł
	Obiekty sportowe	204 szt.	18997077 zł
	Obiekty turystyczne	19 szt.	3484000 zł
Placówki kultury	93 szt.	5758721 zł	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie

⁷ Na podstawie szacunków dokonanych w celu ubiegania się o preferencyjne kredyty na wznowienie produkcji rolnej z dopłatą do oprocentowania ze środków Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

W następstwie sytuacji powodziowej w Małopolsce w 2010 r. wielkość strat poniesionych na ciekach wodnych administrowanych przez Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych wyniosła 789153000,00 zł, natomiast Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie wycenił szkody na 423241990 zł.

Tabl. 9. Straty na ciekach wodnych powstałe na skutek powodzi w województwie małopolskim w 2010 r.

Jednostka administrująca	Rodzaj	Ilość	Koszt
Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych	Wały przeciwpowodziowe	371,5 km	335090000 zł
	Śluzy	159 szt.	10012000 zł
	Cieki administrowane	1888,04 km	380523000 zł
	Cieki pozostałe	187,70 km	47078000 zł
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie	Rzeki i cieki administrowane	417 km	387593990 zł
	Obiekty hydrologiczne (stopnie wodne i jazy)	-	35648000 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie

Rozdział 12. Wybory samorządowe w województwie małopolskim w 2006 i 2010 r.

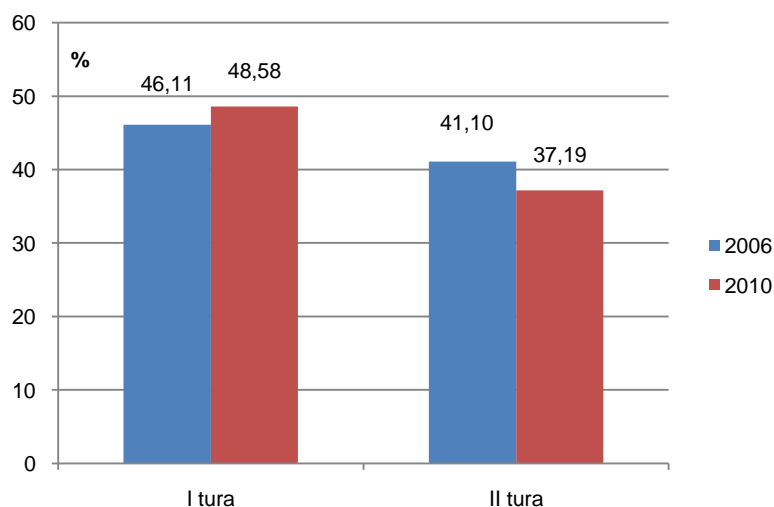
Frekwencja

W listopadzie i grudniu 2010 roku w Polsce odbyły się kolejne już wybory do władz samorządowych. Małopolanie wybrali ponad 3400 radnych i blisko 200 burmistrzów, wójtów i prezydentów miast.

Frekwencja wyborcza w I turze w województwie małopolskim wyniosła w 2010 roku 48,58%, co oznacza, że była wyższa niż w wyborach z 2006 roku o 2,47 pkt proc. Frekwencja w skali całego kraju wyniosła 47,32%, a województwo małopolskie znalazło się na piątym miejscu wśród województw pod tym względem.

W drugim terminie wyborów w 2010 roku frekwencja w Małopolsce wyniosła 37,19%, co oznacza, iż była o 3,91 pkt proc. niższa w porównaniu z wyborami z roku 2006.

Wykr. 59. Frekwencja w wyborach samorządowych w Małopolsce w 2006 i 2010 roku

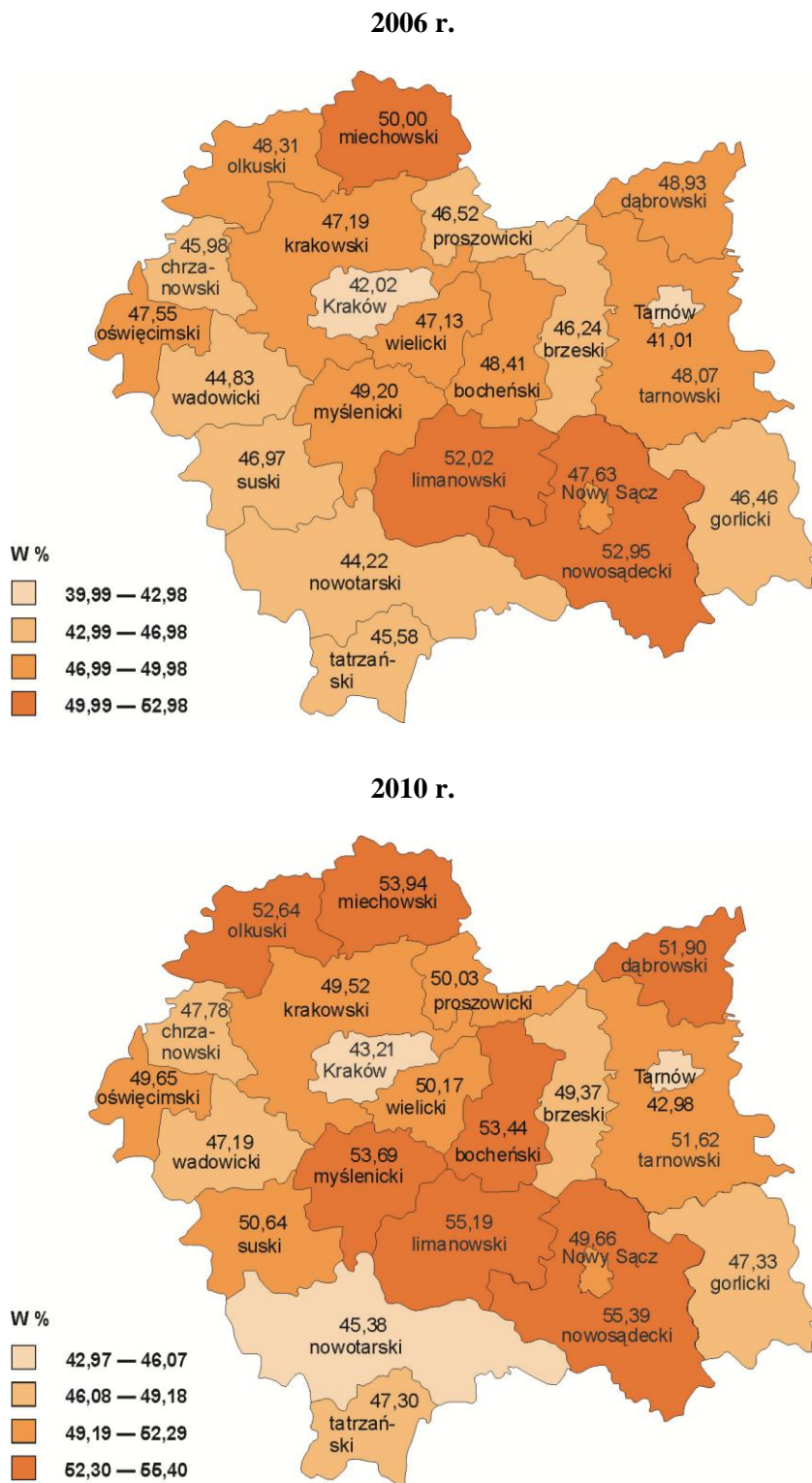
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Biorąc pod uwagę frekwencję (I tura) w powiatach województwa małopolskiego na podkreślenie zasługuje fakt, iż po raz kolejny była ona najwyższa w powiecie nowosądeckim, gdzie wyniosła 52,95% w 2006 roku i 55,39% w roku 2010. Wysoką frekwencję w roku 2010 zanotowano też w powiecie limanowskim (55,19%), miechowskim (53,94%) i bocheńskim (53,44%).

Z kolei najniższy odsetek głosujących w I turze wyborów samorządowych zanotowano po raz kolejny (bez miast na prawach powiatu) w powiecie nowotarskim, gdzie

w 2006 wynosił on 44,22%, a w 2010 roku 45,38%. Niska frekwencja (bez miast na prawach powiatu) w roku 2010 wystąpiła też w powiecie wadowickim (47,19%) i tatrzańskim (47,30%).

Wykr. 60. Frekwencja w I turze wyborów samorządowych w powiatach w 2006 i 2010 roku

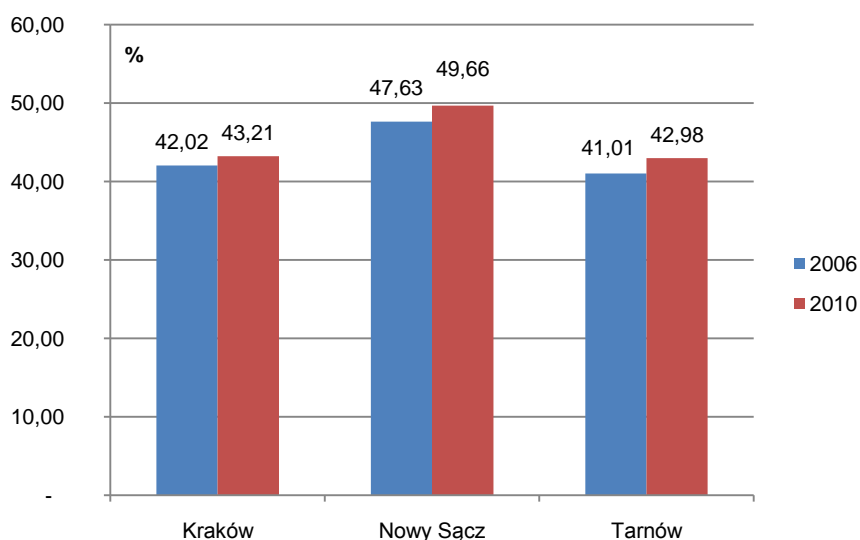
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Różnica pomiędzy powiatem o najmniejszej i największej frekwencji (I tura) w roku 2006 wyniosła 8,73 pkt proc. Natomiast w roku 2010 różnica ta wynosiła już 10,01 pkt proc.

Porównując frekwencję z wyborów w latach 2006 i 2010 można też zwrócić uwagę na fakt, iż największy jej wzrost zanotowano w powiecie bocheńskim – wzrost o 5,03 pkt proc., a także w powiecie myślenickim (4,49 pkt proc.) i olkuskim (4,33 pkt proc.).

Warto też zauważyć, iż w żadnym z powiatów Małopolski nie zanotowano spadku frekwencji w porównaniu z wyborami z 2006 roku. Najmniejsza zmiana frekwencji wystąpiła w powiecie gorlickim – wzrost jedynie o 0,87 pkt proc.

Wykr. 61. Frekwencja w I turze wyborów samorządowych w miastach na prawach powiatu w 2006 i 2010 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

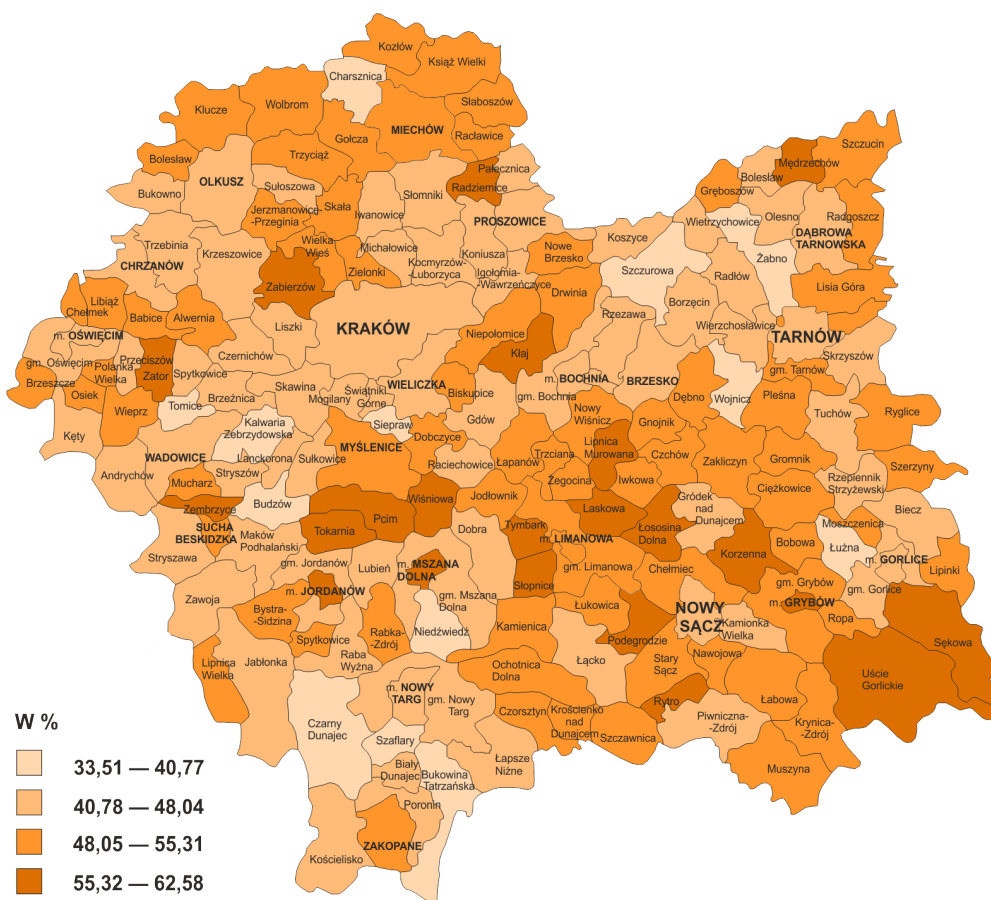
W przypadku miast na prawach powiatu można zauważyć, iż największa frekwencja zarówno w roku 2006 i 2010 wystąpiła w Nowym Sączu (wykres 61). W mieście tym nastąpił też największy wzrost odsetka mieszkańców uczestniczących w wyborach – 2,03 pkt proc. W pozostałych miastach (Krakowie i Tarnowie) frekwencja była niższa i wynosiła w 2010 roku odpowiednio 43,21% i 42,98%.

Frekwencja wyborcza, w układzie gminnym, w wyborach samorządowych była bardziej zróżnicowana (wykres 62). Gminą, którą zarówno w wyborach w 2006 i 2010 roku, cechowała najwyższa frekwencja, była gmina Tymbark w powiecie limanowskim. W 2006 roku do urn poszło tam 62,57% osób uprawnionych do głosowania, a cztery lata później 67,26%. Pozostałe gminy, w których w roku 2006 zanotowano wysoką frekwencję wyborczą to: Laskowa (powiat limanowski) 62,04%, Lipnica Murowana (powiat bocheński)

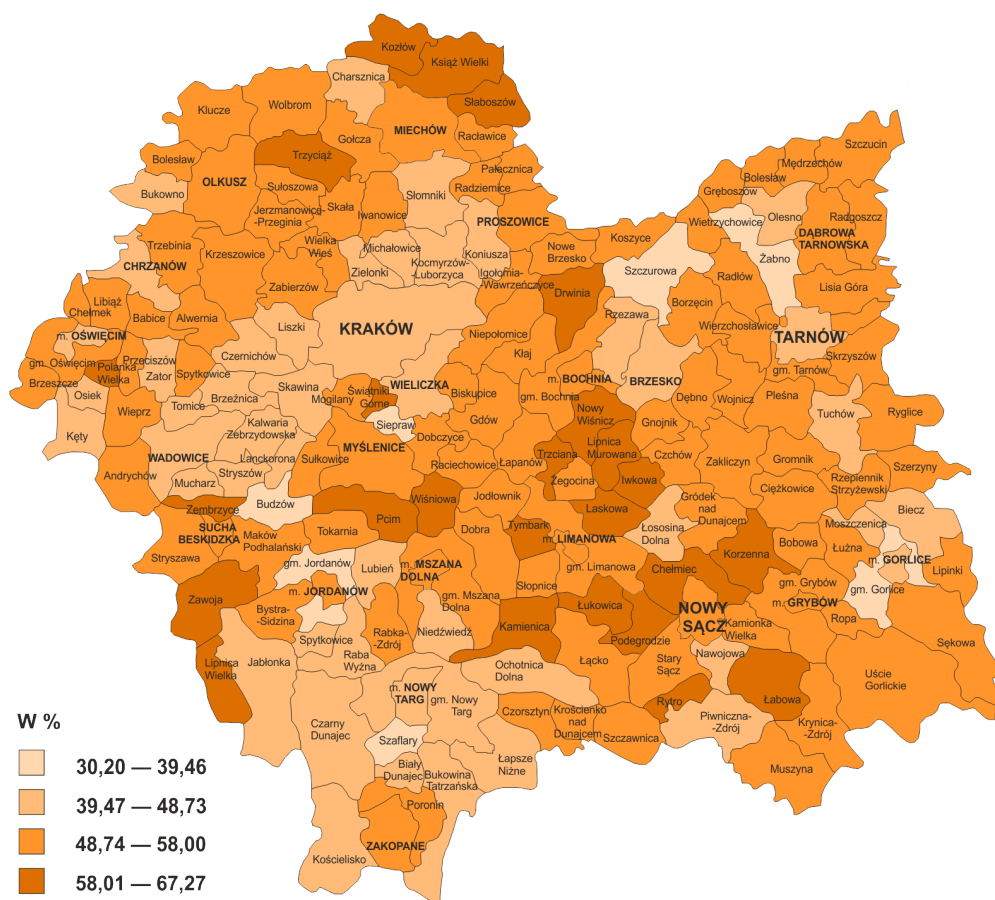
61,01% i Uście Gorlickie (powiat gorlicki). Były to jedyne gminy gdzie frekwencja przekroczyła wtedy 60%. Natomiast w roku 2010 najwyższy udział głoszących zanotowano w gminach: Wiśniowa (powiat myślenicki) 66,12%, Rytro (powiat nowosądecki) 64,88% i Trzciana (powiat bocheński) 64,72%. Ogólnie w 2010 roku liczba gmin o frekwencji powyżej 60% wyniosła 21, z czego aż pięć z nich znajdowało się na terenie powiatu nowosądeckiego.

Wykr. 62. Frekwencja w I turze wyborów samorządowych w gminach w 2006 i 2010 roku

2006 r.

2010 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Najniższy poziom frekwencji wyborczej w 2006 roku obserwowany był w gminie Siepraw w powiecie myślenickim i wynosił 33,52%. Natomiast w wyborach w roku 2010 gminą, której mieszkańcy najmniej licznie uczestniczyli w wyborach była gmina Szaflary w powiecie nowotarskim – frekwencja na poziomie 30,21%.

Pozostałe gminy, w których frekwencja była najniższa to: w 2006 roku gminy Tomice (powiat wadowicki) 34,52%, Szaflary (powiat nowotarski) 34,78% i Budzów (powiat suski) 35,72%; a w roku 2010 gminy: Budzów (powiat suski) 36,60%, Szczurowa (powiat brzeski) 36,67% i Żabno (powiat tarnowski) 37,94%.

Różnica pomiędzy najwyższą i najniższą frekwencją w gminach wynosiła w 2006 roku 29,05 pkt proc. W roku 2010 rozpiętość ta zwiększyła się aż do 37,05 pkt proc.

Przy porównaniu frekwencji w gminach z 2006 i 2010 roku można też zauważyć dużą jej zmienność w niektórych jednostkach. Największy wzrost frekwencji zanotowano w gminach: Wojnicz (powiat tarnowski) – wzrost o 17,11 pkt proc., Trzciana (powiat bocheński) 15,35 pkt proc. i Zawoja (powiat suski) 13,74 pkt proc.

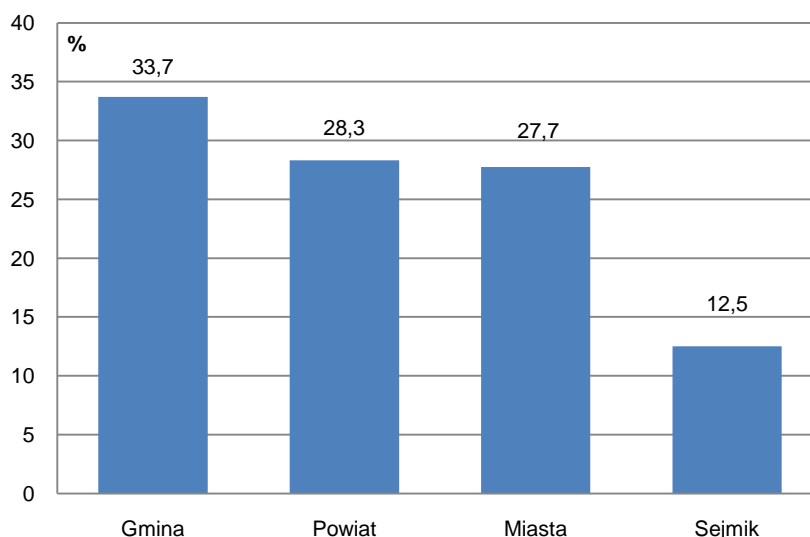
Największy spadek frekwencji wystąpił zaś w gminach: Ochotnica Dolna (powiat nowotarski) – spadek o 14,43 pkt proc., Brzeźnica (powiat wadowicki) o 11,58 pkt proc., Zator (powiat oświęcimski) i Uście Gorlickie (powiat gorlicki) – w obu przypadkach spadek o 7,84 pkt proc.

Powtórna wybieralność

Interesującym z punktu widzenia sytuacji we władzach samorządowych w Polsce jest przedstawienie i porównanie wyborów w roku 2006 i 2010 w kontekście liczby kandydatów powtórnie startujących w wyborach i powtórnej wybieralności członków rad, wójtów, burmistrzów i prezydentów miast.

Udział osób ponownie startujących w wyborach samorządowych w ogólnej liczbie kandydatów w roku 2010 przedstawia wykres 63.

Wykr. 63. Udział ponownie kandydujących w liczbie kandydatów ogółem na danym szczeblu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Można zauważyć, że największy odsetek ponownie kandydujących w wyborach samorządowych wystąpił na szczeblu gminnym, gdzie wyniósł 33,6%. Odsetek ten zmniejszył się wraz z przechodzeniem na wyższy szczebel administracyjny i najmniejszą wartość osiągnął w przypadku list kandydatów do sejmiku województwa, gdzie ponownie kandydujący stanowili jedynie 12,5% wszystkich kandydatów.

W przypadku wyborów do rad gmin należy rozpatrywać je w podziale na gminy poniżej 20 tys. mieszkańców i powyżej 20 tys. mieszkańców. W porównaniu tych dwóch

rodzajów gmin zaznaczają się pewne różnice, szczególnie w odniesieniu do powtórnego udziału kandydatów na radnych w wyborach.

Tabl. 10. Porównanie wyników kandydatów ponownie startujących w wyborach w gminach

Zmiana posiadania mandatu	Ogółem gminy		Gmina do 20tys.		Gmina pow.20 tys.	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Nie miał(a) -zdobył(a).....	333	8,4	220	8,9	113	7,9
Utrzymał(a).....	1452	37,1	1137	46,0	315	22,0
Stracił(a).....	717	23,0	547	22,1	170	11,9
Nie miał(a)-nie zdobył(a).	1402	31,5	570	23,0	832	58,2
Razem	3904	100	2474	100	1430	100

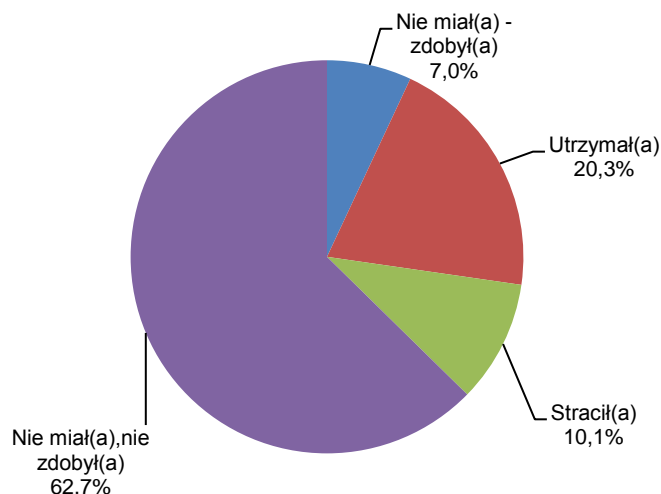
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Na podstawie powyższych danych można zauważyć, że spośród osób kandydujących ponownie w wyborach - 37,1% osób utrzymało swoje mandaty z poprzedniej kadencji. Drugą pod względem liczebności grupę stanowiły osoby, którym ponownie nie udało się zdobyć mandatu. Swój mandat z poprzedniej kadencji straciło 23,0% radnych, a nowo wybranych do rad było 8,4% kandydatów.

Sytuacja przedstawiała się bardziej zróżnicowanie w przypadku podziału na gminy miejsko-wiejskie i wiejskie. W przypadku gmin wiejskich zaobserwować można było bardzo duży udział osób, które utrzymały swoje mandaty – 46,0%. W gminach miejsko-wiejskich osób takich było jedynie 22,0%.

W wyborach do rad powiatowych odsetek osób startujących ponownie w wyborach w stosunku do wszystkich kandydatów wyniósł 28,3%, był więc znacznie niższy niż w przypadku wyborów na szczeblu gminnym.

Wykr. 64. Wynik kandydatów do rad powiatu w wyborach w 2006 i 2010 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Z wykresu 64 wynika, że odsetek osób jakie utrzymały swój mandat z wyborów w 2006 roku jest znacznie mniejszy niż w wyborach radnych gmin i wynosi 20,3%. Najliczniejszą grupę stanowią kandydaci, którzy po raz kolejny nie uzyskali mandatu w wyborach – 62,7%. Niewielką, bo zaledwie 10,1% grupę stanowią osoby, które straciły swój mandat. Najmniej liczną grupą byli kandydaci, którzy nie posiadali mandatu, a zdobyli go w 2010 roku.

W przypadku trzech miast na prawach powiatu, znajdujących się w Małopolsce (Kraków, Nowy Sącz i Tarnów) udział osób ponownie kandydujących w ogóle kandydatów wyniósł 27,7%. Spośród tych osób najwięcej, bo 72,2% po raz kolejny nie zdobyło mandatu w wyborach. Swój mandat utrzymało 15,5% z osób powtórnie kandydujących. Osoby, które straciły swój mandat z poprzednich wyborów stanowiły 6,8%. Najmniejszy był udział osób, którym udało się poprawić swój wynik i w 2010 roku zdobyć mandat – 5,5%.

W wyborach do sejmiku województwa odsetek ponownie kandydujących wyniósł zaledwie 12,5%.

Tabl. 11. Porównanie wyników kandydatów do sejmiku województwa w wyborach w 2006 i 2010 roku

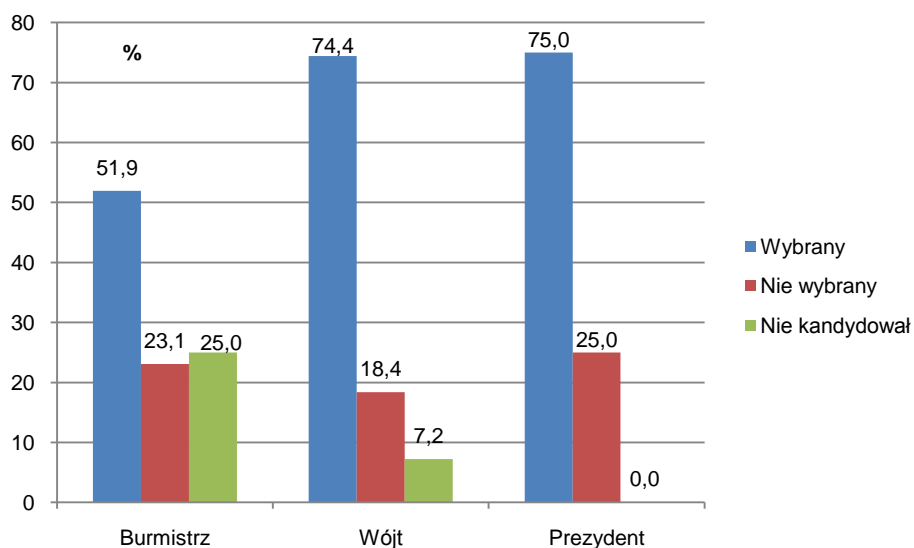
Zmiana posiadania mandatu	Liczba osób	%
Nie miał(a) -zdobył(a).....	7	8,3
Utrzymał(a).....	11	12,9
Stracił(a).....	11	12,9
Nie miał(a)-nie zdobył(a).....	56	65,9
Razem	85	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

W przypadku wyborów do sejmiku województwa zauważyć można, iż spośród osób ponownie kandydujących jedynie 12,9% utrzymało swój mandat z poprzedniej kadencji. Taki sam odsetek stanowiły osoby, które straciły swój mandat. Najliczniejsza była grupa osób, którym po raz kolejny nie udało się uzyskać mandatu. Najmniej liczna była zaś grupa osób, które zdobyły mandat, a poprzednio im się to nie udało – 8,2%.

Spśród 125 wójtów piastujących swoje stanowiska od 2006 roku, ponownie kandydować w wyborach w roku 2010 zdecydowało się 116 (92,6%). W przypadku wyborów na urząd burmistrza, kandydowało ponownie 75,0% z pełniących ten urząd od 2006 roku. Natomiast w przypadku prezydentów, ponownie kandydowali wszyscy dotychczas urzędujący.

Wykr. 65. Wynik kandydatów na wójtów, burmistrzów i prezydentów miast w wyborach w 2006 i 2010 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Najwyższy odsetek ponownego wyboru na urząd wystąpił w przypadku wyborów prezydentów miast (75,0%). Nieznacznie gorszy wynik osiągnęli kandydaci na urząd wójta – 74,4% spośród dotychczas urzędujących wójtów zostało wybranych ponownie. Najgorszy wynik osiągnęli kandydaci na burmistrzów miast – swój urząd utrzymać zdołało 51,9% z nich.

Powtórna wybieralność w wyborach samorządowych z 2010 roku utrzymywała się w Małopolsce w okolicach 50%. Przez powtórna wybieralność rozumieć należy udział mandatów pochodzących z ponownego wyboru w ogólnej liczbie mandatów na danym szczeblu władzy samorządowej.

Tabl. 12. Powtórna wybieralność w wyborach z 2010 roku w podziale na szczeble administracji

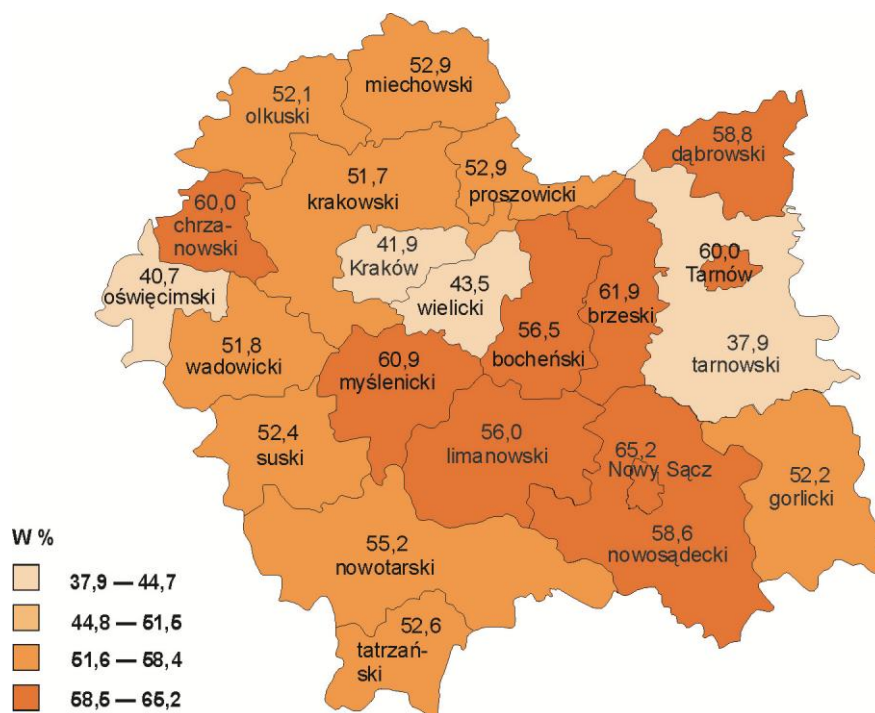
Szczebel	Mandatów ogółem	Mandatów z ponownego wyboru	Udział (%)
Gmina (w tym):	2863	1452	50,7
do 20 tys. mieszkańców.....	2250	1137	50,5
pow. 20 tys. mieszkańców.....	613	315	51,4
Miasto na prawach powiatu.....	91	48	52,8
Powiat.....	447	236	52,8
Województwo.....	39	11	28,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Można zauważyć, że na wszystkich, poza wojewódzkim szczeblem administracji samorządowej, niewiele ponad połowa mandatów pochodzi z ponownego wyboru. Jedynie w wyborach do sejmików odsetek takich mandatów jest znacznie niższy i wynosi 28,2%.

Wśród 19 powiatów województwa małopolskiego występowało zróżnicowanie ze względu na odsetek powtórnej wybieralności do rad powiatowych.

Wykr. 66. Powtórna wybieralność do rad w powiatach w 2010 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Najwyższy udział mandatów z ponownego wyboru w ogólnej liczbie mandatów (wykres 66) wystąpił w powiatach: brzeskim (61,9%), myślenickim (60,9%) i chrzanowskim (60,0%). Natomiast najniższy udział zanotowano w powiatach: tarnowskim (37,9%), oświęcimskim (40,7%) i wielickim (43,5%).

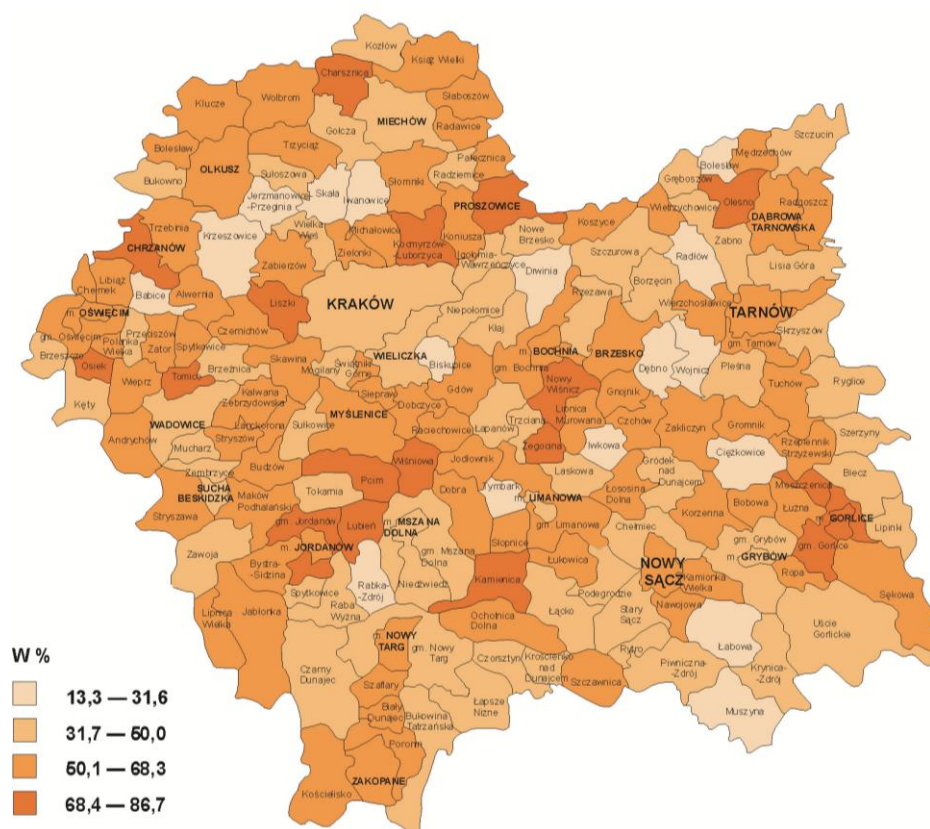
W miastach na prawach powiatu również możemy obserwować rozbieżności w poziomie ponownej wybieralności radnych. Największy odsetek mandatów z ponownego wyboru wystąpił w Nowym Sączu – 65,2%. Podobnie wysoki był w Tarnowie – 60,0%. Najniższy zaś w Krakowie – jedynie 41,8 % mandatów pochodziło z ponownego wyboru.

W przypadku ponownej wybieralności do rad gmin można zauważyć jeszcze większy rozrzut odsetka mandatów z ponownego wyboru pomiędzy poszczególnymi gminami. Największy ten odsetek odnotowano w gminie Liszki w powiecie krakowskim – na ponowny urząd zostało tam wybranych aż 86,7% radnych.

Najniższą wartość odsetek ten osiągnął natomiast w gminach: Babice (powiat chrzanowski), Skała (powiat krakowski) i Wojnicz (powiat tarnowski) – wyniósł on tam jedynie 13,3%.

Co ciekawe dwie gminy z najbardziej skrajnymi wynikami znajdują się na terenie powiatu krakowskiego.

Wykr. 67. Powtórna wybieralność do rad w gminach w 2010 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Najmniejsze zróżnicowanie między gminami występowało na terenie powiatów: tatrzańskiego (rozrzut 20,0 pkt proc.), olkuskiego (20,0 pkt proc.) i brzeskiego (26,7 pkt proc.). Największy rozrzut natomiast można było zaobserwować w gminach powiatów: krakowskiego (73,3 pkt proc.), dąbrowskiego (60,0 pkt proc.) i chrzanowskiego (58,1 pkt proc.).

Spis tablic

Tabl. 1.	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w województwie małopolskim (stan na koniec okresu).....	5
Tabl. 2.	Nowo zarejestrowane i wyrejestrowane podmioty gospodarki narodowej w województwie małopolskim.....	6
Tabl. 3.	Przeżywalność podmiotów w kolejnych latach aktywności na rynku w województwie małopolskim.....	9
Tabl. 4.	Średnie miesięczne nakłady inwestycyjne w wybranych sekcjach PKD w województwie małopolskim.....	20
Tabl. 5.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim.....	37
Tabl. 6.	Miejscowości z łączną powierzchnią zalaną min. 500 ha.....	65
Tabl. 7.	Miejscowości z łączną powierzchnią osuwisk min. 10 ha.....	67
Tabl. 8.	Straty w infrastrukturze komunalnej powstałe na skutek powodzi w województwie małopolskim w 2010 r.....	68
Tabl. 9.	Straty na ciekach wodnych powstałe na skutek powodzi w województwie małopolskim w 2010 r.....	69
Tabl. 10.	Porównanie wyników kandydatów ponownie startujących w wyborach w gminach.....	76
Tabl. 11.	Porównanie wyników kandydatów do sejmiku województwa w wyborach 2006 i 2010 roku.....	78
Tabl. 12.	Powtórna wybieralność w wyborach z 2010 roku w podziale na szczeble administracji.....	79

Spis wykresów

Wykr. 1.	Dynamika liczby podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w województwie małopolskim (stan na koniec okresu, podstawa stała: I-III 2007 = 100).....	6
Wykr. 2.	Dynamika liczby podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w województwie małopolskim według sektorów własności (podstawa stała: I-III 2007 = 100).....	7
Wykr. 3.	Podmioty gospodarki narodowej w województwie małopolskim według wieku (stan na 31.XII.2010)	8
Wykr. 4.	Wskaźnik przeżycia pierwszego roku działalności dla podmiotów gospodarczych w województwie małopolskim.....	10
Wykr. 5.	Funkcja przeżycia podmiotów gospodarczych na rynku w województwie małopolskim ogółem oraz w miastach na prawach powiatu.....	11
Wykr. 6.	Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w wybranych sekcjach PKD w 2010 r.	13
Wykr. 7.	Dynamika średnich miesięcznych przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w wybranych sekcjach PKD w województwie małopolskim (podstawa stała: I-III 2008 = 100).....	14
Wykr. 8.	Wynik finansowy brutto w województwie małopolskim w wybranych sekcjach PKD w 2010 r.....	15
Wykr. 9.	Średni miesięczny wynik finansowy brutto w województwie małopolskim w wybranych sekcjach PKD.....	16
Wykr. 10.	Nakłady inwestycyjne w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim (w cenach stałych z 2007 r.). Wzrost/spadek w stosunku do roku poprzedniego w %	17
Wykr. 11.	Dynamika średnich miesięcznych wartości nakładów inwestycyjnych w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim (podstawa stała: I-VI 2008 = 100)	18

Wykr. 12.	Nakłady inwestycyjne w wybranych sekcjach PKD w województwie małopolskim w 2010 r.(w cenach bieżących). Wzrost/spadek w stosunku do roku poprzedniego w %	19
Wykr. 13.	Dynamika średnich miesięcznych wartości nakładów inwestycyjnych w przemyśle i budownictwie w województwie małopolskim (podstawa stała: I-VI 2008 = 100)	20
Wykr. 14.	Dynamika średnich miesięcznych wartości produkcji sprzedanej w województwie małopolskim według sekcji przemysłu (podstawa stała: I-III 2007 = 100).....	22
Wykr. 15.	Dynamika średniej miesięcznej wartości produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa w województwie małopolskim (podstawa stała: I-III 2007 = 100).....	23
Wykr. 16.	Dynamika przywozu/importu oraz wywozu/eksportu województwa małopolskiego (podstawa stała: I-III 2007 = 100)	25
Wykr. 17.	Dynamika przywozu z UE oraz importu spoza UE w województwie małopolskim (podstawa stała: I-III 2007 = 100)	25
Wykr. 18.	Dynamika wywozu do UE oraz eksportu poza UE w województwie małopolskim (podstawa stała: I-III 2007 = 100).....	26
Wykr. 19.	Udział poszczególnych krajów w ogólnym przywozie/importie Małopolski ...	26
Wykr. 20.	Udział poszczególnych krajów w ogólnym wywozie/eksporcie Małopolski	27
Wykr. 21.	Udział poszczególnych sekcji w ogólnym przywozie/importie Małopolski	28
Wykr. 22.	Udział poszczególnych sekcji w ogólnym wywozie/eksporcie Małopolski	28
Wykr. 23.	Dynamika przeciętnego miesięcznego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim (podstawa stała: I-III 2007 = 100).....	31
Wykr. 24.	Stopa bezrobocia w Polsce i w województwie małopolskim.....	32
Wykr. 25.	Stopa bezrobocia w IV kwartale 2010 r. w województwie małopolskim według powiatów	32
Wykr. 26.	Bezrobocie rejestrowane w Małopolsce.....	33
Wykr. 27.	Dynamika liczby ofert pracy dla bezrobotnych w urzędach pracy w województwie małopolskim (podstawa stała: I-III 2006 = 100).....	34

Wykr. 28.	Salda napływu/odpływu bezrobotnych w urzędach pracy w województwie małopolskim	34
Wykr. 29.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w Polsce i Małopolsce.....	36
Wykr. 30.	Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim (podstawa stała: I-III 2008 = 100).....	37
Wykr. 31.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim według sektorów własności.....	38
Wykr. 32.	Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim według sektora własności (podstawa stała I-III 2008=100).....	39
Wykr. 33.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w IV kwartale 2010 r. w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim według sekcji PKD	40
Wykr. 34.	Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie małopolskim i w Polsce (poprzedni kwartał = 100).....	41
Wykr. 35.	Dynamika sprzedaży detalicznej towarów w województwie małopolskim (podstawa stała: I 2007 = 100)	42
Wykr. 36.	Przeciętne miesięczne wydatki konsumpcyjne na 1 osobę (wartości nominalne).....	43
Wykr. 37.	Przeciętne miesięczne wydatki w województwie małopolskim na niektóre towary na 1 osobę.....	44
Wykr. 38.	Przeciętne miesięczne ceny detaliczne niektórych towarów i usług konsumpcyjnych z grupy Żywność i napoje bezalkoholowe i Transport	45
Wykr. 39.	Przeciętne miesięczne ceny detaliczne niektórych towarów i usług konsumpcyjnych z grupy Mieszkanie, Zdrowie oraz Rekreacja i kultura	46
Wykr. 40.	Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania w Małopolsce (podstawa stała: I-III 2006= 100)	47
Wykr. 41.	Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w Małopolsce	48

Wykr. 42.	Struktura obiektów noclegowych w województwie małopolskim (stan na 30.VII)	49
Wykr. 43.	Porównanie struktury obiektów noclegowych w województwie małopolskim i Krakowie (stan na 30.VII.2010 r.)	50
Wykr. 44.	Korzystający z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania w Małopolsce	51
Wykr. 45.	Korzystający z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania w Małopolsce i Krakowie	51
Wykr. 46.	Korzystający z noclegów w okresie I-IV kwartał 2010 r. w Małopolsce i Krakowie według rodzajów obiektów	52
Wykr. 47.	Turyści krajowi i zagraniczni korzystający z noclegów w Krakowie w okresie I-IV kwartał 2010 roku według rodzajów obiektów	53
Wykr. 48.	Ruch pasażerski ogółem w MPL Kraków-Balice	53
Wykr. 49.	Ruch pasażerski według krajów w MPL Kraków-Balice	54
Wykr. 50.	Uśredniona suma i norma opadów atmosferycznych w 2010 r.	56
Wykr. 51.	Suma i norma opadów atmosferycznych w Krakowie w 2010 r.....	57
Wykr. 52.	Ilość ratowników uczestniczących w działaniach powodziowych w województwie małopolskim w 2010 r.....	59
Wykr. 53.	Wsparcie innymi służbami i podmiotami oraz siłami międzynarodowymi w okresie działań powodziowych w województwie małopolskim w 2010 r. ...	60
Wykr. 54.	Liczba użytych pomp pożarniczych w działaniach powodziowych w województwie małopolskim w 2010 r.....	61
Wykr. 55.	Użycie sprzętu w działaniach powodziowych w województwie małopolskim w 2010 r.....	62
Wykr. 56.	Użycie pojazdów pożarniczych własnych w działaniach powodziowych w województwie małopolskim w 2010 r.....	63
Wykr. 57.	Obszary zalane podczas powodzi 2010 r. w województwie małopolskim według powierzchni	64
Wykr. 58.	Osuwiska w okresie powodzi 2010 r. w województwie małopolskim według powierzchni	66

Wykr. 59.	Frekwencja w wyborach samorządowych w Małopolsce w 2006 i 2010 roku..	70
Wykr. 60.	Frekwencja w I turze wyborów samorządowych w powiatach w 2006 i 2010 roku	71
Wykr. 61.	Frekwencja w I turze wyborów samorządowych w miastach na prawach powiatu w 2006 i 2010 roku.....	72
Wykr. 62.	Frekwencja w I turze wyborów samorządowych w gminach w 2006 i 2010 roku	73
Wykr. 63.	Udział ponownie kandydujących w liczbie kandydatów ogółem na danym szczeblu	75
Wykr. 64.	Wynik kandydatów do rad powiatu w wyborach w 2006 i 2010 roku	77
Wykr. 65.	Wynik kandydatów na wójtów, burmistrzów i prezydentów miast w wyborach w 2006 i 2010 roku.....	78
Wykr. 66.	Powtórna wybieralność do rad w powiatach w 2010 roku.....	80
Wykr. 67.	Powtórna wybieralność do rad w gminach w 2010 roku	81

Urząd Statystyczny
w Krakowie

Małopolski Ośrodek Badań Regionalnych - Twoje centrum wiedzy informacyjnej, analitycznej oraz metodycznej o regionie!

Cechują nas: profesjonalizm i rzetelność w przygotowywaniu i przekazywaniu wyczerpujących informacji o naszym regionie.

Jesteśmy najbardziej aktualnym i sprawdzonym źródłem informacji.

Za naszymi publikacjami stoją lata doświadczeń Urzędu Statystycznego w Krakowie.

- Inicjowanie i prowadzenie systematycznych analiz sytuacji społecznej, gospodarczej i środowiskowej w regionie

- Prowadzenie badań, promocji i rozpowszechniania wyników informacji w zakresie tematów istotnych z punktu widzenia problematyki regionalnej

- Prowadzenie monitoringu bezpośredniego koniunktury gospodarczej w regionie

- Przygotowanie raportów analitycznych i publikacji wojewódzkich o sytuacji społeczno – gospodarczej oraz opracowań o szczególnie istotnych zjawiskach

- Aktywna obsługa informacyjna oraz współpraca z instytucjami i organizacjami odpowiedzialnymi za projektowanie i realizację polityki regionalnej

- Obsługa informacyjna mediów, współpraca ze sferą nauki, administracji publicznej i samorządowej

Jesteśmy w stanie dostarczyć informacje według indywidualnych potrzeb Odbiorcy – z dowolnej dziedziny i w dowolnym przekroju!

Małopolski Ośrodek Badań Regionalnych
Urzędu Statystycznego w Krakowie
ul. Kazimierza Wyki 3, 31-223 Kraków
Kierownik: Monika Wałaszek
tel. 123610155, 123610249
e-mail: obr_krk@stat.gov.pl

Informatorium Danych Statystycznych
Kierownik: Anna Stefan
tel. 123610151, 123610150
e-mail: sekretariatuskrrk@stat.gov.pl

